

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

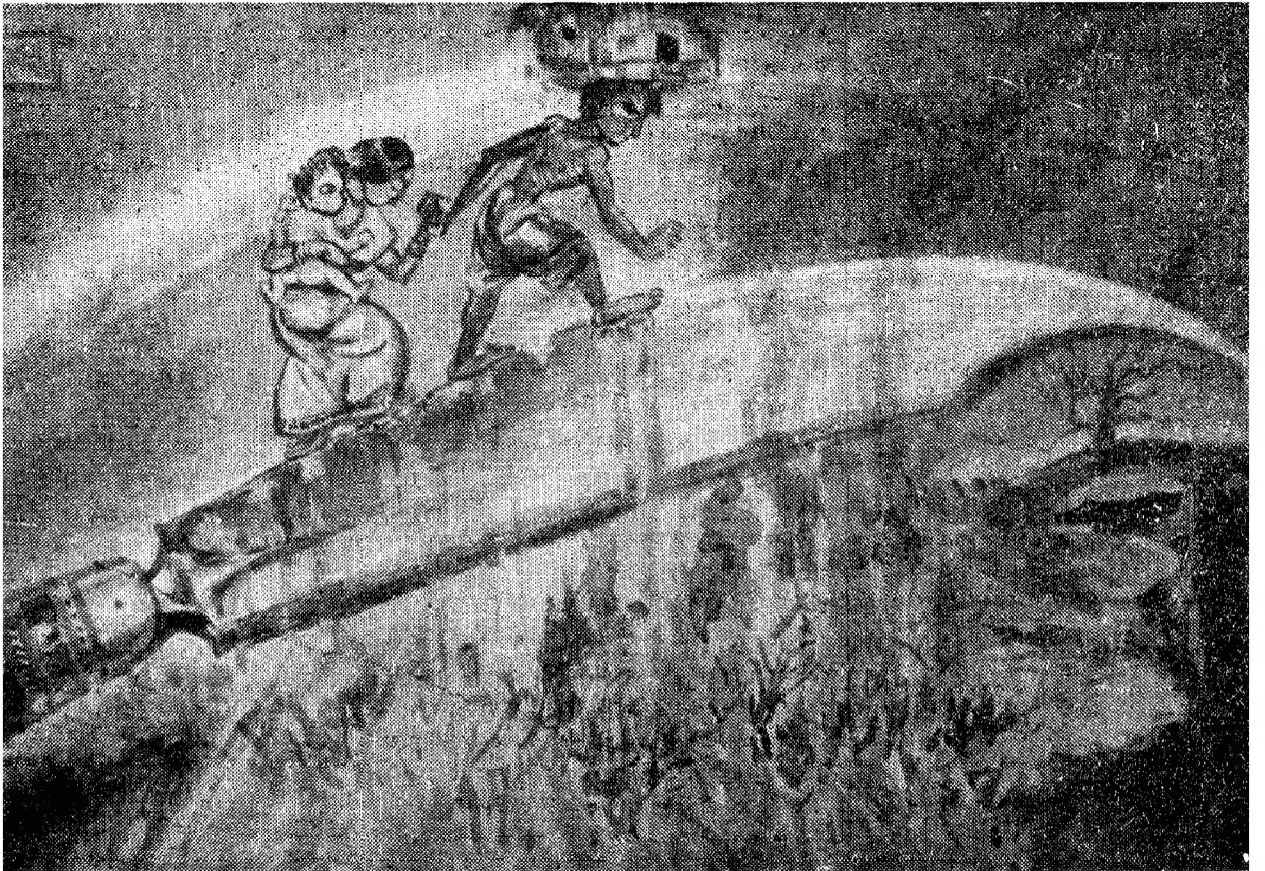
ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవార్తపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

భా.
నం.
28.10

విజయ ఆశ్వయుజ బహుళ సప్తమి, బుధవారం

“క్షురస్యధారా నిశితదురత్యయా దుర్గంపథ...”

చిత్రకారుడు :—వడ్డది పాపయ్య (శ్రీకాకుళం.)

తం : ప్రసాద్ ఆర్ట్స్
వారి "పెంపుడు
కొడుకు"లో సావిత్రి.

కాలక్షేపం-దాసు వామనరావు	2
ఘంటారావం-విక్టర్ హ్యూగ్స్	6
ప్రదక్షిణ-రవి కిరణ్	10
చిరంజీవి-మునిపల్లె రాజు	13
భాగస్వాములు-భాస్కరం, ప్రభాకరం	16
డబ్బు పిచ్చి-గుమ్మళ్ళ వెంకటేశ్వరరావు	18
స్వార్థమా? త్యాగమా?	
—వ్యాకాణ్తి	20
విజ్ఞానవిధులు—"డాక్టర్"	26
భువనేశ్వర్ శిల్పాల ప్రతి	
చిత్రాలు-సి. ఇ. నెహ్రూ	28
రెండురాళ్ళ పెళ్ళి పతంజలి	30
ముచ్చటగా ముగ్గురు-జెరోమ్	
కె. జెరోమ్	31
నా పరిక్ష-కె. కామేశ్వరి	35
చుట్టాలు-కింతాడ శ్రీరాములు	36
పెళ్ళి మాపులు-అయ్యగారి	
వెంకటసుబ్బారావు	38
కథల కథ-కె. పి. బాబు	42
సినిమా	44
ప్రశ్నలు - సమాధానాలు	48

బొమ్మరిల్లు కొత్త సీరియల్
రాబర్ట్ లూయీ స్ట్రీవెన్సన్
రచించిన
డాక్టర్ జెకిల్ ఎండ్
మిస్టర్ హైడ్

(Dr. JEKYLL & Mr. HYDE)

అంధానువాదం అంధప్రతిక
సచ్చిత్ర వారపత్రికలో త్వరలో సీరి
యల్ గా ప్రచురింపబడనున్నదని
తెలుప సంతసించుచున్నాము.

—సంపాదకుడు.

కాలక్షేపం

"భృతిగోని రోగముల్ జరయు
దేహము నొంపకముండె, యింద్రియ
ప్రతిహతి లేకముండె, తన
ప్రాణవిరామము కాకముండె, పం
డిత జను దాచించుచును
తీవి బ్రయత్నము ముక్తికిన్; మహా
ద్రుత శిఖి నిల్లు గాలుతటి
దారిమి నూతులు ద్రవ్యటాప్పునే?"
తా|| రోగములన్నూ ముసలితనమున్నూ
దేహమును కృశింపజేయక పూర్వమే,
కన్నులు మొదలైన యింద్రియముల పటు
త్వము చేడిపోకపూర్వమే, ప్రాణావసాన
దశ రాకపూర్వమే, పండితుడైనవాడు సమ
గ్రుడై తనముక్తికి ప్రయత్నము చేయదగును.
కాని, బ్రహ్మాండమైన మంటలు చెలరేగి
ఇల్లు కాలిపోవుచున్నప్పుడు ఓపిక గా
నూతులు త్రవ్వడం యుక్తమగునా?
ఇల్లు కాలితూడంటే సుయ్యత్రవ్వడం
యుక్తం కాదు. చేతులు కాలిన తర్వాత
ఆకులు చేతబట్టుకొనుట యుక్తము కాదు.
ప్రాణం పోతూఉంటే డాక్టరుకోసం పరు
గత్తడం యుక్తం కాదు. కాని, ఆఖరు
క్షణం వరకూ, ఆక అనేది విద్విత్తానే
ఉంటుంది. భర్త ప్రాణం పోయిన తర్వాత
కూడా సావిత్రికి ఆక అనేది పోలేదు.
యమధర్మరాజుతో ఎదుటబడి వెంటబడి
కంటతడి పెట్టకుండా పట్టిన పట్టు నెగే
వరకూ, పతిభిక్ష పెట్టేవరకూ, యముని
విసిగించి, తన భర్త ప్రాణాలు తీసికొన్న
యముని ప్రాణాలు తీసివేసింది. ఇదంతా
సత్యవంతుని కథ. కాని యీకాలంలో అది
సత్యం అని గాని, సత్యవంతులు సమృథల
సిన కథ అనిగాని ఆమోదించక, చాలామంది
హేళన చేస్తారు. సత్యవంతుడున్నూ
సావిత్రియున్నూ ఒక ఆరణ్యం లో
మకాంచేసి ఉండగా, సత్యవంతుడు ఒక
నాడు కట్టెలు కొట్టడానికి, చెట్లకొమ్మలు
కొన్ని నరుకుతూఉన్నాడు. ఆ సమ
యంలో అతనికి ఆక స్వాత్మగా అమితమైన
తలనొప్పి ప్రారంభమైంది. సత్యవంతుడు

శరీరములో ఉన్నాడు. మంచి నుల
కాలి. రాజపుత్రుడు. కాఫీ మొదలైన వ్యస
నాలు ఏమిన్నీ లేవు. అలవాటైన కాఫీ
అలభ్యమైనప్పుడు తలనొప్పి రావడం తర
చుగా పడుచువచ్చే విషయంలో కూడా
ప్రత్యక్ష ప్రమాణంగా కనిపిస్తోంది. కాఫీ
కషాయం కడుపులో పడనిరోజున శరీరం
స్థూలంగా ఉండడనే విషయం సమస్తమైన
వారికీ తెలిసిన విషయమిషయం. కాఫీ
కషాయం త్రాగనిరోజున శరీరం అంతా
విచకషాయంగా ఉంటుంది. తలనొప్పి,
కణతలనొప్పి, కత్తికోతలనొప్పి, యమ
దుతల యీటెపోటులనొప్పి అది. చుట్టు
ప్రక్కల వాళ్లు కాఫీత్రాగేవాళ్ళు కాక
పోతే, వాళ్ళందరూ "కాఫియర్" అన్నంత
ఆగ్రహమూ, కాఫీమతావేళమూ వస్తుంది.
అటువంటి కాఫీ పాన లోపాన శిరోవేదన
ఏమిన్నీ సత్యవంతునకు రాలేదు. శిరోవేదన
ప్రారంభించిందో లేదో నీలువేసినట్లుగా
కళ్ళు మూసికొని పోయినాయి. నేలమీద
వాలియున్న తన భర్తను విడిచి పెట్ట
కుండా సావిత్రి జాగరం చేస్తూనేఉంది.
ఎందుకో? ఎవరి దయకొరకో? అక్కడ
ఉండిమాచినా, అర్థంకాదు మనకు. ఎదురు
గుండా ఆమెకు యమధర్మరాజు కన్పించా
డని గ్రంథాలలో వ్రాశారు. ఆమెకు కన్పిం
చిన యముడు ఎటువంటివాడో ఆ రోజున
ఎవరో ఫాటోతీసినట్లుగా యీరోజువరకూ
నీ నేమాలో తెరమీద చూపిస్తున్నారు.
అవన్నీ యమఫాటోలు. చాలా సినిమా
ఫాటోలు ట్రీకు ఫాటోలనిన్నీ మాయ
ఫాటోలనిన్నీ అంటారు. అటువంటి సంద
ర్భంలో యముడు కన్పించినాడనేది కల్పన
కావచ్చు. ఏమైనప్పటికీ తన భర్తకళ్ళుమూసి
కొని స్వప్నహలేకుండా పడిఉన్నప్పుడు
తాను బంటరిగా ఆ భర్తచెంతనే ఉన్నది.
కాని నిస్సహచరించలేదు. భర్త
మృతికై తాను మూర్ఛిల్లి మృతిజెందలేదు.
ధైర్యం విడువలేదు. భర్తకు తిరిగి ప్రాణం

డా. ఎ. ఎ. ఎ. ఎ.

రాగలదను ఆశతోనే ఉంది. 2 మాసక ఆ అరణ్యప్రాంతంలో ఏ అడవిజాతివారైనా కనిపిస్తే, వారితో మొఱపెట్టుకొంటే, వారు యిచ్చిన మందులు పసరులు ఏవైనా ప్రయోగిస్తే, పరమేశ్వరానుగ్రహంవల్ల అతడు తిరిగి కళ్ళు తెరచి యిల్లాలవంక చూచి యిదంతా నీ మంగళనూత్ర మహిమ యని ఆ మహిళామణి నభిమతించి యుండవచ్చు.

పెద్ద నిద్దరపోయినవాడు మరల కనులు తెరచి చూడడం కనివినియేరుంగని విషయం అంటారు. కాని, ఆఫ్రికా ఖండంలోని యుగాండా దేశంలో Sleeping Sickness (నిద్రుగృత) అనే వ్యాధి ఒకటి ఉన్నది. అచటి క్రిమికీటకములనూ లంగా ఈ నిద్రుగృత వస్తుంది. అపారమైన శిరోవేదనతో యీ వ్యాధి అకస్మాత్తుగా ప్రారంభమగును. అది యమ తలనొప్పి-ఆబాధ కంటువంటి యోధుడైనా, గొడ్డోతో కొట్టిన చెట్టువలె కూలిపోతాడు. స్పృహ తప్పి నిద్రలో మునిగి యోగముద్రలో ఉంటాడు. చికిత్స పూర్తి అయ్యేవరకు అహారాత్రములు అగమ్యగోచరావస్థలో అచేతనునివలె పడిఉంటాడు. అది ఒక పెద్ద నిద్దర. దానిలోనుంచి తిరిగి లేచి తల ఎత్తుకొని తిరగడం పునర్జన్మవంటిదే. ఇటువంటి అచంచల స్థితివస్తే యీ యుగాండా జ్వరమువలె తలస్థించిన తలనొప్పితో, నిద్రుగృతమూలంగా సంభవించి సత్యవంతుడు మృత్యుముఖ సుముఖుడై యుండి వచ్చు. ఏమైనప్పటికీ, ఆ పురాణకాలంలో యీ యుగాండాజ్వరం వివరం తెలియక పోవచ్చు. సత్యవంతునకు ఆ పెద్ద నిద్దరలో యముడు కనిపించినాడో లేదో కాని, సజీ పురాలై స్వస్థతగా ఉన్న సావిత్రికి మాత్రం స్పష్టంగా కనిపించాడు. సత్యవంతుడు కొన్ని దినాలు స్పృహతప్పిపడియున్నాడు. అందువల్ల అతడు పూర్తిగా కీర్తిశేషుడైనట్లుగా తీర్మానించవలసివచ్చింది. కాని, రెండు మూడు దినములకు పిమ్మట నిర్వికల్ప సమాధినుంచి నిరుపమానతేజుడై మృత్యుం జయుడైనట్లు సత్యవంతుడు సజీవుడై సావిత్రితో సరసస్థలాపములాడెను. ముక్కంటి కంటి మంటకు రూపుచెడిన మరుడు మరల నవమన్మథుడై వెలసినవిధంబునకీ రీశేషుడైన వ్యక్తి మరల చెతనవ్వమారియై, పురాణ గాథలలో శత్రుత్వీర్తి గాంచి, కొంతకాలము తిరిగి యీ ప్రపంచములో జీవించి రెండవ పర్యాయము నిజముగ నీజగము వీడి, రెండవ మారు ఖండితముగ కీర్తిశేషుడయ్యెను. ఏమె నప్పటికీ సత్యవంతుడున్నా సావిత్రి యున్నా పురాణ ప్రసిద్ధ పురుషులు. సత్య వంతునిజ్వర మొక పురాణజ్వరమని భావించ వలెను. వారు జీక పప్పుడు యీ ప్రపంచ

ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశం పంతులు గారు యివల మద్రాసుకు వచ్చినప్పుడు పరిశిష్ట మద్రాసురాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి రాజగోపాలాచారిగారు ఫోటోసెంట్ జాబ్లో విందు చేశారు.

చంలో ఉండేవారు. ఇప్పుడు లేరు. సత్యవంతుడు ఒక సారి యమలోకానికి వెళ్ళి మళ్ళీ సావిత్రి మహిమ వల్ల మానవలోకానికి మరలి వచ్చినప్పటికీనీ, అటుతర్వాత కొంతకాలం జీవించి తిరిగి మరణించెనని అంగీకరించాలి ఈ రెండవ పర్యాయము అతడు నిర్జీవియైనప్పడు అతని ప్రాణములను యముడు తీసికొనిపోకుండా అడ్డుపడుట కెట్టి దౌర్జయత్వమూ సావిత్రి చేసియుండలేదు. అతడు రెండుసార్లు కీర్తి శేషుడైతే, ఆమె ఒక్కసారి కీర్తిశేషురాలైంది.

కాని, ఒక్క విషయం గమనించి గ్రహించాలి. సత్యవంతునకు యీ సంసార భవ బంధ విమోచన కలిగించుటకొరకై భగవంతుడు మొదటిసారి ప్రయత్నిస్తే, తిరిగి అతనిని వెంటచెట్టుకొని యింటికి తీసికొని వచ్చి, కొంతకాలము సంసారంచేసి, సంతానం పొంది, సమస్తశ్రేయములను అనుభవించేటట్లు చేసింది సావిత్రి. భర్తకొరకు భార్య పరితపించిన దెందుకు? భర్తయొక్క ముక్తి కోసం కాదు. "నా భర్తకు పునరావృత్తి రహిత కాశ్యప బ్రహ్మలోకమును ప్రసాదించవలసినది" అని యమధర్మరాజును సావిత్రి వేడుకొన్నదాకే లేదు. ఆ విధంగా వి సతి తన పతివిషయమే ప్రార్థించిందో పురాణాలు కోధించి చూడాలి.

అందాకా ఎందుకు? తన కొడుకు దీర్ఘ

యుష్మంతుడై పెరిగి పెద్దవాడై పెళ్ళిచేసి, కొని, కార్యం చేసికొని, ద్విలతంబు యీ తామరతంపరగా పిల్లపిల్ల తరమునా వంశవృద్ధి కలవాడై మార్కండేయులంతి ఆ యు స్సుతో అష్టయశ్వరములతో వర్ణిల్లవలెనని కొడుకును తల్లి ఆశీర్వదిస్తుంది. కాని, శంకరాచార్యులవారు సన్యసిస్తానంటే తల్లి యైన ఆర్యాంబ అంగీకరించలేదు. "నాయనా! నీవు పెండ్లాడి యజ్ఞయాగాది క్రతువులనుచేసి సత్యంతానమును పొంది నన్ను బూడిదచేసి అటుతర్వాత సన్యాస మును తీసికొనుము" అని ప్రార్థించింది.

ఒకనాడు శంకరుడు నదిలో స్నానం చేస్తూఉంటే, తల్లికూడా నదికి స్నానార్థం వచ్చింది. అప్పుడు ఒక మొసలి శంకరుని కాలు పట్టుకొని, ఏటిలోనికి, లోతు నీటి లోనికి యీడ్చుకొనిపోవుటకు ప్రయత్నించినది. అప్పుడు శంకరుడు "అమ్మా! నా కాలును మొసలి పట్టుకొన్నది. ఇంకొక నిమిషములో నా ప్రాణము పోవును. సన్యాసి నేనే చచ్చినట్లయితే మోక్షము లభిస్తుంది. సేదా, సన్యాసము పునర్జన్మవంటిది. నేను సన్యాసం స్వీకరిస్తే ఒకవేళ యీ గండిము తప్పిపోవునెమోగదా!" అన్నాడు. తన కొడుకు బ్రతికి ఉంటే అంతే చాలునని అప్పుడు ఆర్యాంబ అందుకు అంగీకరించింది. తల్లిఅనుమతి లేకుండా సన్యసించుటకు పీఠ తేదనే అసందర్భం అంటేటితో ఆ తిక్క

★ కాలక్షేపం

శంకరయ్యగారి తొలి పాఠ్యం. వెంటనే శంకర య్యగారి "సన్నిహితం వయో" అని ప్రేమచూపుతారు. శంకరయ్యగారి కాల విడిచి

మొదటి పాఠ్యం. శంకరయ్యగారి నీటిలో నుంచి బయటకు వచ్చి తన తల్లిని, పిల్లలను మన ఆస్తిని, తన జాతులకు ఒప్పించి

సారిడన్ తో నొప్పిని అప్పుడు

దీనిలో యాస్పిరిన్ గాని, మత్తు మందులుగాని లేవు... పుచ్చుకొన్న తరువాత నిరుత్సాహ పరచే లక్షణములు కలుగవు.

మీకు కలనొప్పి, మంటనొప్పి లేక యితర శారీరక నొప్పి వుంటే వెంటనే సారిడన్ ను పుచ్చుకోండి. అది ఎంత త్వరగా, ఎంత నిశ్చయంగా మీ నొప్పిని నివారించునో మీకు ఆశ్చర్యం కల్గింను.... తరువాత చెడు లక్షణము లేవియు కలుగవు.

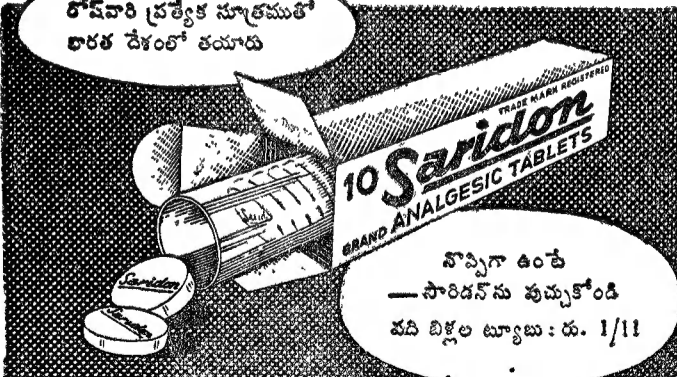
సారిడన్ చాల పరిశుద్ధమైన దినుష్యులతో తయారగుచున్నది—దీనిలో యాస్పిరిన్ లేదు. మత్తు మందులు లేవు. సహజంగా దీని వెల కొంచెం ఎక్కువ... దానికి తగిన విలువ మీకు లభిస్తుంది:

జలుబులు మరియు జ్వరములకు: సారిడన్ జ్వరమును తగ్గించును మరియు జలుబువల్ల కలిగే అసౌఖ్యమును పోగొట్టును. అసహ్యమైన చెమటగాని, జీర్ణకోశపు అకాంతులుగాని కలుగవు.

బహిష్టు రోజులలో: తలనొప్పి, నడుమునొప్పి మరియు అలుపులు వన్నెయు సారిడన్ వల్ల త్వరగా నివారించబడునని ప్రీలకు తెలుసు.

సౌమ్య ఉత్తేజకారి: సారిడన్ నెమ్మదిగా ఉత్తేజ పరచి మీకు మరల ఉత్సాహము నిచ్చును: మీరు తాజాగా నవ్వుతూ ఉన్నట్లు మీకు తోస్తుంది. నొప్పి లేక విద్రవేమి వల్ల కలిగే వేదనను త్వరగా నివారించును.

రోషవారి ప్రత్యేక సూత్రముతో తరత దేశంలో తయారు

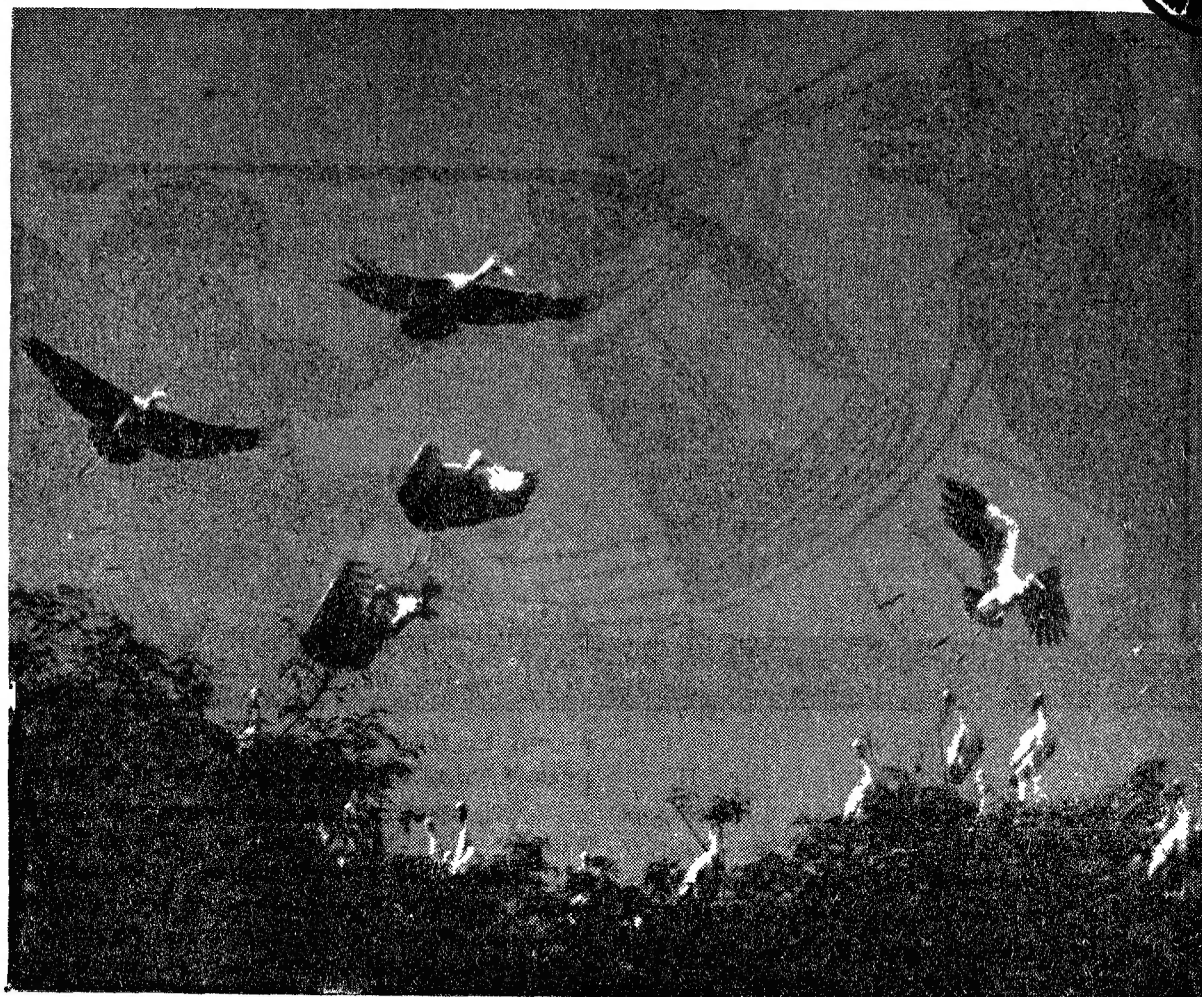
నొప్పిగా ఉంటే — సారిడన్ ను పుచ్చుకోండి వదిలివేల మ్యాటు: రు. 1/11

VB, 8453

సర్వదా సదీతీరప్రాంతానికి వెళ్లి అక్కడ గోవింద పాదులవారిని సందర్శించి ఆయన ద్వారా లోకమర్యాదానుసారంగా ఉత్తరేశ్వరంపాండి పూర్తిగా సన్యాసాశ్రమం స్వీకరించాడు.

కొంతకాలానికి శంకరుని తల్లి యగు ఆర్యాంబకు అవసానదశ వచ్చింది ఆసంగతి తెలిసి శంకరుడు తల్లివద్దకు వచ్చాడు. తన కొడుకు తనచేత నుండగా ఆత్మ సంతృప్తితో అయిహికయాత్ర ముగించింది ఆమె. కాని, సన్యాసియైన శంకరుడు ఆమెకు కర్మ చేయరాదు అని శంకరుని జ్ఞాతులు, అడ్డగించారు. అది కాస్త్ర విరుద్ధం అన్నాడు. కాని, తల్లికి దహన సంస్కారం తానే చేస్తానని శంకరుడు అంతకు పూర్వము తల్లికి వాగ్దానం చేశాడు. ఆవాగ్దానం ప్రకారంగా సన్యాసియైన శంకరుడే కర్మ చేశాడు.

శంకరుడు పరకాయ ప్రవేశాది విద్యలలో ప్రవీణుడైనాడు. అమరుడు ఉన్న భాజు మరణిస్తే అతని దేహంలో శంకరుడు ప్రవేశించి అతని రాణివాసంలో కొంతకాలం ఉండి భోగించి కామ కాస్త్రరహస్యమును గ్రహించినాడని ఆయన జీవితకథలో ఒక గాథ ఉంది. కామకాస్త్రంలో కూడా ప్రవీణుడైన పిమ్మటనే మండసమ్రాటని భార్యయగు ఉభయభారతిని ఓడించినాడని ప్రతీతి. అటు తర్వాత అభినవగుప్తుడనే మంత్రుడు శంకరాచార్యులవారిమీద మంత్రప్రయోగం ఒకటి చేసినాడట. ఆ ప్రయోగం అతడు చేయడం మూలంగా "భగంధర" వ్యాధి శంకరాచార్యులవారిని పట్టి పీడించినది. జైషభమువల్ల నివారించుటకు వీలుకాని వ్యాధి అయింది. సహింస కే క్యం కాని భాధను శంకరుడు అనుభవించాడు. ఆయన ఆ భాధ పడుచున్న కాలమందు తోటకాచార్యుడు ఆయనకు అహోరాత్రములు ఉపచారం చేశాడు. ధన్యంతరితో సమానులైన పెద్ద వైద్యులు చికిత్స చేసినా ప్రయోజనం లేకపోయింది. అప్పుడు పద్మపాదు డనే శిష్యుడు సరసింహమంత్రం జపించినపిమ్మట ఆచార్యులవారికి ఆ వ్యాధి పోయింది. ఆ వ్యాధిని ఆయనకు ప్రయోగించిన అభినవగుప్తుడు ఆ వ్యాధితోనే మరణించాడు. మరి కొంత కాలానికి శంకరులు కేదారనాథ వెళ్లి అక్కడ కొంతకాలం ఉండి పరలోక ప్రాప్తి పొందిరి. మళ్ళీ చీకట్లో కాలాల్లో అనే ఊరిలో జన్మించిన యీ అవతార పురుషుడు 7 సంవత్సరముల వయస్సులోనే సకలకాస్త్రపారంగతుడై పరతత్వ తత్వ సన్యసించి యావద్భారతదేశం రైళ్లు లేని కాలంలో మైళ్ళకొలది ప్రయాణం చేసి

బలొక మహాసభ

భాటో :—పి. పిరన్న (విజయవాడ.)

ఆస్తికమతి ప్రతిష్ఠాపకుడై సుమారు 80 సంవత్సరముల వయస్సులో హిమాలయ పర్వత ప్రాంతములందు కేదారనాథ్ లో సమాధి యైనాడు.

“స్మృతిగోని రోగముల్ జరయు దహము నొంపకముందె...తన ప్రాణవిరామును రాకముందె...జను డాచరింపదగు రివి బ్రయత్నిము ముక్తికన్” అనే మాట శంకరాచార్యులవారి విషయములో సాధ్యమైనట్లుగా అందరికీ సాధ్యమవుతుందా?

ముక్తికోసం చెయవలసిన కృషి ఒకటి ప్రత్యేకంగా ఉన్నదనే సిద్ధాంతాన్ని శంకరాచార్యులవారుకూడా శంకించవచ్చు. ఆయనవలె సన్యసింపకపోతే, ఆయనవలె ఉపన్యసింపకపోతే, ఆత్మపరిపక్వం కాదా? ఆత్మసాక్షాత్కారం కాదా? ముక్తిమార్గం లేదా? గృహస్థుగా ఉండి,

గుడ్డివాళ్ళిక్కూ కుంటివాళ్ళిక్కూ యధాశక్తిగా ధర్మం చేస్తూ అతిథి అభ్యాగతులను ఆదరిస్తూ, “నిజదారసుతోదర పోషణార్హమై” హోళితులైన బమ్మెర పోతరాజుగారు ముక్తి సొందలేదని వాదించలేము. కాకర్ల త్యాగరాజులవారు రామభామ సంకీర్తనం చేసుకుంటూ సతీ సమేతింగా తన జీవయాత్ర ఆదిర్చుపాత్రంగా సాగించారు. సన్యాసులకు భిక్ష చేసేది గృహస్థు వ్యభిచేనా?

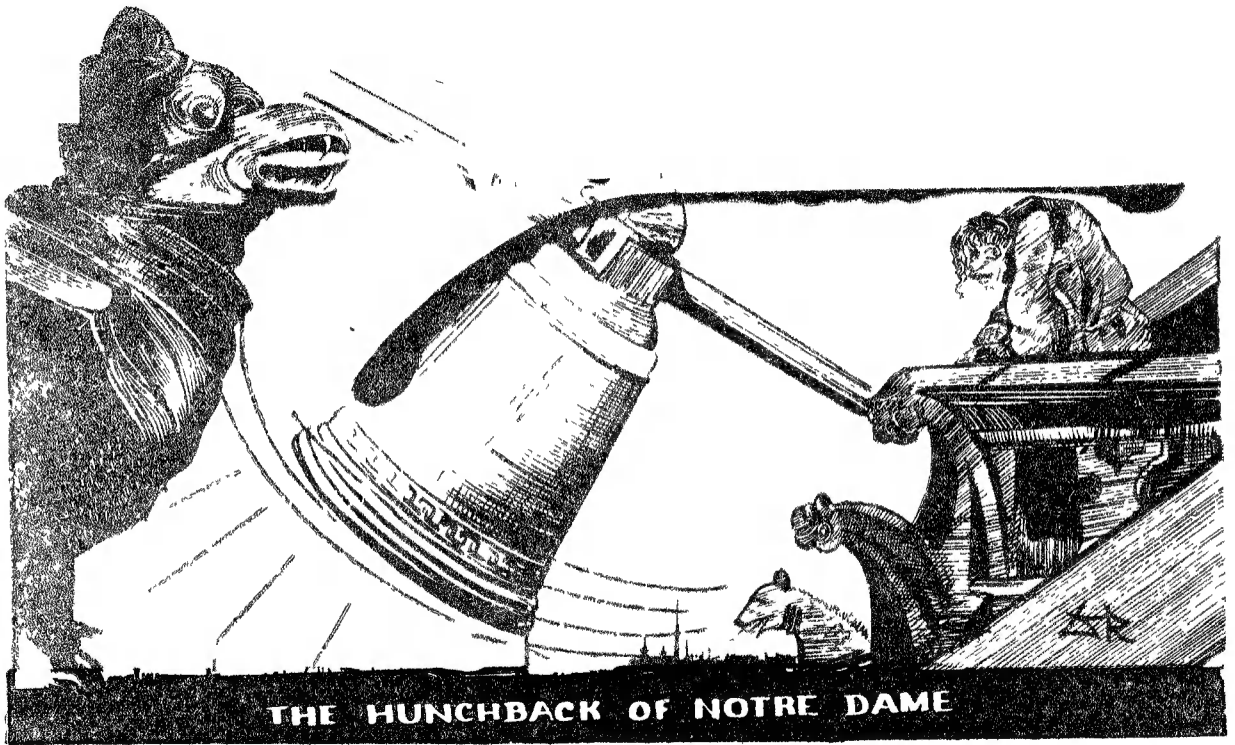
“బధిర పం గ్వంభ భిక్షుక బ్రహ్మచారి భటి పరివ్రాజ కాతిథ క్షపణ కావహుతి కాపాలికా ద్యనాథులకు” కొంగు బంగారం వంటివాడైన గృహస్థుయొక్క గార్హస్థ్యము గరింపదగినదికాదు. అందుచేతనే, గార్హస్థ్యమునకు సరియే? అని పెద్దన్నగారు పెద్ద ప్రశ్న వేశారు.

ఈసంసారంమీదనే కాదు, ఈ శరీరము

మీదకూడా రోతిపుట్టించవలసిన అవకాశం లేదు. ఈసంసారమూషణ అనేతిలుకవిత్వమే చిట్టచివరకొక రోకకవిత్వం. స్త్రీలను పురుషులదూషించడంలోనూ, పురుషులను స్త్రీలు దూషించడంలోనూ అర్థం లేదు. ఆత్మవిచారణ చేయలేనివాడే అన్యదూషణ ఎక్కువగా చేస్తాడు.

చిన్న పిల్లవాడు తప్పుటకు గులుకేస్తూ గడపదాటలేక ద్వారబంధం కాలికి తగిలి “వ్రోజీతలంబునన్ నుదురు నొకగ” గిందపడి, క్యాపును విడుస్తాడు. కాని, ఏ ముత్తివతిలియైనా వచ్చి, “అన్నా! మా అబ్బాయిని క్రిందపడిగొద్దావా?” అని గడపను తిట్టలేండు డెబ్బలు కొట్టిన యెడల పిల్లవాడు విడుచునని, తప్పు తనదికాదని తృప్తిజేసి,

(52-వ పేజీ చూడండి)

THE HUNCHBACK OF NOTRE DAME

5

ఇది ఎవరూ అంతా ఇంతే చీకటి పడిపోతుంది. గ్రెగ్గర్ సభా మందిరం దాటి బైబిల్ డెస్కంకి చీకటి పడుతోంది. అప్పుడే చీకటిని అతడికి అనుకూలంగానే తోచింది. మనుష్యుల పాపం నారానిహోలు కావాలి అతడికి ఎవ్వరూ రాని ఏ చీకటి గొంది లోనో కూర్చుని అత్యవసరంలో కాలక్షేపంచేసి హృదయా పాతా ని చిల్ల చిల్ల చిల్ల వాని కవి కొరిక. అతడికి తుది ఆశ్రయం లభించాలి. అలనాడు కోడానికి ఆశ్రయం లేదు. తన నాటకం ధింగిపడిన తరువాతి ఇంక తన నివాసానికి తిరిగిపోలేదు. నాటకం గూని అధికారులు సంతసించి బహుమతి ఇస్తే బసకు ఉన్న ఆరు మాసాల అడ్డు బాకీ తీర్చుకున్నాడు కాని ఫలితం విపరీత మయింది. ఇప్పుడు తిరిగి మిగిలినదల్లా ఒంటినున్న దుస్తులే. జేబులో చిల్ల వస్తు లేదు.

అంతా సేపు దగ్గరి వీధులు సంచారం చేశాడు. ఏ ద్వారం తుండు, ఏ గూరుకింద విశ్రాంతి అతడికి వదిలొచ్చింది. సభా మందిరం ప్రక్కన ఒక చోట తన్ను ఉన్నదని అతడికి గుర్తు కొచ్చింది. తన్నుపైనే మరొక చిన్న రాతిపలక ఉన్నటు అతనికి తెలుసు. అది నికారిక కాదు కవికికూడా తిలగడకింది పనికొస్తుంది. అంతా సే సభామందిరం వైపు మరలాడు.

సభామందిరం అంతమూరంలో ఉండనగానే 'మూర్ఖాక్రేస దాని' అందరింపు అతడి కెదురయింది. పెద్ద కాగడాలతో ఊరే గింపు వస్తోంది. పొలిబొబ్బలు విసబడుతున్నాయి. దగ్గరికి వెళ్లాడు. అది నాటకంలో బాండ్ మేజీం కనపడింది. తిరిగి తన నాటకానికి జరిగిన అవమానం అతడికి జ్ఞ ప్రితివచ్చింది. అతడు లోలోన ఆకో

శించాడు. వెనుతిరిగి కాలికి బుద్ధిచెప్పాడు. బికారుల్ని, 'మూర్ఖాక్రేసదాని' తలుచుకుంటే అతడు నిలువల్ల కంపించి పోతున్నాడు

ప్రక్క వీధిలో ఆకతాయి పిల్లలు బాణసంచాతో షెరలాగు తున్నారు. మరొక వీధి దాటాడు. అక్కడోక వంతెన ఉంది. వంతెన దిగువను పెద్ద కాన్వాస్ గుప్పలపైన ఫ్రాన్స్ మహారాజు, రాకుమారుడు, ప్రాంట్స్ రాకుమార్తెల చిత్రాలు కనపడాయి. దీపాల వెలుగులో కొందరు నిలబడి చిత్రాలను పరిశీలిస్తున్నారు. "చిత్రకారుడు అద్భుతవంతుడు" అనుకున్నాడు గ్రెగ్గర్. వంతెన దాటగానే ఒక చీకటిసందు కనపడింది. నువ్వే నడిపై పెద్ద వంతెన. వంతెన దాటాడు. ఇంక అక్కడికి ఉత్సవాలు దూరమే అనుకున్నాడు. కొన్ని వీధులు మలుపులు తిరిగాక నడిలో చిన్న ద్వీపం ఉంది కనపడింది. అక్కడి నదిని దాటించే బోటు ఉంది. బోటువాడు బోటులోనే నిద్రపోతున్నాడు: "ఎహ! ఎంత నిద్రంతగా నిద్రపోతున్నాడు! ఇతడికి ఏ సభివం గురించిన కలలా లేవు! మహారాజుల వంశాలలో వివాహాలతో ఇతడికి నిమిత్తంలేదు. నేనో! కవిని! నాకు మిగిలేది ప్రజల అపహేళన. ఫీ!" అనుకున్నాడు నది తీరం సమీపించాడు. నీళ్ళవద్ద నిలిచాడు. "అబ్బ! ఈ నదిలో మునిగిపోలే ఏ బాధా ఉండు కదా! కాని—నీళ్లు మరీ చల్లగా ఉన్నాయి" అనుకున్నాడు. ఇంతలో దగ్గరలోనే ఏదో పెలిన శబ్దం వినివచ్చింది. బాణసంచా! "ఇక్కడ కూడా ఇదేనా?" అని విసుగుచెందాడు.

ఇంక ఎక్కడకు వెళ్ళినా ఈ ఉత్సవాలు, ఈ కోలాహలం తనను పంటాడకమానవు. ఇదిపనిగాదనుకున్నాడు. ఊరేగింపులోనే కలిసిపోవాలని నిశ్చయాని కొచ్చాడు. అక్కడ చలింబంటేనా ఉంటాయి. సచ్చగా ఉంటుంది! గ్రీవ్ చాకు దిక్కుగా తిరుగు ముఖం పట్టాడు. అక్కడ రొట్టికూడా దొరకవచ్చు సేమా!

మూలం :
విక్టర్ హ్యూగో

అనువాదం :
సూరంపూడి సీతారామ్

గ్రీస్ చావు నిర్ణయంగా ఉంది. చుట్టూ పెద్ద పెద్ద కట్టడాలు, చిన్న చిన్న ఇళ్లు చుట్టూగా ఒదిగి ఒదిగి కోనపాసిపోయాయి. పగటివేళ చూస్తే మధ్యయుగాల శిల్పం, కొత్తగా చేర్చిన ఇళ్లు, ముగ్గురకం భవనాలు అంతా ఆమోమయంగా కనపడతాయి. ఒక క్రైస్తవ సదీతీరం ఉంది. పూర్వ శతాబ్దాలలో గుర్రపు సాలలు, పరిచారకుల నివాసాలు వీధి క్రైస్తవ కుండేవి. ఇప్పుడు అక్కడ గుర్రపు సాలలు ఇప్పుడు వేసక్కు తిరిగి వీధి ముఖమై న్నాయి.

చావు చివర మూడు పెద్ద భవనాలున్నాయి. ఒకటి పూర్వ రాజభవనం, ఒకటి చర్చి, మరొకటి ప్రభుల సాలిడి. సాలిడి ప్రక్క గదిలో తుపాకులుంటాయి. చర్చిలో దేవుణ్ణి ప్రార్థించినా వాందలేని స్వత్యాలను ప్రజలు తుపాకులు చేతిబట్టి సాగించుకోవడం కోసం కావాలి; ఎవరో చెప్పనట్లు అక్కడ దాదాబడి నాయి తుపాకులు.

రాత్రి వేళ వీకటి రాక్షసులు పొంచి కూర్చున్నట్లు కనపడుతున్నాయి ఆ యిల్లినీ. చావు చూస్తే దుస్వప్నం వలె భయంకరమైన ఆనాటి చరిత్ర జ్ఞప్తికి వస్తుంది. మైదానం మధ్యలో “న్యాయమూ, నిన్నెనా” ఉన్నాయి. అంటే ఒకటి. ఇవసప్తకం, మరొకటి శాస్త్రం గా రాతినో నిర్మించబడిన ఉరిస్తంభం. ఇక్కడ అనేక మంది ప్రజలు హింసించబడ్డారు; అనేక మంది నిండు ప్రాణాలు నిలుపునా తీయబడ్డాయి. రెండూ ప్రక్క ప్రక్కనే ఉన్నాయి. అనాడు నామంత రాక్షసులు, మతాధికారులు, సగరాధికారుల నిరంకుశ పరిపాలనలో నిర్భయంగా కోనపాసిన దారుణ హింసాప్రక్రియ, అమానుష వివరాలు నేను బహిష్కరించబడుతున్నాయి నామంతుల నిరంకుశ పాలన (స్వావలీకమ) తో పాటు, ఆ అమానుష ప్రవృత్తికూడా అంతరించింది.

6

చావు చేత సరికి గింగ్గర్ శరీరమంతా చలిలో విరుగుతు వాతోంది. రాజభిరులు తిప్పించుకు నేల చచ్చాడు. కాని మతాధికారుల మిల్లులలో నుంచి నీటి జలుకు వచ్చి అతడి దుస్తులు తడిసిపోయాయి. “మతాధికారులకి మిల్లులెగుంకో! అధికారం ఊడితే అర్హుల మిల్లులు దివి కావాలి” అనుకున్నాడు. చావు మధ్యలో నెలకుతున్న భోగి మంటలను సమీపించాడు. దూరానికి పల్కగా కనపడిన జనం దగ్గరలో పెద్దనుంపుగా కనపడ్డారు. మంట మట్టా దూరంగా ఒదిగి నిలబడ్డారు జనం. అంతమంది అక్కడే చెప్తున్నాడు: చలి కాగడానికే!

దగ్గరికి వెళ్ళి చూసేసరికి చలి కాగడంకోసం కాదని తెలిసింది. అక్కడ చావు యువతి నాట్యం చేస్తోంది.

తత్త్వవేత్త, పండితుడు, వ్యంగ్యకవితలో నిధి అయిన గింగ్గర్ కి అమమానం తెలిసింది ఆమె అప్పురసా? దేవకన్యా? మనుష్యుల గనా? ఆపురసమందిరిని చూసేసరికి కవి కళ్ళు జీవో మన్నాయి. సన్న నైనందువల్ల పొడగరిగా కనిపించినా, ఆమె ఆటై పొడగరి కాదు. శిల్పి చేతి మల్లబడినట్లున్న శరీరంగాలు, లతవలె స్వాధీనం తప్పని తిమిపు, బంగారు తిమి చాయ, చిన్ని పాదాలు, ప్రసన్న వికాసమైన ముఖకాంతి—ఆమెను చూసి కవి విభ్రాంతుడైనాడు.

అందరి దృష్టిలూ ఆమెపై నేల కన్ను మె ఉన్నాయి. చినిగిన పాత పారసీతి నాన్చిన ఆమె నాట్యం చేసి తిరుగుతున్నప్పుడు ఆమె నల్లని నేత్రాల కాంతి మెరుపులవలె అందరినైనా మెరుపున్నాయి. రెండు చేతులతో తింబుర తల పైకెత్తి వాయిస్తూ ఆమె నాట్యం చేస్తోంది. ముడతలులేని బంగారు నేల చాక్క, ఆచ్ఛాదనంలేని భుజాలు, ఆమె పాదలవలంకో పొంగి ఉరకలు వేస్తున్న చుక్కల పరికిణి, నేలనంటి అంటనట్లున్న ఆమె చక్కని చిన్న పాదాలు,

నల్లని శిరోజాలు అన్నీ చూడగా ఆమె మానవకాంత కాదని తోచింది కవికి.

“ఒహో! దేవకన్యా! సాగరకన్యా! అప్పురాంగన! ఎవరో కదా!” అని అశ్చర్యపడ్డాడు. ఇంతలో ఎవరో కిందపడింది. ఆమె వంగి అది అందుకుంది: అది ఆమె తలపిన్ను. అది మానసి ఓ! ఈమె జిప్సీ కావాలి! అనుకున్నాడు. (జిప్సీలు అంటే నిలకడైన నివాసం లేక సంచారం చేసే జాతివారు.)

ఆమె తిరిగి నాట్యం చెయ్య నారంభించింది. రెండు బాతులు తీసుకుంది. మొదలు నుదుటిపై ఆనించి బాతులు నిలుపుతూ నాట్యం చేసింది. బాతు లొక్క దిక్కుగా తిరిగితే ఆమె మరొక దిక్కుగా తిరుగుతోంది. ఇంక ఈమె జిప్సీ అని నిర్ధారణ చేసుకున్నాడు. ఏ దేవకన్యా కాదని తెలిసిన తరువాత కూడా ఆమె సౌందర్యానికి అతడు ముగ్ధుడైనాడు.

ప్రేక్షకులవంక చూశాడు. ఒక వ్యక్తి ఆమెవంక తన న్యాయం చేస్తూ ఉన్నాడు. గుంపులో అతని దుస్తులు తెలియడంలేదు. వయస్సు ముప్పై అయిదుకి మించదు. కాని బట్టలల స్వచ్ఛంగా కనబడుతోంది. కఠినవద్దకు జారిన కొద్ది జుట్టూ నేరినది. విశాలమైన నుదులు ముడతలు, లోతైన కళ్ళు చూడగా దీక్షకు లోబడిన వ్యక్తివలె తోచాడు. అతడి ముఖంలో ఎవరో అసాధారణమైన ప్రతిభ, లేజన్న గోచరిస్తున్నాయి. నిశితమైన అతని దృక్పథాలు, ఉల్లాసం వెల్లివిరియింప చేస్తున్న పదహారేళ్ళ యువతని చూస్తున్న కొద్దీ తీక్షణ మౌతున్నాయి.

చివరి కౌ యువతి ఆయాసంతో నాట్యం నిలిపివేసింది.

“డాల్!” అని పిలిచింది జిప్సీ. చాలాకే మేక ఒకటి చెంగున లేచి ఆమెవద్దకు వచ్చింది. మేక గిల్లు కొమ్ములు, గిల్లు డెక్కలు, గిల్లు మెడపట్టి మంట నలుగుల తళతళలాడాయి.

“డాల్! ఇంక నీ గంతు” అంది జిప్సీ. మేక వద్ద కూర్చుని తింబుర నాయించడం మొదలుపెట్టింది.

“డాల్! ఇదే నెలో చెప్ప” అంది జిప్సీ. తింబుర ముంగురు చాచింది. మేక ముందుకొ లొక లెత్తి డెక్కతో తింబుర పైన ఒక తివన తిట్టింది. ఇది సంవత్సరంలో మొదటి నెల.

“డాల్! ఇప్పుడెన్ని గంటలయింది?”

డాల్ ఏగుసార్లు తింబుర తిట్టింది. అప్పుడే టవర్ గడి యారం నిడు కొట్టింది జనం అశ్చర్యభరితులైనారు.

“ఇదేదో మంత్రం పెట్టింది” అని ప్రేక్షకులలో ఒకడు అరిచాడు.

“ఇది మంత్రకత్తె” అన్నాడు మరొక. అరిచినాడు బట్టల వ్యక్తి. జిప్సీ యువతి ఉలిక్కి పడింది. అటు తిరిగి చూసి హావలి పోయింది. భయంతో ముఖం తిప్పుకుంది. ప్రేక్షకులు హర్షధ్వనం చేశారు. ఈ ప్రశంసలో ఆమె భయం మరిచిపోయింది. తిరిగి మేక వంక చూసింది.

“డాల్! మన కెవెన్ రెమీ సిపాయిల ముందు ఎలా వడు సాగో చెప్ప” అంది.

డాల్ జనుక కాళ్ళు రెండింటిపైనా లేచి నడిచింది. “మే! అని అరిచింది. అందియా పగలబడి నవ్వాడు.

జిప్సీకి ధైర్యం చిక్కింది. “డాల్! మన ఫాదర్ కామో ఎలా ఉన్నాడెన్నో చెప్ప.”

మేక నెక్కు చితికిలబడి కూర్చుని ముందు రెండు కాళ్ళూ ఎత్తి, విచిత్రంగా ఆడినా, తల ఎగరెన్నా “మే! మే!” అని అరిచింది. భాషమింహా నిజం గా ఫాదర్ కామో తల ఎగరెన్నా చేతులు ఊపుకుంటూ ఉపస్థానిస్తున్నట్లే ఉంది. జనం మరింత నవ్వాడు.

“ఫూరం! అపచారం!” అంటూ అరిచాడు బట్టల మనిషి. జిప్సీ అటు తిరిగి చూసింది. “ఓ! తాతగారి కొప్పం వచ్చింది,”

మంటారావం

అంది. నాలుక చూపి ఎక్కిరించింది. గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగి క్రేతరుణంలో ఉత్సాహం, మరొక కుణంలో కరుణ, ఆమెన ఆనందం మలు విడిచిన డబ్బు పోగుచేసి తింబురలో పోసుకుంది. అందరివద్దా తింబుర చూపుతోంది వెండి, రాగినా కేళిలు పడు తున్నాయి. గ్రీండ్లర్ వద్దకు వచ్చింది. శబ్దంలో మాళాడు. ఆమె అగింది. కవి తెల్లబోయాడు. శబ్దంలో ఏలేదు. తింబుర చూపి అతడివంక ఆమె విశాలనేత్రాలతో చూసింది. కవీశ్వరునికి ముచ్చెమటలు పట్టాయి. అతడి క్రేతరుణంలో ఎంతటి అమూల్యమైన వస్తువు లభించినా ఆమె కిచ్చేసేవాడే. కాని ప్రస్తుతం అతడు నిలువేద.

ననుకమంచి కళారస్వరం వినవచ్చింది. “ఇక్కడనుంచి పోతావా లేదా. నువ్వో హయలాడివి.”

శిష్యయువతి కలవరపాటుతో అటూ ఇటూ చూసింది. ఈమరు కంఠస్వరం పురుషునిది కాదు; స్త్రీది. అందరూ వెను దిరిగి చూశారు.

“గోలండ్స్ టవర్ లో మునిగి” అన్నారు తెలిసినవాళ్లు.

“రాత్రి తిండి గొరకలేదు కాగోలు.”

అందు మామకుని కవి జారుతున్నాడు. ఆమె కూడా రాత్రి పను ఉన్నట్లు అతడికి గుర్తొచ్చింది.

“గోలండ్స్ టవర్ లో మునిగి” అంటూ పిల్లలు కొందరు పరుగారంభించారు. తనకూడా దొరుకుతుందనే ఆశతో కవి వాళ్ళ వెంటపడ్డాడు. కాని వాళ్ళు కుర్రవాళ్ళు. వాళ్ళతో పరుగెత్తలేకపోయాడు కవి. కొంతదూరం వెళ్ళిన తిర వాత కుర్రవాళ్ళ బాడ కనిపించలేదు. నిస్పృహతో నిలబడి బోయాడు. ౧౫ నిమిషాల తేమి మట్టా అతడి నావరించింది. తేమి ఇంక కుర్రమైనదేమో, అనుకున్నాడు.

అసలు చివురి కెవరిమీదనో కళ్ళుపుట్టి ఈ మానవజాతిని చూపించాడని కవి ఊహించాడు. తత్వవేత్త బేలించినంతకాలం అంది తత్వాన్ని నిర్దించడానికి మైమిత్రికాలు ముట్టడి చేస్తూనే వుంటాయి. గ్రీండ్లర్ జీవితంలో ఇప్పుడు ముట్టడి నిజంగా దిగ్గం ధంగా పరిణమించింది. ఇంత కఠిన పరీక్ష అతని కెన్నడూ అనుభవలేదు. ఆకలి అతన్ని నిర్బంధించింది. ఉదాత్తమైన తత్వాన్ని జయించడానికి కరువు తలపడ్డ అక్రమమన్నాడు కవి.

కవి ఆలోచనానిమగ్నుడైనాడు. మునిగివచ్చిన మోతన లకు ఆకస్మాత్తుగా అంతరాయం కలిగింది. దావులో సే మధురగీర్తి వినవచ్చింది. కవి ఆలోచనలనుంచి మేలుకొన్నాడు.

పాగుగున్నది శిష్య యువతి. ఆమె రూప సౌందర్యంవలె, నాట్యంవలెనే ఆమె కంఠస్వని అవ్యక్తమగుతం. మయూర శ్రీంతారంవలె ఆ కంఠస్వరం ఆకాశపీఠులలో నేలీయాడు గున్నది. క్రొక్కక్కప్పుడు రురీపాతంవలె, ఒక్కొక్కప్పుడు గురువలె, గర్వ కోపానేకంవలె, మరొకప్పుడు సమతలమంగు జలప్రవాహంవలె గానభ్రమం కోల్పిలుతున్నది. మంజుల స్వనాలు, మగ్గ మగ్గ పగుల స్వనాలతో ఆగోహానావగోహానకమాల నియమంగా ప్రావ్యమం, అమలమైన ఆ సంగీత మాధుర్యం లిని కవి తనస్థుడైనాడు. పాటలోని సాగులతోపాటు ఆమె సుందర వదనం ఒకప్పుడు దివ్యావేశం, మరొకప్పుడు మహారాజ్ఞ దిర్ఘం ప్రదీపింబిస్తున్నది.

పాటలోని గోప కవిత అపరిచితం. ఆ భాష ఆమెకైనా తెలుసుకో నేనో తెలియదు. పాటలోని భావాలను ఆమె వ్యక్తిక రింగకపోవచ్చును. కాని ఆమె పాడగా వింటున్న కవికి ఒక

అనుభూతమాతున్నాయి.

ఆ రాత్రి వేళ నిర్దనమైన ఆ ప్రదేశంలో, విహంగంవలె నిశ్చింతగా ఉత్సాహంతో పాడుతూ వస్తున్న ఆ గుండరిని గూసేసరికి కవి ఆకలి మరచిపోయాడు. సర్వం మరచి పాట వింటున్నాడు.

ఇంతలో పాట అగిపోయింది. కటువైన దూషణ వాక్యాల వివచనాయి. “ఒసి మాయలాడీ! నీ మాయలింక కట్టి పెట్టు.”

భోగి మంటలవద్ద నాట్యం ఆపుచేసిన వృద్ధవనిత కంఠం అడి. శిష్యయువతి అగిపోయింది. కవికి కోపం వచ్చింది. వృద్ధ వనిత నుద్దేశించి దూషించాడు: “శకునపక్షి! నువ్వొక్కడ గాపురించావో ఇవాళి? ఎంత చక్కనిపాట!”

వెనుక నందడి వినవచ్చింది. భోగి మంటలవద్ద జనం ఇటు వస్తున్నారు. “ఈ ముని బ్రక్కడనించొచ్చిందోయ్! తన్ని తగి తెయ్యండి,” అని కొందరు కేకలు చేటారు. కొంద రామనంట పడ్డారు. అంతలోనే అల్లంతదూరాన ఊరేగింపు కానవచ్చింది. వృద్ధవనిత ప్రాణాలు దక్కాయి. ఊరేగింపు కాగడాలతో పెద్ద పీఠులన్నీ తిరిగి గ్రీవచాకువద్దకు వస్తున్నది. తిరిగితిరిగి వచ్చేసరికి ఊరేగింపులో జనం రెట్టంపయినారు. పారిస్ వగరంలోని చిత్రాలు, చూచకులు, చోగులు, త్రాగుగోసులు అందరూ ఊరే గింపులో కలిశారు.

చిత్రామూకల నాయకుడు ముందున్నాడు. ఒకడు గుర్రమెక్కాడు. రకరకాల చివిగిన దుస్తులు, కట్టు అలంకరణలతో బిచ్చిలు పురుషులు, పెద్దలు పిన్నులు అందరూ చేరి నడుస్తున్నారు. అందరూ అగి కొరదర్పంతో గిరిగా నడుస్తున్నారు. వంచకశ్రేణులు, చోరశిఖా ముసులు, హస్తలాఘవ ప్రవీణులు మొదలైనవారందరూ భీతి మరిచి సేవ్యగా పీఠులలో విహరిస్తున్నారు. ఈ ఊరేగింపులో ఏ

ఎమ్. ఏ. లిలీరేచర్ ఫస్టు క్లాసులో పాసయిన యువకుడు పెళ్లి చూపులకి వెళ్ళాడు. అతనితో పెళ్లి కూతురు తండ్రి అన్నాడు:

“మా అమ్మాయి తెలుగు కవిత్వం అంటే చెవి కోసుకుంటుంది. సాతవాళ్ళల్లో శ్రీనాథుడంటేనూ, ఇప్పటివాళ్ళల్లో కృష్ణశాస్త్రి అంటేనూ ఆమెకి చాలా యిష్టం.”

“అలాగాండి,” అని ఆ యువకుడు లేని నవ్వు తెచ్చుకున్నాడు. తన పూరు వెళ్ళాక యిలా వుత్తరం వ్రాశాడు.

“పరపురుషులమీద ఇంత యిష్టం కలిగిన మీ అమ్మాయిని పెళ్లి చేసుకోవడంభావ్యంకాదని మా అమ్మగారు అంటున్నారు. నేనుకూడా ఈ విషయంలో ఆమెతో ఏకీభవిస్తున్నాను.”

వృత్తిగ్రాని కెవరు నాయకుగా తెలియడం కష్టం. కాని, అన్ని వృత్తులవారూ కలిసికట్టుగా వ్యవహరిస్తున్నారనేది స్పష్టమే. వీరికొక చక్రవర్తి ఉంటాడు; రాజులుంటారు, సామంతులుంటారు, భటులుంటారు. నాయకులనంటి పరివారం ఉంటారు. అందరి మధ్యా, "సింహాసనం" పైన మూర్ఖుగ్రేసరుడు క్యాసిమోడో కూర్చుని ఉండేటట్లున్నాడు.

ఉరేగింపులో చిత్ర విచిత్రాలైన వాద్యాలున్నాయి. జిప్పీల కంజీరాలు, తంబురాలు, ఆఫ్రీకన్ డప్పులు, కొమ్ముబూరాలు, పాతడిబ్యాలు, రేకులు అన్నిరకాలూ పనికొచ్చాయి.

క్యాసిమోడో వికృతముఖంలో విలసిల్లిన గర్వం తీవి వర్తించ నలవికాదు. అతడు జన్మలో ఆత్మాభిమానం, అహం చవిచూసి నది ఇదే మొదటిసారి. ఇంతవరకు తన స్థితికి నిస్పృహ, తన రూపానికి జాగుప్పు, ఆత్మనింద మాత్రమే అతడికి అనుభవం. ఇతరుల నిరాదరణ, నిర్దోషిణ్యం మాత్రమే అతడికి అనుభవం. అందు వల బధిరుడైనప్పటికీ ఇప్పుడు ప్రజల ప్రశంసలకు పొంగిపోతున్నాడు. ప్రశంసిస్తున్న ప్రజలు చోరులు వంచకులే కావచ్చు; అయినా అందరూ తన అధికారాన్ని అంగీకరించారు ఈరోజున. ప్రశంసలలోని అపహాస్యం, ప్రోత్సాలలోని వ్యంగ్యరూపాలు అతడికి వినరావు. వారి ఉత్సాహమే అతడికి స్త్రోతపాఠం.

అతడి ఆకారమే కాదు, మేధస్సుకూడా వికృతి చెందింది. మేధస్సు కూడా బధిరుమై నలుంది. అతడి ప్రస్తుతానుభూతి ఎటువంటిదో అతడికే బోధపడదు. ఏదో అవ్యక్తమైన ఉత్సాహం, ఆనందం మాత్రం అనుభూతిపూర్వకంగా ఉన్నాయి. ఎప్పుడూ దైన్యం, దుఃఖం ఆవహించి ఉండే ఆ ముఖంలో, ఇప్పుడు ఆనందం వెల్లి విరుస్తోంది.

ఉరేగింపు వీధులు పులిరుగుతోంది. చాతాతుగా ఒక వ్యక్తి గుంపులోనుండి తోసుకువచ్చి పల్లకి ఎదుట నిలిచాడు. ఆ వ్యక్తి కోపంతో కుతకుతలాడిపోతున్నాడు. ఒక వంచకుని చేతిలో బికారి పతాకను గుంజి లాక్కొన్నాడు. ఇతడికి బట్టతలఉంది. భోగి మంటలవద్ద జిప్పీయువతనిచూసి మంత్రకలై అని అనుమానించినవాడే. క్రొవ్వ మతాచార్యునిదుస్తులుగరించాడు. గుంపులోనుంచి గింగైర్ అతణ్ని గుర్తుపట్టాడు. "అర! క్లాడ్ ఫ్రాలో! నాటర్ డాన్

చర్చి అధికారి ఇలా వచ్చారే!" అన్నాడు. ఫ్రాలో పల్లకి నిలిపి వేశాడు. గింగైర్ భీతి చెందాడు: "ఇతని ఆయుధ మూడింది! ఆ రాక్షసి నిలిపి చంపేస్తాడు" అనుకున్నాడు.

క్యాసిమోడో పల్లకి మీదినుంచి లంఘించాడు. చుట్టూ అందరూ కెవ్రుమని అరిచారు. ఎట్టి అకృత్యం జరుగుతుందోనని భీతిచెంది స్త్రీలు ముఖాలు కప్పకున్నారు. ఒక్క అంగలో క్యాసిమోడో మతాధికారిముందుకు వచ్చాడు. ఫ్రాలో ముఖంలోకి దూశాడు. వెంటనే మోకరిల్లాడు. కిరస్సు వంచుకున్నాడు. చేతులు జోడించాడు. ఫ్రాలో కోపానేకంతో పట్టు కొరికాడు. క్యాసిమోడో చలించలేదు. ఆపైన వారిద్దరి మధ్యా సంకేతాలతో మూగ సంభాషణ నడిచింది. ఇద్దరూ పెడ పులు కదిపి మాటాడలేదు. ఫ్రాలో అధికారపూర్వకంగా ఆజ్ఞాపించాడు. క్యాసిమోడో వినయపూర్వకంగా అతడి భావాలను గ్రహిస్తున్నాడు.

చివరకు ఫ్రాలో సంజలుచేయగా క్యాసిమోడో లేచి నిలిచాడు. ఫ్రాలో దారి తీశాడు, క్యాసిమోడో మానంగా అనుసరించాడు.

అవమానానికి లోనైన "మూర్ఖుగ్రేసరుని" కోపం మతాధికారితో తగవుకు సిద్ధమైనాడు "మూర్ఖప్రజ". అందరూ ఫ్రాలోను దుట్టు ముట్టారు. కాని క్యాసిమోడో ప్రజల నడగించి, మతాధికారికి రక్షకుడై నిలబడ్డాడు. ప్రజలు నిశ్చేషులైనారు. కోపావిష్టుడైన ఆ వికృతమానవునిచూసి ప్రజలు వెరచుచేంది తొలగిపోయారు. భీతిచెందిన ఫ్రాలో తిరిగి గంభీరభావంతో ముందు నడిచాడు.

వారిద్దరినీ కొద్దిమందిమాత్రం దూరదూరంగా అనుసరించారు. క్యాసిమోడో గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగాడు. పల్లకి కొరుకుతూ మృగరాజువలె ఘుమించాడు. అటుపైన ఇటు తిరిగే వెనుకగా నడువ నారంభించాడు. కొంతసేపటికి ఇద్దరూ చీకటిలో కలిసి పోయారు.

"చిత్రంగా ఉన్నదే! అగ్గుతంగా వుంది" అనుకున్నాడు కవి. కాని ఇంతలోనే జ్వప్తికి వచ్చింది. "అర! మరి రోడ్డు మాటేమిటి?" అని ప్రశ్నించుకున్నాడు! (ఇంకా వుంది)

HUXLEY & CO., (INDIA) 25, DALAL ST., BOMBAY.

హక్స్లీస్
వింటోజెనో
మెంతాల్, వింటర్ గ్రీన్, అండ్ యాకలిస్టాత్.

కిక్సనోస్సులు, నడుమునొప్పి, తుంటినొప్పి, వాతరోగము, నాడి వ్యాధి, నలాల నొప్పులు, రొమ్మువడికము నుండి హక్స్లీస్ వింటోజెనో వెంటనే ఉష్ణమనము యిచ్చును.

హక్స్లీస్ వారి యితర ప్రఖ్యాత ఔషధములు.

హక్స్లీస్ నర్స్ - విగర్ (పొట్టేబ్బు విజమిమలతో) కుగ్గో యిచ్చును, కోల్చిపాల్ క్యావేమా ప్పు, వీజర్ - ఆల్.

పెద్ద కెమిస్టుల సద్ద, ప్లోరులలో యిచ్చును హక్స్లీస్ వారి మందులు, కొత్త స్థాపనలు లభింపగలవు.

మ: నాను రాష్ట్రమునకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: డి.బి. పావర్ & కంపెనీ (ఇండియా) లిమిటెడ్, 18-బి, సెకండ్ లైన్ బీచ్, మద్రాసు-1

ప్రదక్షిణ

‘దిలేరామ్! నారేషనుకూడా తెచ్చేవా యేం? ఈరోజు నేను విడుదల కానాలి’ అని వచ్చిరాని నేపాలీ భాషలో అడిగాను.

“ఉ! నావల్లదయ నే తెచ్చేను. నాకా సంగతే జ్ఞాపకంలేదు” అన్నాడు దిలేరాం. దిలేరాం జైలులో వంటవాడు. సిక్కిం స్టేటు జైలులో నా విడుదలనాటికి మొత్తం పదిహేనుమంది ఖయదీలం వున్నాం. నేను ఖయదులో కాలు పెట్టింది లగాయతు యీనాటివరకు ఖయదీల సంఖ్య యిరవైకి హెచ్చునూలేదు; సదమూడుకి తగ్గునూలేదు. అందుచేత రోజూ రేషనులెక్కలు మామూలుగా వుంటూవుండేవి. అనూ (ఆస్కా లిప్పా) జైలులో ‘ఓవర్ సీర్’. పాపం అనూకి పద్నాలుగుసంవత్సరాలు శిక్ష, దిలేరాంకి అయ్యునుసంవత్సరాలు. అబ్బ! ఎంత కషం. నాకుమాత్రం రెన్నెల్ల పదిహేను రోజులూ రెండువందల సంవత్సరాలని పించింది.

దిలేరాం యిచ్చిన సమాధానంతో గుండెల్లో దడ బయలుదేరింది. జైలురువిద కోపమూ వచ్చింది. వీడి దుంపతెగా, యింకా నన్ను నిర్బంధంలో వుంచుతాడాయేం. మళ్ళీ రోజులు లెక్కపెట్టేను. పొర పాలేంలేదు. సరిగ్గా యీరోజే విడుదల దినం. మనసు ఒక్కసారిగా సత్యాగ్రహం వేపుకి మళ్ళించేను. “నన్ను విడుదల చెయ్యకపోతే నువ్వేగతి నుమా!” అవును, మనస్సుని కూడా యిప్పుడే దిట్టపర్చుకోవాలి. జైలురు కాని విడుదల చెయ్యకపోయేదా, చచ్చేదాక సత్యాగ్రహం! ఢిల్లీదాక మనపేరు పరుగెత్తాలి; ఇలాంటి ఆలోచనలు యెన్నెన్నో మనసులోంచి బుర్రలోకి, బుర్రలోంచి మనసులోకి పరుగెత్తడం మొదలెట్టేయి. ఇంతలో కేటుదగ్గర తలుపులు తెరిచిన శబ్దం వినిపించింది. హావల్దారు కేటుముందు నిల్చుని కోర్టుకు హాజరు పెట్టవలసిన ఖయదీల కేర్లు గట్టిగా అరిచేడు. “యేయ్! హాసి; కుంజాటాసి - యిత్రా ఆయ్ జా” (ఇలారండి)

మనసు తొందరపెట్టింది. నాపేరు పిలవలేదేం చెప్పా?...నాకాళ్లు నాకు తెలిపిందానే కేటు గుమ్మంవేపు నడిచేయి. “హావల్దార్ సాబ్, యీరోజు నేను విడుదలకావాలి” అన్నాను నేపాలీంగో. హా

వల్దారు నోరు వెళ్లబెట్టేడు ఆశ్చర్యంగా. “అ! అప్పుడే అయిపోయింది! సరే, జైలురుతో చెప్పేస్తా” అని తలుపులు మూసేసేడు. మళ్ళీ అయిదునిముషాలో తలుపులు తీసి “యేయ్! రబి, తయ్యార్ హాజావ్! ఘాటిమిలుచు” అన్నాడు.

వెనక్కి ఒక్క గంతువేసి వంటపంచ చేరుకున్నాను. వంటపంచలో దిలేరాం, అనూ కూర్చున్నారు. “అయితే తమ్ముడా! వెల్లిపోతానంటావా! దిలేరాం, గబగబాయన్ని టీనీళ్లు మరిగించు! ఉ! గబగబాకాని” అని దిలేరాంను అనూ తొందరపెట్టేడు. నేను వంటపంచలోంచి నీళ్ళ పంపు వేపుదాడు తీసేను. పంపుకింద బుర్రపెట్టి జాత్తు కొంచెంగా తడిపి, ముఖంకడిగేను. అక్కడనుంచి నాగడి (సెల్)లోకి పరుగెత్తేను. ఇంక సర్కారుబట్టలు విడిచి

రవికిరణ్ (సిక్కిం స్టేట్)

నాబట్టలు కట్టుకోవాలి. ముందు రోజే నాబట్టలు వుతుక్కున్నాను. అంటే ఒక నిక్కరు, ఒక బనియను, సగం అల్లిక విడిపోయిన ఒకవూలు బనియను—నావిడుదలనాటికి నాకు మిగిలిన బట్టలు. యింతే. ఈ మూడింటిని వుత్తకటానికి—మాటవరసకి—సర్కారు సప్లయ నావోతు, అనూవంతు, దిలేరాంవంతు వచ్చిన సబ్బుముక్కలు చాలలేదంటే నమ్మండి. అంచేత ముఖం రుద్దుకోడానికి సబ్బుముక్క లేకపోయింది. సబ్బుముక్క లేకపోతే పోయింది; ఈ నాటితో శని విరగడైంది. ఈ రోజు నుంచి బయట బాహాటంగా తిరుగుతాను. స్వేచ్ఛగా స్వచ్ఛమయిన గాలి పీల్చుకుంటాను. నాలుగోడలమధ్య యీబ్రతుక్కి యీ నాటితో స్వస్తి. సరిగ్గా జ్ఞాపకం లేకపోయినా “యీనాడు తిరునే - యీ పంజరపు బ్రతుకు” అని చిన్న చిన్నగా పాడుకున్నాను. మళ్ళీ ఆలోచనలో పడ్డాను. ఇంక ఒకటిరెండు గంటల్లో పచ్చికబీడులు చూడలేకపోయినా పచ్చని వృక్షాలు చూస్తాను. వెండికి మల్లే ప్రవహిస్తూ, మీదపడే ప్రతి నూర్మకరిణాన్ని కళ్ళలోకిచిమ్మే సెలయేళ్లను చూస్తాను. ఎంతసరదాగా వుంటుంది! హిమాలయాల దృశ్యాలు అతి మనోహరములు.

అబ్బ! యీ రెన్నెల్ల పదిహేనురోజులు యెంతగడ్డుగా గడిచేయి! ఉదయం కాగానే రాత్రికొసం, రాత్రికాగానే వుదయంకొసం ఎదురుమాడవలసి వచ్చేది. గట్టిగా పచారుచేద్దామన్నా పదిగజాల బాడుగూ, పదిగజాల వెడల్పుకన్నా హెచ్చులేదు, జైలులోపలి విస్తీర్ణం. ఇందులోనే తూర్పువేపుమూలమరుగుదొడ్డి. కంపుకంపు. గోదాగొందీ లేదాయె. గజం వెడల్పుటిన్నురేకేగోదాయె. పగవాడికికూడా వడ్డుయిటువంటి జైలుజీవితం! నా జీవితానికి సిక్కిం స్టేటు జైలు వేసికు బ్రయనిం గు న్నూలు. పాపం నా ఆంధ్ర సహాదరులు యీమాత్రం దానికోసం, సంవత్సరమో రెండు సంవత్సరాలో వృధా ప్రయాసపడి వెనా ఖర్చుచేసుకుంటూవుంటే, కానీ కర్చులేకుండా నేను బ్రయనిం గు పూర్తి చేసేను!

“ఛ, ఛ, యిప్పుడు యిటువంటి ఆలోచనలన్నీ యేమిటి. సంతోషంగా బయటకు వెళ్ళాలి - విజయం పొందాలి.” సర్కారు బట్టలు నీలిరంగు లాగు, మొండి చేతుల చొక్కాయిప్పేసి నా నిక్కరు బనియను తొడుక్కున్నాను. స్వెట్టరు మాత్రం ఎండలో వేసేను. మళ్ళీ వంటపంచలోకి పరుగెత్తేను. “తయ్యారయ్యో నోహా!” అని గట్టిగా కేకపెట్టేను. దిలేరామ్ నాకిచ్చిన నిలవరుచిప్పలో టీ నీళ్లు - డి కాష ను పోసేడు. దీన్నే నేపాలీలో ‘రంగ్’ అంటారు. నేను జైలులో కాలు పెట్టింది మొదలు యీ ‘రంగ్’ త్రాగటానికి అలవాటుపడ్డాను. ఇందులో యిష్టంవుంటే వుప్పుతో, లేకపోతే అలాగే గులకరించటం అందరికీ (ఖయదీలందరికీ) పరిపాటి. ఇంటి దగ్గర అమ్మ ఎప్పుడన్నా టీ పెట్టిందంటే, సమయాసమయాలో కాఫీగుండ లేసప్పుడు, గాగు విసిరికొట్టేవాడిని. ఎమయినా సరే నాకు కాఫీగాని గిట్టదనేవాడిని. “సమయం వస్తే వసుదేవుడు గాడిదకాళ్లు పట్టేట్టు” అదంతా యెందుకు? మొదటిరోజున నేను జైల్లో కాలు పెట్టగానే నాల్గోగంటయేటప్పటికి ఒకబోకు జొన్నలు వేయించి యిచ్చేరు. చిప్పలో రంగ్ కూడా యింత పోసేరు. అది ఆ రాత్రికి నా భోజనమన్నమాట. ఆనాడు నాకు అరికాలి మంట నెత్తి కెక్కింది. తొలిరోజు అందరికీ ఇదేవిధంగా

యిస్తారు. ఇదేం ఖర్చు సురాల దాణా యిస్తారేం చెప్పా? ఈ టిడికాప నేమిటి, వీళ్లంతా అన్నంతంటూ నాకు జొన్నలు యియ్యటమేమిటి, అంతా కలగా వుంటే! నెంటునే మహాకవి శ్రీనాథుడు జ్ఞాపకం వచ్చేను. ఈ జొన్నకూడు, జొన్నంబలి తినలేక రాయలసీమని తిట్టిపోసేడు. గరళ కందునికూడా పంచెలోకి దింపేడు. గరళాన్ని మింగలేక ఈ శ్వరుడు గొంతు లోనే వుంచునేడుట. ఈ యిద్దరిలో యే వొక్కరూ కూడా 'రంగ' ప్రభావం యెరుగరు నేనుమాత్రం యీ రెంటి రుచికి గురికావలసి వచ్చింది. పద్యాలు చెప్పటం రాదుగాని లేకుంటే శ్రీనాథు జేమూల? మొత్తానికి యీ రంగ తేలుగు కవుల అనుభవంలోకి తేబడలేదనుకుంటాను.

"ఇంకెంతోనేవు లేదు. ఒకటి రెండు గంటల్లో యీ యెత్తుగోడలు దాటి వెళ్లి పోతావులే; నువ్వు గోణాలు లెక్కపేసేవు, మేం సంవత్సరాలు లెక్కపేస్తున్నాం." అని మెల్లిగా నిస్వారం గా గొణిశేడు అనూ. అవును, అనూ కష్టం నాకిప్పుడు గుర్తుకు వచ్చింది. నేను రెడ్డెల్లకే విసుగై పోయాను. గోణా బంగాళాదుంపల కూర; ఉప్పుగు బియ్యం అన్నం. చప్పగా యెంత కని తిని యే వెటం? వీళ్ళ రేపను తగుల డొట్టేవుంది. మెల్లిగా ఒక పిటిచను రాసి పోలేనే నేగాని...పాపం ఖయిదీలకి యెంత కష్టం! నాకేగాని నేపాళ మాంత్రికుని మంత్రం వస్తేనా! జైలునే అమాంతంగా మాయం చేసేవాడిని! అబ్బబ్బ! నన్ను యెంత కష్టపెట్టేరు. కష్టకుండికి యిచ్చేరా? పరుచుకుందుకు ఇచ్చేరా? జైల్లో ప్రతి ఖయిదీకి రెండేసి కంబళ్లు యియ్యాలన్న నియమం వుంటే, వీళ్ళ ముక్లేం పోయింది? అగమం ఒక్క కంబళ్ళి కూడా యిచ్చేరు కాదు. సర్కారు సప్తయి చేసింది గూడా యివ్వటానికి వీళ్ళ మన సొప్పదు. 'దేముడు వరమిచ్చినా పూజారి యివ్వడట' అందులోనూ ఖయిదీల కియ్యటానికి. ఖయిదులో - నాలుగోడల మధ్యాస్థ ప్రపంచానికి కనుపించకుండా యిరుకు గదుల్లో పెట్టి తాళాలు బిగిస్తారు. కడుపు నిండా తిండి పెట్టరు. రుచికరమైన పదార్థాలు తినటానికి నోరూరితేమాత్రం ఎలా వస్తాయి? ఇప్పుగా యీ బంగాళాదుంపలు! యేమిటో ఖర్చు. నేను ఆంధ్రుణ్ణికదా. మిరపకాయ కారం తెగతినవలసినవాడిని! దేశంవెళ్లి చింతకాయ పులుసు, గోంగూర పచ్చడి తెగతెనాలి! అగమం తలకి నూనె గూడా యియ్యరు. బ్రహ్మ రెండే రెండు చెతులు యిస్తే తుప్పలుర గొట్టునేట్లా? ప్రపంచంలో పేలన్నీ సిక్కింజైలులో

ప్రవాసం చేస్తున్నాయేమో! నా ఒక్కడి శ్రీ లింగో (శ్రీ లింగంలోకి చెరుస్తు పాపం గాదు. అందరికీ అంతే. జైలులో న్నాను) పేను శబ్దం - పేను, పేను... పేనూ కాల్ పెట్టేడా అంటే - ఈ కారంత: పేన్వ: అని శబ్దాలు నేర్చుకోవాలి తన

అ స లై న గొల్లభామమార్కు పాలగుర్తు

ఈ త్రమ మైన వాటిని కొనటం ప్రయోజనకరమని జీవితంలో మనకు త్వరలోనే తెలిసివస్తుంది. శ్రేష్టమైన సరుకు కొనడం కొంచెం అదనంగా అయ్యేసబ్బు సద్వినియోగమే అవుతుంది. మన తలదండ్రులు యెరిగియుండిరి, మన కూ తెలుసు. కాబట్టి గొల్లభామ మార్కు పాలు అనేక దశాబాలుగ భారత దేశంలో విరి, కొరి వాడబడుతున్నది. ప్రజాభిమానం చూగొన్న ఈ పాలు అట్టి అభిమానానికి పాత్రమయ్యేట్లు తయారు చేయబడ్డవి.

ఆ అగనపు దమ్మిడిల విలువ గ్రహించండి.

ఉత్తమమైన వాటిని కొని వాటిని సద్వినియోగం చెయ్యండి

వివరములు తెల్పు కరపత్రం కొనడం మాకు వాఱుండి :

నెస్టే ప్రాడక్టు

(ఇండియా) లిమిటెడ్,

పో. బా. నం. 180, మద్రాసు - 1.

శరీరం అంతా పేనుమయం కావాలి. పగలలా యొక్కడ దాక్కుంటాయో కాని రాత్రి నెలలోకి పడుకుందికి వెళ్ళేమా, చచ్చేమన్నమాటే. ఇంతమంది కాంగ్రెసు సత్యాగ్రహులు జైల్లో వున్నారాని— సిక్కింజైలులో వుంటే సత్తా తెలిసేది!— యీ అనుభవంవల్లకి లేచిపోతున్నాను. ఒక వేళ అటువంటిదే తటస్థిస్తే “జన్మలో మరీ జైల్లోకి వెళ్ళం” అని ఒప్పు పెట్టుకునేవారేమో? పైసాపరక జీవితంలో ధర్మం చెయ్యకపోయినా శిబిరక్రవర్తికి మరే జైదీ రుధిర ధర్మం చేస్తాడు. శిబిని ముట్టల్ని సరిహద్దు చూస్తే— శిబిజీవితంలో ఒకేమారు కంపల్ని కోసియిచ్చేను; మేము అనునిత్యం మారకాన్ని యిస్తున్నాం. శిబి కత్తికొట్టుకు ఒకేసారి నొచ్చుకున్నాడు, మేము ప్రతి రాత్రి పేనుకొట్టుకు... శిబి ఒక్క పక్షికి మాత్రం తిన మాంసాన్ని యిచ్చేను. మేమో వంశాధిపతులకు మా రుధిరాన్ని యిస్తున్నాం. శిబిఒక్కడే ధర్మాత్ముడుకాదు. సిక్కింజైలు రిజిస్టర్ ప్రకారం మేము 500 మున్నాం. సిక్కింజైలు యానాటివరకూ ఎంతమందిని నిర్బంధించిందో అంతమందినీ ‘అపరశిమిలు’ అని పిలవబడినవరూ.

యెక్కడివేల సంసారం! భగవంతుడా! ‘ప్రెడ్ ప్రెసర్ ఆఫ్ హేమిలన్’ యీ నాకు బ్రతికివుంటే అమాంతంగా కాళ్ళపైదాపడి “ప్రెడ్ ప్రెసర్! నీ బాకా వూది యీ వేలను యొక్కడికన్నా తీసుకుపో బ్రదర్” అని మొర పెట్టుకునేవాడిని.

సరిగ్గా జ్ఞాపకం లేకపోయినా ఒక మహానుభావుడు రచించిన వ్యాసం— ఒక మధ్య వర్తి పెళ్ళివార్ని నురించి వర్ణించటం— అది నిజమేకావచ్చు, కాకపోవచ్చు. ఇది మాత్రం నాజీవితంలో అక్షరాలా అనుభవించిన యిత్యుత్తం. పడుకోవటానికి భూతలశయనం, కప్పుకుందికి జైలువైకట్టే, చింపిరితల, పేలసంసారం. ఆంధ్రుల పెద్దలు అనుభవజ్ఞులు.

దీనితో సరిపోయిందీ! ఈ కేలబాధ భరించలేక— భరించక తప్పదనుకొండి— జైలు మొదలుంటా గొరిగించినను, జైలుంటే కత్తిరింపించేనుగాని గడ్డమో? దీనికి రెండో సాగనంటేను. మళ్ళీ జైలులో మొర పెట్టుకోవాలి, బేగుకోసం. “నీవేతన్న నితఃపరం బెరుగ... సంరక్షించు భద్రాత్మకా” అని పొంగ వేస్తేవారంపదిగో జాలతర్వాత ఒక బేగు విసిరికొట్టాడు. ఆత్మకు యంతకష్టం ఎందుకు కలజెయ్యాలి! అంతేత గడ్డం అలా వుంచే

య్యటమే. నేను ఒక వేదాంతిగా తయారవుతానేమో? గడ్డం పెంచటంకూడా సరదా అనిపించింది. చాలామంది నవీన బెంగాలీ యువకులు జ్ఞాపకం వచ్చేరు. అటుతరవాత రవీంద్రుడు, బెర్నార్డ్ శా, టాల్ స్టాయి, మార్క్స్, లెనిన్ మున్నగు మహానుభావుల గెడాలను స్మరణకి తెచ్చుకున్నాను. అంతటి మహానుభావులకు గడ్డం ఒక అలంకరణ అయివచ్చును, మనకిమాత్రం యెందుకు కావాలి? ఈవిధంగా మనసుని సముదాయించుకుని తృప్తిపడ్డాను.

గత్యంతరంలేదు. సమయానుకూలంగా కాలం గడపాలి. ‘నాప్పించక... తానొవ్వక’ అన్నా దొకకవి. నిజానికి కవిత్వం నాకబ్బలేదుగాని లేకుంటే శ్రీ నాధుడు, తెనాలి రామకృష్ణుడు యేమూలే? శతసహస్రాలిగా సిక్కింజైలుమీద పర్యాయరాసి వుండేవాడిని. పూజ్యులు క్షీరశేఖరు శ్రీ హనుగంటి లక్ష్మీనృసింహారావుగారు యటువంటి జైళ్ళమీద తమ విసురుమాపలే దెండుచేతో! (నేను సాక్షి అన్ని భాగాలు పూర్తిగా చదివలేదు.) అలా ఒక వేళ ఆయాన కలం జైళ్ళమీదకూడా చింగులు గ్రొక్కేవుంటే, ఆయానకు రెండు చేతులు ఎత్తి ననుస్కరిస్తాను.

పురాణోపాసాలు జ్ఞాపకానికి వచ్చేయి. చచ్చిన తర్వాత జీవుడిని యను దూతలు యనుపట్నం చేస్తున్నారు. అక్కడ వ్యాధి మూర్తి పావులకు దండప విధిస్తాడు. ఇది నిజమో కాదో తెలియదు. సేనుమాత్రం అటువంటి దండపల్ని సిక్కింజైలులో అనుభవించాను. ఒకవేళ నేను చచ్చిన తర్వాత యనుమానం వెళ్లనక్కర్లేదేమో?

ఈగోజు నాకు పర్యవసం. నన్ను విడుదలచేస్తారు, మహానరకమాపలొచ్చి ఇంక కొన్ని నిమిషాల్లో బయటపడతాను. ఈ యెక్కుగోడల బయట నిలుచుంటాను. ఈ జైలుకి నుడి బై గొట్టేస్తా. మరెప్పుడూ వదుల యీ జైలు నివాసం.

ఇంతలో కేటుతలుపు తీసి మా వల్లారు “రబి యిత్రా ఆయ్ జా!” అని కేక పెట్టెను. అనూ దిలేరాంబు కేటుదాకా సాగనంపేరు. కేటులోంచి ఆఫీసులోకి గంతుపెసేను. దిలేరాం నా స్వెటరు తీసుకు వచ్చి యిచ్చేను. జైలుకు కాగితాలమీద యేవో గొరికి సెంట్రీకి యిస్తా; “ఇతనితో కోర్టుకు వెళ్ళు, అక్కడనుంచి నీకు విడుదల— ఇది దస్తూరు” అన్నాడు. ‘సెంట్రీ వీధి కేటు తలుపులు తీసేను. బయటకి నడిచి నాలు వేపులా కలయిమానేను. గట్టిగా గాలి

“మీ అబ్బాయిని అంత ఎత్తు మంచంమీద పడుకో పెట్టా రేమిటండీ?”
“ఆ, మలేదు, కిందపడితే వెంటనే తెలుస్తుంది గదా, అందుకని.”

పిలుస్తూ ‘ఇక్కడే వుండు, జైలుగోడ మట్టి వస్తా’ అని సెంట్రీతో చెప్పి జైలుగోడల మట్టూ పరుగెత్తేను. మళ్ళీ అయిగునిము పాల్లో సెంట్రీ నిలబడ్డచోటుకి వచ్చేను. జైలుకు హావల్దారు ఖం గాగుగా బయటకు వచ్చేరు. ‘ఇంతా యేమిటి రవి? అని జైలుకు అడిగేడు. ‘ఏ మీ లేదు సార్’ అంటూ “ప్రదక్షిణ నమస్కారా స్వమర్పణము” అని జైలుగోడలకి నమస్కరించేను. “నురేం లేదు సార్ మరెప్పుడు యీటువంటి జైలు జీవితం వద్దని, మళ్ళీ, నన్ను ఇక్కడకు పిలవవద్దని యీ జైలు గోడలకు నమస్కారాలు సార్.”

జైలుకు, హావల్దారు విరగబడి నవ్వేరు. సేనుమాత్రం చలించుకుంటా యీ అనుకున్నాను. బాంబవంతుడు గోజూ భూమిని మట్టి వచ్చేవాడట. కాని భూప్రదక్షిణ చేయలేని మన పూర్వులు (మన కాలంలో కూడా) గోప్రదక్షిణలు చేసేరు, చేస్తున్నారు. అందరూ పుణ్యార్థవకోసం ప్రదక్షిణలు చేస్తే నేను విముక్తి చేసేను!! “ఆహా సిక్కింజైలు! భక్తి శ్రద్ధలతో, నీ మహిమకు నడి మడవై, అంజలి ఘటించి ప్రదక్షిణ సల్పి తిని. ఇక నెలవు.” అంటూ సెంట్రీ నా కాలే కోరు వేపు నడిచేను. ★

కాంచన ద్వీపం
వెల 1-8-0
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం.
శ్రీ మదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్యోగపర్యము
వెల రూ 1-0-0
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
మద్రాసు 1.

చి రం జీ వి

మంచి

చంద్రా వక్షాని యింటకప్పు
వంకమాన్యున్న చిరంజీవి
బిక్కసారి పెద్దిగా మూలిగాను

చిరంజీవి మంచం పక్కనే బల్లమీద -
మంగు సీసా, గానగ్లాసు ఒకటి, ఇండు
బల్బయిప్పట్టు, ఆచారుగా రిచ్చిపోయిన
సీతాంశురసంకణిక పుష్పాయి

చిరంజీవి బాధతో చల్లీ మూలిగాను
వాళ్ళమ్మ వచ్చి గ్లాసులోకాయంపోసి,
అంగులో నాలుగుముసల సీతాంశురం
కణిక ఆరగడీసేపాసి, అంతా కలిపి "ఇంద,
నా బుజ్జినాన్నా! ఈ మందు తాగితినా
నీ జ్వరం పారపోతుంది జ్వరం పోగానే
అన్నం పెట్టున్నానుగా ఆచారుగారు"
అని ఆమె చిరంజీవి స్తుతి చెందింది

"చేగు మంగులు" అని విన్నక్కొన్నా
మంచంలో కదలలేని కుర్రవాడు

"నా బుజ్జి తిండ్రి చిరంజీవి గాదూ, చేగు
మందు కేగా జ్వరాలు లాంటివి ఇంకొక్క
నుక్క వేస్తూ యిసుగో, బల్బయికాయ
వలిచి పంతులుగా చుచ్చుచూపు" -

చిరంజీవి రెండు నెలలు మందులు
తాగాడు. ఒకరోజున ఆచారుగారు వచ్చి -
"యిప్పుడు పథ్యం కొంచెం సాటికకు నొకంట
తీరే" అని వాళ్ళమ్మతో అన్నాడు. ఈ
మాట చిరంజీవి మాటల లోగు ఇంటకప్పు
వంకమాన్యులేదు

* * *

ఆ సమయం నుంచి చిరంజీవి చురుపు చోడి
పోయింది ముదట వాళ్ళ నాన చచ్చి
పోయినాళ్ళ వాళ్ళమ్మ ఏడుపుంటే యాచారి
దిగులు పడ్డాడు ఆ లక్షణాల జ్వరం
వచ్చింది ఇప్పుడు చురుకుగా పోయింది

చిరంజీవి మంచంలో వుంటేగా,
మొదట్లో అయితే అతని స్నేహితులవచ్చి
చూసివెళ్ళారు పదిపనిపేను రోజులు
టోయింతర్వాత, అసలు రావటమే మానే
శారు. జ్వరం మంచంలో పడుకొని, పేరం
టాలు గారి బయల్లో ఆటలాడుతున్న
క్రీడారి, సత్యం వాళ్ళ కొంతుల్ని చిరం
జీవి చక్కగా గుర్తుపట్టివాడు కాని
క్రీడారిగాని, సత్యంగాని, వాళ్ళ చెల్లెలు

కొముడుగారి తన దగ్గరకువచ్చి ననకటి
మాదిరిగా నవ్వింపనే లేదు ఈ రోగిషివాడి
సంగతి వాళ్ళకు పట్టలేదు.

పథ్యం పెట్టినరోజున - "నాకు ఆవ
కాయకావాలి" అన్నాడు చిరంజీవి.

అది వాడి వాడు అది వాడు అది వాడు అది వాడు

మునిపల్లె రాజు

అది వాడి వాడు అది వాడు అది వాడు అది వాడు

"చోరి పిచ్చిన్నా! యింకేమన్నా
వుంది అవకాయి మంచవాళ్ళకే పండు
ఇప్పుడు తింటే కాళ్ళు చేతులు పట్టుకు
పోతాయి" అని అమ్మ అన్నది

పథ్యం మెతుకులు తన్న తర్వాత, డోల
బాడీవలెగా నిద్ర వచ్చింది చిరంజీవి.

వాళ్ళమ్మ నిద్రవావన్నది నిద్రగానే
అన్నరసం తలకెక్కి జ్వరం తిరగజేతుం
దని ఆచారుగారు చెప్పారన్నది.

"అయితే నాకు పుస్తకం యియ్యి.
కరువుకుంటా"

వాళ్ళమ్మ కళ్ళల అక్షరం యిద్దించి,
చిరంజీవి సాయంత్రం అందాకా చదువుకు
వున్నాడు. పథ్యం తిన్నాన్నమాటేగానే
చిరంజీవి కాళ్ళు బెండుపుల్లలల్లనే
వున్నాయి పెప్పగా నీవలేకే అయి
నదులల్లలేను మంచంపొగా నీం
వుంకాలు చదవటమంటే నీ చిరంజీవి
బాగుండేది వాళ్ళమ్మ పంతులుగా
రింటి కెళ్ళి చూపుస్తాకాలు పిచ్చింగ
అందులో కొన్ని బొమ్మల పుస్తకాలు
చిరంజీవి అక్షరం వాడుకంటే అది అయి

అమ్మాయి
వండ్రి పోదిన దీర్ఘ
వినిత మంత్రాలకు లోడు

కేశవర్ధని కూడా

వాడికి
ముఖశౌందర్యానికి
కబుర్ల
చేమాడుతుంది
శిరోజవృద్ధికి
దీనినే వాడండి

కేశవర్ధని ఆ 14, పాంపు 14 అందరు డీలర్లవద్ద లభిస్తాయి
ఈ సౌకర్యంతో కెమికల్స్, క్రాస్ కల్ రోడ్ కోయంబత్తూరుకు వ్రాయండి.

★ చిరంజీవి ★

పోయిందాకా వదలడు. అతనికి అటలరంధ్ర బొత్తుగా పోయింది. పుస్తకాలంటే అమ్మా, నాన్నా, అన్నం కవళం అయిపోయినై క్రిహరి, సత్యం, వాళ్ళ చెల్లెలు కొముడు - తనను పలకరించి అడుకోటం లేదన్న దిగులు అసలు లేదన్నాడు.

2

చిరంజీవి వాళ్ళ మామయ్య వచ్చి రోడు బెట్టుకు పోయినాడు. ఇకనుంచి అక్కడే చదువుకోవాలని అమ్మ చెప్పింది మామయ్యగారి వూళ్ళో చిరంజీవి నెటి గిన్నెల్ల రెవ్వరూ లేరు. మామయ్యగారి

పిల్ల లిద్దరూ పోరాడే పాప, యింకొక అడ పిల్ల తన యీడువాళ్ళు గాదు. అక్కడ గూడా చిరంజీవి బడినుంచి రాగానే పుస్తకం ముందేసుకు కూచునేనాడు.

అత్తయ్యవచ్చి - "అడమిట్రా, ముచ్చు కోనంగాలే. ఎప్పుడూ పుస్తకాలేనా? సాయంత్రంపూట అట్లా దేవుడిగడికల్లే వెళ్ళి అడుకోలేనా?" అన్నది

చిరంజీవి పుస్తకం కిటికీలో మూసిపెట్టి దేవాలయంవేపు వెళ్ళాడు. అక్కడ పిల్లలు కోలాహలంగా ఆడుతున్నారు. దేవాలయానికి ముందు ప్రహరీగోడతో కలిసి ఐదంత

మల గాలిగోపురం గూడా వున్నది. వాళ్ళ వూళ్ళో చివర గుడికి గోపురంగూడా లేదు.

కొత్తపిల్లవాణ్ణిచూడగానే, వూళ్ళోపిల్లలు చాలామంది అతనివంకే చూశారు. కొందరు చూసి తిరిగి అటల్లోకి పోయారు. కాని యిద్దరు ముగ్గురు మగపిల్లలూ, ఒక ఆడపిల్లా చిరంజీవిముందే నిలబడ్డారు - తన ముఖం మీద కోతులు ఆడుతున్నట్టుగా.

అందులో ఒక లావుపాటి పిల్లవాడు కొంచెం యికిలించి, పళ్ళు బయటపెట్టి - "ఎవరోవ్ ఈ కొత్తబుటం, రంగాయ్" అని రంగాయ్ వంక చూశాడు.

"పద్యవాణంగా రింటికొచ్చాడా" అని అందులో ఆడపిల్ల మాట అందించింది.

రంగాయ్ వూరుకోలేదు - "ఆ రే యి శివుడూ, యాయన పెద్ద పుస్తకాలపండి తుడా. వాళ్ళుత్త అమ్మతో అంటున్నది. పుస్తకాలు చదవటం తప్పితే యింకేమి రాదుట్రా"

లావాటి శివనారాయణకు యీమాటల్తో బాగా నవ్వు వచ్చింది. "వర్తి పప్పుసుద్దన్న మాట" అన్నాడు చిరంజీవి ముఖంలో ముఖం పెట్టి.

ఆడపిల్ల నవ్వింది.

చిరంజీవి ఆ ముగ్గురివంకా తీవ్రంగా చూశాడు. వీళ్ళు పిల్లలు గాదు, తిరుపతి కోతులు. తిరుపతి కోతులుగూడా గాదు, యమకింకరులు. ఒర్రిపుణ్యానికి తన నేడి పించ జూస్తున్నారు అతనికి ఒక్కకోపం వచ్చింది.

"నీకన్నా నయమేలే నీమాదిరి బండను గాదులే" అని లావుగా అడ్డంగా బలిసిన శివనారాయణ నన్నాడు, కళ్ళల్లో కళ్ళు పెట్టిచూసి.

లావాటి కుర్రవాడు చిరంజీవి చెంప మీద ఛెళ్ళున కొట్టాడు. కొట్టి అక్కడ వుండలేదు. కాలికి బుద్ధిచెప్పి, ప్రహరీగోడ కన్నాల్లో కాళ్ళుదూర్చి, మెట్లుజేసుకొని, గాలిగోపురంమీదికి రివ్వున ఎక్కాడు, పకపకానవ్వుతూ. వాడితోపాటురంగాయ్, ఆడపిల్లగూడా పరుగెత్తిపోయారు.

చిరంజీవి కళ్ళనిండా గిర్రున నీళ్ళు తిరి గినవి. చెంపకుచేయిరాచిమాడుకొన్నాడు కోపంతో, తనూ ప్రహరీగోడ ఎక్కబోయి నాడు. కాని అలుపువచ్చి కిందబడ్డాడు.

* * *

ఇంటికి వెళ్ళింతర్వాత అత్తయ్య అన్నది. "వర్తినావ. పుస్తకాలకు తప్పితే మరింకెందుకూ పనికిరాదు. బభ్రాజమానం. ఇంత చివలపు లేపు నువ్వు చదివి చెయ్య బోయే ఘనకార్యం ఏమిటో కాస్త చెప్పదూ?"

"న్నానముసకు రెమిసోఫు.
క్లీనానంతరము రెమిసోఫు, పోడర్లు,
ఈ ముఖ లేజస్సుకు చెప్పనేల!"

— అని దక్షిణ ఇండియా కార్
కుమారి మీనాక్షి చెప్పుచున్నది.

A. V. R. A. & CO. MADRAS-1 & BOMBAY-2

అత్తయ్య తప్పంతా చిరంజీవిమీదనే తేల్చింది. ఆమె కన్ను కడుపుగాదు చిరంజీవి.

3

చిరంజీవికి జ్వరం వచ్చిందని వాళ్ల మామయ్య అమ్మకు వుత్తరం రాశాడు. అమ్మవచ్చి చిరంజీవినీ తీసుకుపోయింది. వాళ్లవూరు చేరగానే చిరంజీవికి జ్వరం పోయింది, ఎక్కడకు పోయిందోగాని ఆరోజున చిరంజీవి ఆవకాయ వేసుకు తిన్నాడు.

* * *

మామయ్యగారి వూళ్లో జరిగిన ఆవ మానం చిరంజీవి మరిచిపోలేకపోయానాడు. తలచినకొద్దీ వళ్లు మండింది కళ్ళనీరు వచ్చినవి. చీకట్లో ఏడ్చి చిరంజీవి ఆసంగతి అమ్మకు చెప్పటానికీగూడా సిగ్గుపడ్డాడు.

ఆరోజునుంచి చిరంజీవికి పుస్తకాల పిచ్చిపోయింది—అంటే బళ్లలోకి పోవటం లేదని గాదు. బళ్లపాఠాలు చదవటంవరకే ఇంటికొస్తే ఆటలధ్యానే సమ బ్రాహ్మణ మానం కాదని నిరూపించుకోటం ఎట్లా మరి?

చిరంజీవిలో వచ్చిన మార్పును చూచి అమ్మ ఆశ్చర్యపడ్డది కాని ఆమె ఏమీ అనలేదు. తిరిగి శ్రీహరి, సత్యం, కామ డుగోకలిసి—చిరంజీవి ఆడుకోటంచూసి ఆమె సంతోషించింది.

4

ఏడేళ్లు గడిచినవి చిరంజీవి పెద్దనాడైనాడు. ఎట్లా! బక్కకోసంగిగా గాదు దద్దోజనం ముద్దగాగాదు బ్రాహ్మణమానంగా అసలు కాదు. ఉక్కు కడ్డిగా, నిటారుగా పెద్దనాడైనాడు తాలింఖానాల్లో పోత బోసిన కొత్త ఉక్కు అతనివల్ల అడవి మానులాగా అతనికి చాతీవచ్చింది.

చిరంజీవికి డ్రెస్సువాడగు పుద్యోగం, ఆర్డరు వచ్చింది.

“అమ్మా, నేను పుద్యోగంలో చేర బోయేముందు మామయ్యగారి వూరు వెళ్లోనా. నాకొంచెం పనుంది” అన్నాడు చిరంజీవి అనటమేగాదు, ఉన్న పాటున బయలుజేరాడు. తిరిగి నవ్వుకొన్నది.

మామయ్య అల్లుడికండరాలు పట్టచూచి— “ఏమిరా మిల్లరీ వాడా” అని నవ్వు కొన్నాడు. అత్తయ్య కూతురు నివ్వాలని చిరంజీవికి అల్లుడి మర్యాదలు చేసింది “మామయ్యా, శివనారాయణ అనే అబ్బాయుండాలే! మీ వూళ్ళో; వున్నాడా యింకా?” అని మామయ్య నడిగాడు, కాళ్ళు కడుక్కోగానే

“ఏం వుండకేం? నిక్కేపంపంట బిడ్డరా వాడి చగువేమో, సంగతేమో యితర్ల

జోలికి పోడు. పెద్దపరీక్షలకు చదువు తున్నాళ్ళే.”

చిరంజీవి, మామవంకమాసి శివనారాయణ యింటనైపు బయలుజేరాడు అరుగు మీద కూర్చొన్న శివుణ్ణి, చిరంజీవి సులభంగానే గుర్తుపట్టినాడు.

“నీతో కొంచెం పనున్నది. దేవాలయం దాకా వస్తావా?” అని ఏకవచనంలోనే శివుణ్ణి పిలిచాడు.

శివనారాయణ కొంచెం సంబాలించుకొని “క్షమించాలి. మిమ్మల్ని గుర్తుపట్టలేదు” అన్నాడు.

“ఆ సంగతికే; ■ సంగతికే మాట్లాడాలి” అని చిరంజీవి దారిలీశాడు.

దేవాలయముందు, సాయంత్రం ఎండ మాత్రమే వున్నది. చిరంజీవి, శివనారాయణను కిందనిలిపి, పిల సింహంవలె దూకి ప్రహరీగోడమీదుగా గాలి గోపురానికి లంఘించాడు. ఆశ్చర్యంతో శివుడు యిందంతా పరికిస్తూ నిల్చుండిపోయాడు. ఎంతవేగంగా వెళ్ళాడో, అంత వేగంగా చిరంజీవి గోపురం దిగివచ్చి, శివుడిముందు నిటారుగా నిలబడ్డాడు.

“జ్ఞాపకముందా; ఏడేళ్ళకిందట? నేను పద్మనాభం మామగారింట్లో చదువుకోటానికి వచ్చినప్పటిసంగతి, నవ్వు వతి పుణ్యానికే నన్ను చెంపదబ్బకొట్టి పారి పోయినసంగతి, పోతవిషయంలే”

శివనారాయణ నోరవిప్పి, యీ కొత్త యువకుడివంక చూశాడు.

“మీరేమంటున్నారో నాకు అర్థం కావటంలేదు — అనబోయాడు.

“ఎందు కర్తవ్యమవుతుందీ? అవును పొరుగురి పిల్లవాణ్ణి పప్పునుద్దని ఎంతాళి చెయ్యటం కాదుగా యిది ఇదిగో విను, నే నొచ్చిన విషయం యిది. దెబ్బకు దెబ్బ తీర్చుకుందామని నచ్చాను నే నివ్వడు పుస్తకాల పండితుణ్ణి కాదని రీకు రుజువు చేసి నల్లా నీ యిష్టం; నీ కేవిధంగా కుస్తీ రావాలని ఉన్నదో ఆలోచించుకో.”

చిరంజీవి పుత్రేకంగా గబగబా అనే శాడు యీ మాటలు

శివుడు తగ్గినట్లుగా కనబడలేదు కాని నెమ్మదిగా చెప్పాడు.

“మీరు చెప్పేది యింకా నేను జ్ఞప్తి తెచ్చుకోలేకుండా వున్నాను. అయినా మీరు పెద్దమనుషులుగా కనబడుతున్నారు. మీతో కుస్తీపట్లు నా కిష్టంలేదు కాని మీక్కావలసింది ఒక్క చెంపదబ్బేసని నా వుద్దేశ్యం. అట్లా అయితే, యిదిగో నా చెంప మీ యిష్టం వచ్చినంత బలంగా కొట్టవచ్చు ఆ తిర్వాత యింకా కుస్తీ

పట్టాలనివుంటే చూద్దాం” అని ఒక చెంప ముందుకిచ్చి నుంచున్నాడు.

చిరంజీవి ఆ చెంపవంక, ఆ చెంప నిచ్చిన శివునివంకా చూశాడు మొదట చెయ్యి లేచింది. కాని అప్రయత్నంగానే దిగిపోయింది.

చీకట్లో అతను యింటిముఖంపట్టి:

“మీరూ పెద్దమనుషులుగా మారినట్లు తోస్తున్నది మిమ్మల్ని కొట్టటం యిక్కడంలేదు” అన్నాడు — అని ఘక్కున నవ్వాడు. ఆ నవ్వులో శివనారాయణ నవ్వు గూడా కలిసింది ఇద్దరూ చెప్పాపట్టాలో వేసుకొని పద్మనాభంగారింటిదాకా వెళ్ళారు.

అక్కడ అత్తయ్య, మామయ్య, మామయ్య పెద్దకూతురు సీతా వరండాలో కూచోని చిరంజీవి ముచ్చటే చెప్పకొంటున్నారు.

శివనారాయణ ముందు వచ్చి—

“ఏమండీ, మీ చిరంజీవి చాలా గడుసు వాడు లాగా కనిపిస్తున్నాడు పెళ్లి ఎప్పుడు చేద్దామంటారో కొంచెం చెప్పండి” అని అడిగాడు.

పద్మనాభంగారు నవ్వుకొని—

“మావాడు చూశావుబోయ్, మిల్లరీ అనుకో పక్తా మిల్లరీ” అని విరగబడ్డాడు.

సీత అందుకొని “మిల్లరీ ఏమిటివాన్నా! బావ డ్రెస్సువాడై రయితేను” అని తుర్రున లోపలికి పరుగెత్తింది.

“అత్తయ్య నన్ను చదివి చెయ్యమన్న ఘనకార్యం యిదే కాబోలు మామయ్యా” అని అందరితోనూ కలిశాడు మాజీ బ్రాహ్మణ మానం, డ్రెస్సు చిరంజీవి - లోపలికి పారి పోయిన సీత వేపు వేలు చూపుతూ. ★

కు పు ★ బొ లి

రగైరా మేహమచ్చలు, నెగ, పవాయి వ్యాధులకు, గ్యాగంటి చికిత్స, క్యాటలాగు ఉచితం. జి ■ రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్) “భాస్కరాశ్రమము” గోపాలపురం. (తూర్పుగోదావరి)

గర్భ నిరోధిని

స్త్రీలకు యిటు మీదట గర్భం రాకుండా లోపల్కి వాడుటకు అతి సమృద్ధమైన 48 సం॥ ప్రభావతికల మందు. బహిష్కారోజులలో మందు వాడవలెను 1 సీసరు. 10/- వి. పి. 1-4-0

కావలసినవారు 1/4 ముందుగా పంపేడి. డ॥ రత్నం సన్యు మెడికల్ హాల్, మలక పేటబిల్డింగ్స్, హైదరాబాదు-దక్కన్

★ బాగస్వాములు ★

“బాబూ! జట్కా కట్టనా?”

“బాబుగారూ! జట్కా కట్టనా?”

“... ..”

“హరి ఈ అయ్యలంతా ఎంతో రూ! బండికట్టనా బాబూ అని గోలెడుతూంటే - బిడ్డని పెప్పడానికే తైంనేదురా! అవునే యిప్పుడెందకో త్రిక్షి యీళ్ళ కవరం -” అంటూ జట్కా వాడు, అప్పుడు ఒక్కసారి

బాస్కరం, ప్రభాకరం

ఎందుకో తెలియని బాధపడ్డాడు. నిజమే! అన్ని సార్లుబాబూ అని అరిచినా చివరికి ‘ఒద్దు’ అనేమాట వినే భాగ్యానికైనా నోచుకోని వారు ఎవరైనా అల్లా అనుకుంటారు

“ఒరే! ఒక బిడ్డే కూరా! యెంకన్నా”

జలుబు లక్షణాలను గమనించండి

- * ముక్కులో మంట
- * తరచు తుమ్ములు
- * గొంతుఎండి రాచుకొను నట్లుండుట

జలుబుచేసిన మొదటి చిహ్నమునకే మీమధురంద్రములలో కొంచెం ‘కిపాక్’ వేయండి ముక్కు సడలి దారాళముగా డిఎరాడును శ్వాసంధారాళంగా ఆడిటంకంపెనేరేది జలుబును దుల్చలేదు దీర్ఘకాలము నిలిచియుండు జలుబులకు కొమ్ముమీద, గొంతుమీద, వెనుక వైపు రాత్రులందు కిపాక్ ను బాగా రుద్దండి

కిపాక్
కిపాక్ నిల్వబడుచున్నట్లు

వెస్ట్ మినిస్టర్ లేబరేటరీస్ లిమిటెడ్. లండన్ వారి కయారీ.

ఏజెంట్లు: ఓరియంటల్ మర్కెంటైల్ ఏజెన్సీ

99-వి. ఆర్మీనియంక్ వీధి మద్రాసు.

పక్కనున్న వెంకన్నని అడక్కడక్క అడే మొదటిసారిగా అప్పన్న అడిగాడు.

“నేదురా!” అంటూ బిడ్డే పాతేస్తూ వెంకన్న మెల్లిగా లేచాడు

“అరే! నిజంగా!” ఆశ్చర్యపోతూ అడిగాడు అప్పన్న

“నీతోడు!” వెంటనే ఆలోచించనక్కర్లేపండా, తయారుగా ఉన్నమాటను అనేకాడు వెంకన్న.

తెరిచిన నోరు తెరిచినట్లే ఉంది అప్పన్నకు అంతకుముందే చూశా దాయె తను, వెంకన్న బిడ్డే కట్టలోంచి తీసుకు బిడ్డే కాల్పడం. అప్పటికప్పుడే లేదన్నాడు. దుంపతే! ఎంత అస్వాయం! లోకమంటే యిం లేగామోను. ఎన్నిసార్లో తనదగ్గర తీసుకున్నాడే వెంకన్న! అంతమాత్రం కృతజ్ఞతైనా లేకపోయిందా!

అప్పన్న లేచిన పేరాలిశేషం ఏమిగాని ఆరోజు బేరమన్నమాటలేదు. పొద్దుట్టుంచి ఒకటేగొడవగా అడుగుతున్నాడండర్నీ కాని-ఎవ్వరూ ఎక్క లేదు తనబండిలో. ఎన్నిసార్లో అనుకున్నాడు తను సింహాద్రి (గుర్రం)ని అడుగుదామని కాని మరుక్షణంలోనే ఏదో బేరం వస్తున్నట్లుండటం, గూనడం జరిగింది దాని తరవాత మరిచిపోవడం జరిగింది

అప్పన్న ఎప్పుడైనా బేరాలేకపోతే సింహాద్రిని అడుగుతాడు. “సింహాద్రివన్నా-కనికరం లేదా ఈయాళ్ళ” అని తన సింహాద్రి తలూపినప్పుడల్లా మంచిబేరం ఒకటి, రెండోకట్టే వేసాడు. దాంతోసరి సింహాద్రి గూడా, మంచిదే ఎప్పుడైనా అవరం వస్తే తను వళ్ళించి, పిక్కబలం చూపిస్తోంది. పేరుకి అప్పన్న బండి భేదయినదే! కాని బేరానికిమాత్రం బరువైంది!

బిడ్డేముక్క రామయ్యదగ్గర ఎరువుతీసుకుకాలునూన్న అప్పన్నకి ఎదురుగా ఉన్న సింహాద్రిని చూసేప్పటికి ఆలోచన లెట్టండి. బిడ్డే పాతేసి సింహాద్రి చెవుదగ్గరకెళ్ళి, చేతులు జోడించి

“సింహాద్రివన్నా - కనికరం లేదా ఈయాళ్ళ” అన్నాడు మెల్లిగా. ‘విన్నా నోయ్’ - అన్నట్లు వెంటనే తలూపింది సింహాద్రి. “భలేదోర! భలే” అంటూ అరిచాడు అప్పన్న, బేరం వస్తుందన్న నమ్మకం వదిలి.

అల్లాహుర్చన్న అప్పన్నకి గంటపం

భంలో ఆరుకనిపించింది చీకటిపడుతోంది తేగం ఏంలేకు. ఆంధ్రసిటీలో చీకటిపడ్డాక తేగాతే ఉండవు పోనీ అనుకుందామంటే అవి కలవలు! ఎవ్వడొస్తాడు టవున్కి. సింహాద్రి వెళ్ళిందంతా అబద్ధ మయిపోయింది బేరాలు లేక పోతే పాఠ్య కూడలేకనే డిజ్మైనా ఉందా అంటే అదీలేదు! రాత్రికి అప్పటికాలాయే! ఆకొలు ఆసామీ ఓ దర్జుడు అప్పి మంటే సాగడియగా సాగడియగా యిస్తాడు. ఏదో కొద్ది యంతచేసినా చివరికి ఆరాతంతా మర్చాడు పగలూ అంతా వుత్తిగా ఉండాలే! ఏం చేస్తాడు 'సింహాద్రిపన్నయివ్యాధి' హాసం చేశాడు! అనుకునే ఉన్నట్లున్నాడు.

ఆరున్నరయ్యింది. యింక లాభంలేదనుకున్నాడు అప్పన్న. మనిషి ఎవడూ తిరగనైనా లేకు అవును! మొదటట మొదలెట్టేస్తారు భోజనాలెట్టేస్తారు హాస్యల్లో - యింకేం లాభం. వెంకన్నతో బాటు ఆ యిద్దరూపోయారు యింకేం లాభం ఉంది.

సింహాద్రిని బండికట్టాడు మిగిలిన కాస్త గడిబండిలో వేసి మెల్లంగా ఎక్కాడుబండిలోకి ఆకలేస్తోంది ఒక ప్రక్క గంట స్తంభంలో పావుతక్కువ ఎగు తన కేగువు వస్తుంటేమో అని భయపడ్డాడు అప్పన్న.

“ఛో! ఛో!” అంటూ నడవడం యివంటేని సింహాద్రిని నడిపిస్తున్నాడు కేటు దాటుతూంటే ఎవ్వరో ఒకమనిషి పరుగెత్తుకొస్తుండటం చూశాడు కోటు. అప్పి.. అన్నీ ఉన్నాయి

“బాబూ బండిగానాలా!”
“పెకిలురిక్త ఉండొక్కడ?”
“నేడు బాబూ!”
“నచ్చానుపో!”
“బండికదా బాబూ!”

“ఏం లాభమయి జనతా కెళ్లాలి ఇంక మహాఉంటే పావుగంటుంది — నువ్వలా తీసెళ్లగలవ్!”

“జనతాకాండీ?”

గుండె డక్కు డక్కుమంది అప్పన్నకి ఆయనేమో కంగారుపడుతున్నాడు యివ్వినానేప్పటికి సింహాద్రి జాపక మొచ్చాగు మనుషులో దణ్ణం పెట్టుకున్నాడు బండి కాస్త ఆలస్యం గావస్తే బావుణ్ణుకున్నాడు.
“రండి బాబూ!”

“నువ్వేం తీసుకెళ్లావోయ్!”

“తీసికెళ్లి బండికందిచ్చే వూచీ నాది బాబూ!”

“ఎంత మృకుంటావ్!”

“మీదయ్య, రండి—ఆలస్యమయిపోతోంది!”

“అంగుతుందంటావా!”

“ఆ! ఎక్కండి!”
అప్పన్న దిగి సింహాద్రి దగ్గరికెళ్లి, చేతులతో దణ్ణం పెట్టి.

“రక్షించు సింహాద్రి - నన్నే నమ్మాను-బాగా పరుగెస్తావా?” అని ఎక్కాడు

ఒక్క ఘురకవేశాడు సింహాద్రిని - అదే మొదలు పెట్టండి పరుగు; అప్పన్నని బాగా అర్థం చేసుకున్నట్లు; అప్పన్న అవసరం తెలుసుకున్నట్లు; తాను చేయవలసిందంతా చేశేశాడు.

రోడ్డు మెల్లగా కొండవిడికిపోయిగాని, కొండ దిగడం అన్నీ బట్ల ఆచోట నడుస్తాయి, నడిపిస్తాయి కాని సింహాద్రి మాత్రం పరుగెత్తాడు. అంగ అంగ కొంత దాటని దూరాన్ని లాశేస్తోంది ఆగనన్నట్లుగా పరుగెడుతున్నాడు సింహాద్రి

“ఏమిటి విగునిముహూలు తక్కువ, ఏమిటి విగుకి బండి - పరుగెత్తాలి - లేక పోతే అందుకో!” అన్నాడు లోపలాయన

సింహాద్రికి కొంచెం కోపం వచ్చే ఉంటుంది. కాని అది అధికారివాద అభిమానమే కూర్చుంది వెంటనే వేగం హెచ్చించింది

అప్పన్నమాత్రం కళ్ళాన్ని పట్టుకూర్చున్నాడు - సింహాద్రికి అప్పన్న మీదే దృష్టంతా! ఆ బండి అందుతే ఆ ఆయ్య ఎంత సంతోషిస్తాడు - అనే తప్ప వేరే ఆలోచన పోవడంలేదు

దూరంగా రైలుకూత వినిపించింది - ఒక్కసారి అప్పన్న గుండెల్లో జనతా పరుగెత్తింది

“బాబూ టయమెంతైంది?”

“ఇంకా మూడు నిమిషాలుంది!”

అమ్మ బాబోయ్ అన్న అరుపు లోపలే అగుచుకున్నాడు. “సింహాద్రి” అని అప్పన్న గట్టగా అరిచాడు. సింహాద్రి వేగం వర్తిగా ఎక్కువైంది

అప్పన్న మనస్సు సింహాద్రికి, సింహాద్రి మనసు అప్పన్నకి, అప్పన్నదీ సింహాద్రి మనసులు రెండూ సింహాద్రిపన్నకే తెలుసు.

రైలుస్టేషన్ వచ్చింది - జనతా కనిపించలేదు బయటనుంచి - అప్పన్న కంగారు ఎక్కువైంది.

“బాబూ రైలుందా టేషనులో!” అనడిగాడు ప్రక్కనుంచి వెళ్లే పోర్లరుని.

“బిగిలూదాడు పొద్ది!”

“బాబుగోరూ పరుగెయ్యండి!”

వెంటనే ఆ నూటాయన జేబులో చెయ్యి పెట్టి, ఒక కాగితం అప్పన్నకిచ్చి “చాలా థాంక్స్ - బండి అందిందే చాలు” అంటూ లోపలికి పరుగెత్తాడు, ఎంతో సంతోషంతో.

అప్పన్న దణ్ణం పెట్టాడా బాబుకి -

కూడిచ్చినందుకా గోజుకి మెల్లగా కళ్లు తెరిచేప్పటికి కూతగూని రైలు బయల్దేరింది. ఆ బండి ఎక్కంటాడు, ట్రైంఉంది, సరిగా బండి అందించాడు తాను; నేమిటి తన సింహాద్రి. తన రాజా! తన తన అన్నీ. “ఇగుగో నీదిదిగో అప్పన్నా” అంటూ చేయిపిడికిలి విప్పాడు ఆశ్చర్యం. పది రూపాయలనోటు!

ఎగిరి గంతేశాడు అప్పన్న - “సింహాద్రి” అని అరిచాడు కావించుకున్నాడు సంతోషం పట్టలేక

సింహాద్రి ఆయాసపడుతున్నాడు తన సింహాద్రికి గడ్డికొన్నాడు ఉలవలు కొన్నాడు తనకు బియ్యం కొనుక్కున్నాడు. ఇంటికొచ్చి భోంచేసే పడుకుంటూ

“సింహాద్రి అప్పన్న”ని “సింహాద్రి”ని తిలుకున్నాడు, తనక కూడలేదనంగుకు “సింహాద్రి” మాత్రం అప్పన్న పెట్టిన ఉలవలు నవలి మింటూ అప్పన్నను చూసి సంతోషించింది దివి పెట్టనంగుకు

అదే సింహాద్రికి, అప్పన్నకి ఉన్న సఖ్యం

నాగసింహులై మృదు

బంగారు చెర్చబడినది మేహు, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, మక్ల, ముమును హరించి బలమును, కొంతని, వీర్యవృద్ధిని కలిపించు వరప్రసాదము —

పు ౨4 పబ్లిరు 8-4 0 పోస్టేజి 15 ఆ.

బి. సి. ఏ ట్రికం వెని “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరిడేసి - నెల్లూగు జిల్లా.

బ్యాటరీలు

28-10-53

“కావాలిలే! చెప్ప!!”
 “మొత్తం పన్నెండువందలిచ్చేడు!”
 “పంట భాగ్యం నలభయికాటా బస్తాలే కదా! అంత సా మెక్కు కడి నుంచి వచ్చిందీ?—”
 “ఏమో? అమ్మనసామ్మయింత, అని చెప్పి యిచ్చిపొయ్యేడు! అంతనీ-యింతనీ, నేను లెక్కలు అడుగలేదు. వాడంతట వాడూ చెప్పలేదు” —
 “అదే నే నూ చెబుతూవుంది. బస్తా ముప్పయి రూపాయల కమ్మితేగాని అంత సామ్మూ రాదుగదా? అసలుంటే పదిహేడు రూపాయలే అయినప్పుడు మిగతాదంతా?”
 “ఏమో? ఏమిచేశోడో యేమో? అంతా అల్లా అమ్మకూంటే, వాడూ అల్లాగే అమ్మతోమో? ఇంతకూ డబ్బుచేదా?”
 “అద్ది! సరిగా దారికొచ్చేస్తా! మన కెల్లా డబ్బుచేదు కాదో, అందరికీ అంతే యెందుకు కాకూడదూ?”
 “అదేవేలు! మనంవచ్చువ యెక్కువధర కమ్మకున్నాము. కా ని లోకులసామ్మ అపహరించలేదే?”
 “అపహరించ నక్కఱలేదు. అమ్మాలినిన ధరకుమించి అమ్మితే అది మోసమే!”
 “అదేమో నాకు తెలియదు!”
 “తెలియదులే! స్వవిషయంలో అంతే!”
 చిట్ట ఆవిషయమై నాతో వాదోపవాదా లాడడాని కిష్టమున్నట్లు నాకగుపించలేదు అవిడ చల్లగా ఆవిషయం మరపించడానికి.
 “చూశేరా! మీరింతగా నమ్మి సామ్మ పుగించిన కొట్టువాడు తనకు లాభిసాటి గాదని, చీరలు పంపనేలేదు మీరుచేసిన పువకారాలన్నీ తుణుం లో మరచి పొయ్యేడు!” అంది.
 “జూను! ఎల్లా సంపుతాడు? మన కనలు ధరలకే యియ్యాలి! బయట అమ్మకుంటే బట్టమార్కెట్టు ధరలు వస్తాయి!”
 “అలాంటివాడు ఎంపుతానని యెందు కొప్పుకోవాలి!”
 “అదే లొక్కం. ఇవలల మొహమోటం! అవలల ధనాశ!”
 “ఇహనంతేనా యేమిటి? చేసినమెల్లిన్నీ మరచిపోతాడుకాబోలు వెధవగున్నలు” అంది నూఅక్క మెటికలు విరుస్తూ.
 “జూనక్క! డబ్బుమీదండే మమకారం అట్లే అనిపిస్తుంది. అదిపన్న పెద్దల తారతమ్యం, పూర్వోత్తర సందర్భాలు, నీలినియమాలూ, అన్నిటిని మఱచిపోయే లాగు చేస్తుంది!”
 “అయ్యోరామ! ఇంతేనా యేమిటి? మొన్నటిదాకా యాగోల లేదమ్మా! ప్రతి వాన్నూ యెంతో న్యాయంగానూ, పెద్ద మనిషితరహాగానూ వుండేవాళ్ళు! ఎక్కడో

గాని అన్యాయానికొడిగట్టేవాళ్ళుండేవాళ్ళు కాదు. నూటికీ కోటికీ యెవడైనా ఒహ డన్యాయానికి జూరబడితే, మిగతా వాళ్ళంతా వాడిని చిత్రకబాడిచేవాళ్ళు! ఇప్పుడు అవేమీ లేవమ్మా! నూటికీ నూరు గురు. అదేవని! ఇదేం పిదపకాలమో? ఏమో?—
 “కాలంలో మార్చేమీలేదు. అదంతా వాతావరణాన్నిబట్టి వస్తుంది. ప్రస్తుతం దేశంలో గల కంట్రోల్సు దీనికి కారణం ఈ కంట్రోల్సు కొన్ని వస్తువులకు మాత్ర ముండి, మిగతా వస్తువులకు లేకపోవడం మూలాన్న, కంట్రోల్సు లేని వస్తువుల ధరలు మితిమీరడమూ - ఆ వస్తువుల సము పార్జన కోసరం డబ్బు అత్యవసరం అవడం చేత “డబ్బు పిచ్చి” ప్రతివాళ్ళకీ పట్టింది తద్రీత్యా కంట్రోల్సున్న వస్తువుల ధరలు కూడా బ్లాకుమార్కెట్ల నాశ్రయించుకొని రెట్టికీ మూడునాలుగు రెట్లు పెరిగి అవినీతికి దారితీస్తున్నాయి దేశం బాగుపడాలంటే అవినీతి చావాలి! అవినీతి చావాలంటే నిత్య జీవనానికి కావాలినిన వస్తువుల కన్ని టికీ కంట్రోల్సు పెట్టాలి! లేకపోయిప్పు డమలులోఉన్న ‘ఎల్ల కంట్రోల్సు’ తీసి పారేయ్యాలి! ఇవి రెండూ జరగన న్నాళ్ళూ యింతే!!”
 నామాటల కంగీకారం సూచిస్తున్నట్లు నూ అక్కనోరు వళ్ళెట్టి, గుడ్లవ్వగించి యెదురుగా యాజిచెయిలో కూచున్న నాకేసి మాడనాగింది.
 “అందుకనే గాబోలు మద్రాసు గవర్న మెంటువారు కంట్రోల్సు వకదాని ఎంటచే మరొకటిగా తీసివేస్తున్నారు” అంది చిట్టి
 “తీసివేయ్యక యెన్నాళ్ళుండా లేమిటి? ఇప్పటికే ప్రజలు అతలా కుతలమయ్యేరు, యీ కంట్రోల్స్ నలుగుడు లో బడి” అన్నాను.
 “మీదటికైనా యీ మోసం, ధనాశ తిగుతుందా మఱి!”
 “ఇంతటితో ఏమైంది. ప్రజలకు కావల సిన అన్ని వస్తువులపైనా కంట్రోల్సు పూర్తిగా రద్దుచెయ్యాలి! రద్దుచేసిన తరువాత ఆయా సరికుల ధరలు అంతరిక్షండాకా లేవకుండా మాడాలి! స్వేచ్ఛావ్యాపారం భారీగా యితరరాష్ట్రాలతోనూ, యితర దేశాల తోనూ, ఖండిఖండాంతరాలదాకా పూర్వంలో లాగు జరగనియ్యాలి! ప్రజ లలో గొప్ప బీద విచక్షణ సగించాలి! సర్వ సమత్వం కలిగి కడుపునిండా తిండి, వంట నిండాబట్ట, ప్రతి జీవీక కలిగినవ్వ డింక మోసానికి తావేది? ధనాశ యెందు కుంటుంది? అన్నీ వాటంతట అవే వటా

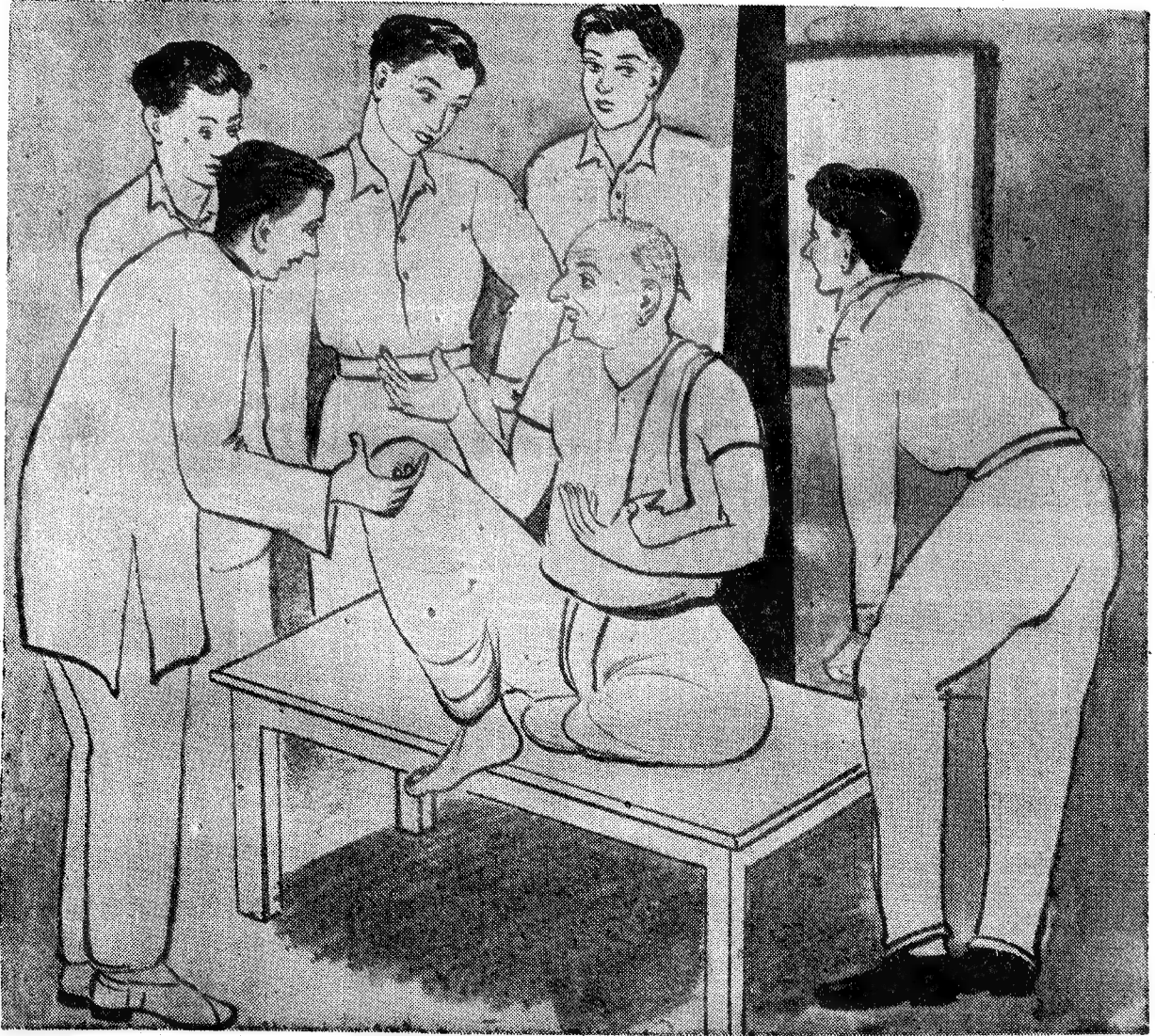
పంచలైపోతాయి. అప్పుడే దేశం సౌభా గ్యంలో తులతూగుతూ వుంటుంది!” అన్నాను
 “నిజమే!” నన్నది చిరునవ్వుతో మా అక్క.
 “జూను కాబోలు!” అంది సన్నగా కూనిరాగంతో చిట్టి!
 “అమ్మయ్య! ఇప్పటికి ఆడవాళ్ళని ఒప్పించ గలిగేనని పెద్దనిట్టూర్పుతో యాజి చెయిలో జేరగిలబడి పొయ్యేను. — ★

300 Model Letters
 in Money's Model Letter Writer &
 Business Correspondence 8th Edition
 224 Pages Price Rs 1-8-0.
 Postage 0-10-0.
A. S. MONEY & Co. (A. P.)
 14, Sambier St., Madras-1.

ఆతిమూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రంలో అధికంగా చక్కరపోవుట
 ఆతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు (Diabetes)
 ఇది యెంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిలంటే. దీని పాలిందినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు అసన్నమౌతుంటారు దీనికి దాడిర్లు ఇనీమలిన్ ఇన్ జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టారు వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు ఇన్ జెక్షన్ గుణము పున్నంతకాలం మూత్రం చక్కెర తాత్కాలికంగా విలీనిపోతుంది. ఈజిప్టు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి, తరచుగా చక్కెరతో మూత్రం విడుదల చేడలము, దురద మొదలైనవి ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాజ ఎండు, పిరుపులు, కింటిపొర ఇతర చిక్కిలు సంభవింబును వీనస్ చూరమ్ అధునిక శాస్త్రంలో అద్భుతమైన చికిత్స, దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి విడుదలవారు దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండి మూత్రంలో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమూత్రం గూడ వివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలిక యిస్తుంది. దీనికి విత్యం లేదు ఇన్ జెక్షన్ల అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కిర పత్రానికి వ్రాయండి ఉచితంగా పంపుతాము.
 50 విక్లం బుక్లెట్ల ఖరీదు రు. 8-12-0 అ
 పాకింగు పోస్టే ఉచితము
 వీనస్ రిసెర్చ్ లేబరేటరీ,
 పోస్టుబాక్సు నెం 587, కలకత్తా (A. P. W)

28-10-53

“నీ కనలు దేశసేవ చేయాలని ఎందు గ్రహించి బుద్ధి?”

అలాగా అలాగపడు చేస్తారని మీరు వేసకు
వేల జనుల హాహారహాల్ని చేసినన్నా
దూర్భవోరన్నమాట!”

“అబ్బని నే ననడంలేదు. ఎక్కడ కృషి
చేద్దామని వుందో అక్కడ పేరుకోసం
తిహతిహావడం వుంది. బూటకం వుంది.
దొంగతనం వుంది. మీ పారీ కూడా పది
మందితోపాటు సాయం చేసిందిని కేట
లారు ఎక్కడానికే యీ తితిగం అంతా
కాని, అక్కడి జనులకు నిజంగా రవాణా
జరుగుతున్న డబ్బు, ధాన్యం వాళ్ళ కండు
తోందా లేదా అనేమట మీ కనవసరం
అంటాను—బోనా?”

“ఎప్పుడూ కాదండోయ్.” అని
అందరూ ఏకగ్రీవంగా నెకారు.

“కాక ఏమిటిదంతా! పొద్దు నొక
సంఘంవచ్చి చందా యియ్యమంటుంది.
మధ్యాహ్నం యింకో సమాజం మళ్ళీ యిదే
పాట పాడుతుంది. ఎంతమందికని యిస్తా
మగూ - ఎంత కోటిశ్వరులైనాను.”

“అన్ని సంఘాలూ వేరు - మా సంఘం
వేరు. మా సంఘంలో సభ్యులంతా, తమ
మన ప్రాంతాలు ధారబోద్దామని, త్యాగ
బుద్ధితో పనిచేస్తున్నారు. మా క్లావా
ల్పింది - మీరుదేశపక్షిని పేరూ కాదు,
పేదతల్లూ కాదు. మాకు ఆ గోదా వరీ
ప్రాంతవాసులు గుఖపడి శృప్తిపడటం
కావాలి. అదే మాకూ తృప్తి.”

సీతాపతిగారు కాస్తేవు అదోలా
మాశాదు ఆకాశంకేసి. అంత సేపటినుంచీ,

రవందాళి చేస్తున్న విద్యార్థుల్లోని ర
నాళాలు కొంతకొంతించి, ఆయన శుడి
నిర్దయాన్ని పట్టి తమ అచంచల త్యాగదీక్షను
గుజాచేసికొని కాని అక్కడినించి కదల
కూడదని అనుకుంటున్నారు.

ధిరాలున సీతాపతిగారు నిల్చునివున్న
వెంకట్రావును ఒక్కగా నొక్క నూటి
ప్రశ్న వేశారు.

“ఎమాయ్ నీ వేళేమిటో.....”

“వెంకట్రావ్.”

“ఆ వెంకట్రావూ! యింటిపేరమని
చెప్పావ్?”

చెప్పారు

“... వా ర బ్బాయివా” అని

★ స్వార్థమా? త్యాగమా? ★

కాస్తేపు మల్లీ నిదానించి అతడి కేసి
మూకాడు. అడిగాడు.

“వెంకట్రావు, నీవు గోదావరి ప్రాంత
వాసులకు, సౌఖ్యం, తృప్తికలగానని యింత
త్యాగం చేస్తున్నానన్నావు కదా
ఆసౌఖ్యం, తృప్తి అర్థంలో అంటే నీ
నాలుగుకోణాలూ గవర్నమెంటువారి
చేత జనానికి గంజినీళ్లుపోయింది సత్రాలో
నివాసం ఏర్పరచడమేనా, లేకపోలే...”

“మాకు చేతనయింది అంతేకదండీ అంత
కంటే మాకు సాధ్యమైన ఏ సహాయమైనా
చేయగలం. అక్కడ నిరాధారులైన ఎంత
మందో జీవాలకు ప్రాణాలకు కాళ్ళతం గా

తృప్తినిచ్చే విషయంలోనైనా ఉద్యోగా
లిప్పించడంలోనైతేనేం, తీవ్ర ఆందోళన
లేవదీయటాకున్నామండీ!”

“నీపద్ధతిమీదే, అక్కడే జీవాలూ,
ప్రాణాలూ నీ సమీపంలో వున్నవాళ్ళకి
భిన్నంగా, కరతబాటు నవలలోకి మల్లే
వున్నాయనుకుంటున్నావు కాబోలు. మన
లాగే వున్నాయి అవ్వీ మన యిరుగు
పొరుగువారి కష్టాల్ని, దొసగుల్ని సరిచేయ
లేనివారే “మనకందుకులే” అని పట్టించు
కోకుండా తీరికేవారే--“దురపు కొండలు
నుసువు” అని అక్కడే ఉద్ధరించుదా
మనుకొంటావేమిటి?

భర్త: “ఏ మే, మన
అబ్బాయి నన్నింకా ‘నాన్నా’
అని పిలవడంలేదేం? ఆముక్కు
కాస్త గట్టిగా నేర్చుకూడదా?
భార్య: “వద్దులేండి. ఇప్ప
టించే మీ రెవరో చెబితే
వాడు భయపడిపోతాడు.”

“ఆ గోదావరివాళ్ళే నీదగ్గరికొచ్చి, మీచే
తయిన ఉపకారం చేయండిని బాగుపడతా
మనీ అంటే, నీబోటివాళ్ళే - “ననే మిరా
మావల్ల కొడంబూర”ని ముమ్మాటికి రాశి
యివ్వగల్గు.

“పైగా వారందరికీ తృప్తి నిస్తామంటావ్.
వివిధవర్గాలు గల ఒక పెద్ద జనసమూహంలో
వాళ్ళకి వివిధరకాలుగా వుంటుంది తృప్తి
నిచ్చేపద్ధతి. ఒకడికి గంజినీళ్లుపోస్తే
ఆరోజుకు వాడికి తృప్తి. “దేహీ!” అని
యాచించక గట్టుగా బ్రతికే ఒక సంసా
రికి, ఆరోజు అవసరంకొద్దీ గంజి త్రాగడం
తృప్తికాదు. తనకు మల్లీ తన స్వస్థత
చేకూరడం తృప్తి. ఒక డబ్బులేని లాయరు
గారికి యీ వెలువలో పాడైపోయిన పుస్త
కాలు ఎవరన్నాయిస్తే అప్పుడు తృప్తి.
నీకేం తెల్పు తృప్తి అంటే దాచి పెట్టు
కున్న నోట్లు కాస్తా తడిసిపోయి “లబో
దిబో” అనుకున్నవాడికి నీ త్యాగం ఏమాత్రం
తృప్తి నిస్తుందయ్యా! ఎన్ని కుటుంబాలు
యీ విపత్తువల్ల శుభకార్యాలకి అభ్యంతర
ములాల్సి యాతిబాధలు పడబోతున్నారో
వాళ్ళకి తృప్తి, సౌఖ్యం మీతర మేమవుతుందీ
యివ్వడం? ఏం త్యాగమయ్యా మీరు
చేశేది?” అని వూరుకున్నాడు సీతాపతి
గారు.

ఈ ఉపోద్ఘాతంతో వెంకట్రావుకు శివ
మెక్కినంత పనైంది. సీతాపతిగారి కర్ణ
కళోరపు సవాళ్ళూ, సమదాయంపులూ,
అంత తేలికగా తోసివేయటాలూ, భరిం
చడం యిహ దుర్భరం. యిట్లాంటి వ్యక్తికే
సమాధానం చెప్పి ఒప్పించలేక వెనుకకు
తిరిగే వెళ్ళితే, అది తమ మహత్కార్యంలో
పెద్ద అపజయం గా భావించానీందీ.
అందుకే ఉండబట్టలేక వెంకట్రావున్నాడు.

“మీరిక్కడ కూర్చుని తృప్తినిగూర్చి
యింత జిజ్ఞాస చేస్తున్నారు కాని అది
ఏనాడో మాకు తెల్పు. మేము త్రికరణ
పద్ధిగా అన్నిరకాల వ్యక్తులకి అన్నిరకాల

సజ్జను దురించి వార్త.

రెక్సోనా ధర

ఇప్పుడు తగ్గింపబడినది!

ఈ రోజున బజారులో, మీ డబ్బుకు పూర్తి లాభము
నిచ్చునటువంటియు ప్రఖ్యాతి చెందినటువంటియునైన
రెక్సోనా సబ్బుయొక్క ధర బిళ్లకు 5 అణాల 9 పైసల
వరకు తగ్గింపబడినది (స్థానిక మంకములు అమలులో
నున్న యెడల వాటిని జేర్చుకొనవలెను). దాని
యొక్క ఉన్నతమైన రకము మారలేదు.

40 ఒక్కపై కేడిల్ తో గుడిసనబ్బు

5 అణాల 9 పైసలకు మాత్రమే దానిని కొనండి.

(స్థానిక మంకములు అమలులో వున్నయెడల వాటిని జేర్చుకొనవలెను)

సోభ్యాలూ అవకాశాలూ కల్పిద్దామనే విక్రేక దీక్షతోనే యీ ప్రయత్నము చేస్తున్నాం. వీటికై మా సర్వసోభ్యాలూ త్యాగం చేయడానికి నిర్ణయం చేశాం. తేలినా అండే?"

"అట్లేతే.. " నింపాదిగా అందుకున్నారు సీతాపతిగారు, "నేను గోదావరి ప్రాంతవాసిని నేనూ ఆ వరదలవల చెబ్బుతినీ యీ వూరు తలదాచుకోడానికిని వచ్చాను మీరు నాకేం సహాయం చేస్తారు?"

అంతా ఘక్కున ఒక్కసారి నవ్వాడు రామేశం అన్నాడు "ఇట్లా అయితే ఇహ ప్రతివాడూ తినికూర్చుని వరదలవల అవస్థ పగులున్నామనే చెప్తారు చందా లివ్వకుండా తప్పించుకునేందుకు భలే యెత్తు ఎత్తరండి!"

"అది కాదు నాయనా!" యామాటు సీతాపతి అతడినంగా ప్రారంభించారు. ముఖం మారిపోయింది— "యాయిల్లు నాది కాదు. నేను యీ వూరు వచ్చి ఐదు గోజాలైంది. మావూరు అమలాపురం దగ్గర. నాకు రెండే రాల పొలం వుంది

"నాకు కరణీకం అదీ వుండేది చిల్లర పను లవ్వీ యివ్వీ చేసుకుని బ్రతికాల్సిన వాణ్ణే కాని నాకేమీ యివ్వడు వేరే ఆధర వులేదు కావడానికి మా సంసారం పేరు ప్రతిపలు గల్గిన హాదా వ్యవహారంలోజే. ఇప్పుడు నాచేతిలో కొచ్చేటప్పటికి అదంతా చితికిపోయింది నేనూ డొక్కకుడిగా చదువుకుని కాంగ్రెసులో పాటు జైళ్ళకల్గినవాణ్ణే కానీ స్వతంత్రం వచ్చింతర్వాత మావంటి వాళ్ళకు పనేం లేకపోయింది అందుతోనే పలుకొచ్చిన సత్యం, కాచంకోసం నిలబడేటప్పటికి, పై అధికారతో, తక్కువచ్చి, నా కరణీకానికి స్వస్తిచెప్పారు

"ఇప్పుడు నేను, నా కూతురూ వున్నాము. ఆ అమ్మాయికి జబ్బుచేసి ఊరులో ఆయుర్వేద ఘనవైద్యుడైవరో వున్నాడంటే విని, ఒక ఆసావిదగ్గర రెండువందల రూపాయలు అప్పుచేసి తైలు యీ ఆడొరల్లోచ్చాను అక్కడే పనిముగించుకుని తీరళ్ళా రైల్వేకి యింటిదారి పట్టేసరికి, మగ్గులోనే మార్తెలు ఆపేశారు ఏమిటా విశేషం అంటే అకస్మాత్తుగా యిల్లా గోదావరి వరదలు పూళ్ళన్నీ ముంచేకాయని వారలు తెలికాయ నేనింకా, తైలు కదలినల్సినా, యింటి కెళ్ళి జల ప్రవాహం చూడడమే కదా అని విరక్తి పుట్టి యిక్కడే దిగాను. నేనువెళ్ళినా నా పూరిల్లా, ఆ యింట్లో పదిలంచేసుకున్నా

గాడెలో ధాన్యం, నామ్మి పెళ్ళికోసం దాచిపెట్టిన రెండువేల రూపాయలనోట్లూ అన్నీ సర్వనాశమైనాయని నేను వేరే ప్రాహించాల్సిన అవసరం లేకుండానే తెలిసి పోయింది ఇంకా ఆ వూరి వాళ్ళలాగా ప్రాణాలకుమాదా భయపడాల్సిన అనుభవం మాత్రం తప్పింది నిజానికి ఆ నీళ్ళలో కొట్టుకపోయేవుంటే యీ జీవనభారం మోయనక్కరలేకుండా తప్పేదికదా అనిపిస్తూంది ఇప్పుడు

"నేను నా జీవితంలో యాచించడం అంటే ఏమిటో ఎరగనివాణ్ణి యీ స్తేషన్లో దిగి ఒక రాత్రిపూట ఒకళ్ళ పంచలో తలదాచుకుందామని చూస్తే, వొంగలమాదిరిగా సంజాయిషీ సమాధానాలు చెప్పకున్నాను రెండోగోజున ఎల్లాగో యీ రెండుగిడులున్న యిల్లా ప్రస్తుతానికి రు రీలు యిచ్చి అద్దెకు తీసుకెరాను యీ నాలుగోజుల్నుంచీ నాలుగు ప్రాణాహంతులు చేసుకుంటున్నాను ఇంకానాదగ్గర పాతికరూపాయలుమాత్రం వున్నయే అరవయ్యోపదిలో పడి, దగ్గుతో బొగపడేవాణ్ణి నాకివ్వాలి,

బంగ్లాళా ఉద్యోగంకూడా, దొరకదని నాకు తెలుసు. యాయవారం చేసుకునే కేక్కి వుండునో వుండదో.

"బా తే నాకు యీ పెళ్ళిడు మించి పోయినప్పటి వుంది" అని వెనక్కు తిరిగి 'పూర్ణా!' అని శోకవేళాడు. లోపల్నుంచి పూర్వ వచ్చి అందరూ వుండటంవల్ల తండ్రిదగ్గరికి రావడానికి జంకినట్లు నిలబడి, 'ఏమిటా'ని అడిగి మళ్ళీ వెలిపోయింది సీతాపతిగారు, కళ్ళనీళ్ళపర్యంతంగా యీ ఉదంతాన్నంతా చెప్తుంటే నిస్తబ్ధులై వింటున్నారు. ఆయన అల్లాగే చెప్పకపోతున్నారు.

"ఈపిలకు పెళ్ళికావాలి యీరోజుల్లో కట్టుంటేకుండా మీలో ఎవరు చేసుకోగలరో చెప్పండి నా పరిస్థితులకి తోడు కరువులో అధికమాసం వచ్చి కూర్చుని నాకున్న యిల్లా వాకిలీ నాశమైపోయాయి. దాచిపెట్టిన నోట్లకూడా గంగమ్మ తీసుకెళ్ళింది ఇక యీ పిల్లగనేంకాను? యీ పిల్లకు చగువు చెప్పించే తాహతా నాకు లేకపోయింది

డిజిటల్ నెం 1905 Dewail Special Offer తం: "Republic"

గొప్ప బహుమతులు మీరు ఒక బహుమతి తప్పక గెలువండి!

అన్నియు గ్యారంటీ బహుమతులు :-

- ప్రతి ఆల్ కర్ణకు రు. 5000/-
- ప్రతి మొదటి రెండు వరుసలు కర్ణకు ,, 1000/-
- ప్రతి మొదటి ఒక వరుస కర్ణకు ,, 100/-
- ప్రతి మొదటి రెండు నెంబర్లు కర్ణకు ,, 20/-

గత పోటీ ఫలితం

18	18	5	7
11	6	17	12
4	9	14	19
13	15	10	8

మొత్తము 46

5 నుండి 20 వరకు గల అంకెలను యీగళ్ళలో నిలుపుగా, అడ్డముగా, అయిమూలగా యెటు కూడినా 50 వచ్చునట్లు చేయాలి. ఒక అంక ఒకేమారు వాడాలి.

ఆఖరు పోస్టింగ్ తేది 11-11-53 ఫలితములు : 21-11-53

ఒక ఎంట్రీ ప్రవేశదనుము రు 1/- 8 ఎంట్రీలకు రు. 8/- 18 ఎంట్రీల నెట్టుకు రు. 10.

రూల్సు ప్రై రేటుప్రకారం ఫీజు పంపుచూ, తెల్ల కాగిత ముపై యెన్ని యెంట్రీలైనా పంపవచ్చును. ఎంట్రీల వెంట మని యార్డు రేగిగుగాని, పోస్ట్ ఆర్డరుగాని, బ్యాంకి డ్రాపుగాని, జతపర్చవలెను "మిరర్" లోని ఒక గొప్పబ్యాంకిలో డిపాజిటు చేయబడిన సీల్డ్ సాల్యూషనుతో సరిపోలినసే, సాల్యూషనుగాని లేక వరుసలుగాని క్రమముగా ఉన్నదని తెలిసికొనవలెను సాల్యూషనులో ఇంగ్లీషు అంకలే వాడండి ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయాలి ఫలితములు త్వరగా తెలుసుకొనవలెనన్న, స్వంత అడ్డనుగల స్టాంపు కవరు ఎంట్రీలతో కూడా పంపండి మేనేజరు తీర్మానము ఆఖరు, చట్టబద్ధమైనది. మీ ఎంట్రీలు ఫీజుతో పంపవలసిన అడ్డను.

LIBERTY CONCERNS Regd , (A M), P. B 86, Sadar, MEERUT (U P)

★ స్వార్థమా? త్యాగమా? ★

“ఈడొచ్చినట్లను యింట్లో వుండువన్న తండ్రిగతి బహుశా మీకూ చెల్లెళ్ళు వుండి యిట్టి కష్టాలు వస్తేనేకాని తెలిసే తెలి దనుకుంటూ డబ్బు వున్నవాళ్ళు మీరు మీతండ్రిలు మొగిల్లల్లు అమ్మకునే టప్పుడు వచ్చే వేలరూపాయలకట్నాలూ ఆడిపిల్లలకోసం అల్లుళ్ళను కొనుక్కోడానికి పనికిస్తాయి. కానీ నా సంగతేమిటి?”

■ నేను గోదావరివాసిని. నా అవస్థలాంటి అవస్థలు మీ సంఘాలు చందాలు వనూళ్ళు చేసి తీరుస్తాయా? ఆందోళనలు లేవదీసి తీరుస్తాయా? దేశమంతా యీ దారిద్ర్యం ఉన్నప్పుడు మేమేం చేస్తామని అంటారు!

ఆసంగతీ నాకు తెలుసు! కానీ తనదాకా ■ చేపంతవరకూ కష్టాలంటే వాటి లోతు ఎంత అనంతమో తెలియ అబ్బాయ్! దీనికి మీరేం త్యాగం చేస్తారు?

“గోదావరిజిల్లాలో నాకంటే ఘనమైన కుటుంబాలు ఎన్నోయిట్లాంటి యిక్కట్లలో వున్నాయని నేను ఊహించడానికి ఎంతో సేపు పట్టదు. నాళ్ళు మీరూ, మీ ప్రభు త్వాలూ పెటే తిండితో సంతృప్తి పడరు. వాళ్ళ బాధలు మైకి కనపడని తీరని సమస్యలు—నీటికి మీరేం చేయగలరో మీ సంఘాలేం చేయగలవో మానం వున్న ఏ వ్యక్తి మీ డబ్బుకోసం సంతోషించడు” అని ఒక పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచాడు సీతాపతిగారు.

■ నేనూ మీమల్లే పెద్ద డిగ్రీల చదువులు చదవకపోయినా, సాంప్రదాయంవల్ల పరి సరాలవల్లా కొంత అనుభవం సంపాదించ గల్గాను నిజంగా బాధలుపడి కుమిలిపోయే వాడు మైకి పొంగలేడు ఏమీ లేనివాడే పెద్ద ఆర్థికబంధం చేస్తాడు. అంతే యిప్పుడు మీరు చేస్తాంది కూడా.”

ఈ మాటల్లో అక్కడి యువకులంతా కదిలిపోయి కడుపులో మాత్రం “పాపం!” అని సానుభూతి చెప్పకున్నారు. నీరసంగా వెంకట్రావు మాత్రం తన ప్రస్తుత అశక్తి తని తెల్పుడు ■ మీరు చెప్పిన బాధలు అందరికీ వున్నాయని మేము అంతిమాత్రం అలోచించకపోలేదండీ - కాకపోతే యీ విషయాలలో అశక్తులమని చెప్పకోవాలిగానీ!” అని.

“అట్లా అనకు వెంకట్రావ్, మీరు అశక్తులు గారు. సంఘం మారాలంటూ సమాజం వేరే వున్నదంటూ సామలు చెప్పేమాటలు నేను నమ్మను. నెత్తురూ కంఠలతో వున్న ఎదురుబడ్డ వ్యక్తులు—మీరూ నేనూ మారితే, మనలో మనకి అన్యోన్య సహకారాలు వుంటే సంఘం మారి నట్లే అనుకో! ఎదుటివాళ్ళకి సహాయం లేనివాళ్ళు, ఏదో ఎవరికో చేస్తున్నాం అనుకోడం - అది కీర్తి ప్రతిష్టలు రావాలని ఆరాటపడ్డమే అవుతుంది”

“అగుగో మళ్ళీ అదే అంటారు? కీర్తి ప్రతిష్ట లేందుకండీ మాకు! యిల్లా మీజోటివారికి చేతనయిన సహాయం చేయ దలచామంటే నమ్మకం?”

■ చేదామనుకోవాలే కాని, యిది మీ చేతి లోనిపనే! కాని మీరు ససేమిరా ఒప్పు కోరు. మీవాళ్ళమీద తోసేసి ఏదో ఒక

పనిమనిషి త ■ కు పెళ్లి కాబోతోందనీ, నాలుగు రోజులు సెలవిప్పించమనీ యజమానురాలిని అడిగింది. సెలవు తీసుకుని వెళ్లబోతూ, “కాస్త ఈ 20 రూపాయలూ మీదగ్గిర దాచిపెట్టండమ్మా” అన్నది. “ఏం, నీ మొగుడుదగ్గిరే దాచుకోరాదా?” అని యజమానురాలన్నది “మీ దగ్గిరే వుంచండి కొత్తమనిషిని నమ్మి ఉచ్చి య్యడం మంచిది కాదు.”

కారణం చూపించి తెలివిగా ఆవాటికి తప్పు కుంటం మాత్రం మీ చేత నవును - అంటే”

“లోకులంతా అట్లా తీయారెయారని చెప్పడం బాగా నేవుంది కాని మా విషయం మీరింకా అర్థం చెసుకోకపోవడమే విచారంగా వుంది. మేము అన్నీ త్యాగం చేయ గలముండీ!”

“ఐతే, మీకు కోపం గాకుండావుంటే ఒక్క ప్రశ్న వేస్తాను సమాధానం చెప్ప తారూ?”

ఏమిటన్నట్లు అందరూ అయిన్ని చూశారు

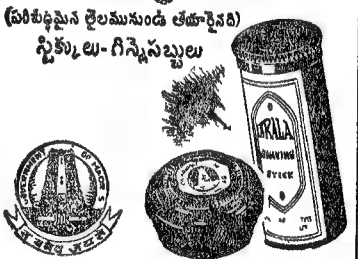
■ నాకేమిటవుంది వెంకట్రావుకు యీడూ జోడూ సరిపోతుంది మాకూ వాళ్ళకూ సంబంధాలున్నాయి అతన్ని నాపిల్లను చేసుకుని, యీ రూపేణ నాకు సాయం చేయమనండి! నాకేబాధ్యత వూర్తి అయితే నాదోవన నేను కాశీయాత్రచెసుకుంటాను”

అందరికీ ఒక పెద్ద పిడుగు పడ్డట్లయింది. తనయిందుకుని రామేశం అన్నాడు.

“అది కాదండీ మేము చందాకు రావడ మేమిటి మీరిలాగా మీపిల్లను చేసుకో మనడమేమిటి? యీ వ్యక్తిగత విషయాలలో ఒకమర్యాదా, తాహతు వుండక్కర్లేదండీ?”

“అయ్యా, ఇప్పుడే తేలిపోయారుమీరు. అందుకే మిమ్మల్ని అడిగాను మీ త్యాగం అంటే యింతే! వ్యక్తిగతమైన విషయాలనీ తాహతులనీ అంటారని నేనెందాకా చెప్పాను నాకు చెతిలో కట్టుం లేకుండా మీయింటి గడపదొక్కే తాహతు లేదు అందుకే యిక్కడ అడిగాను నా పరిస్థితులు మీరు నమ్మవున్నట్లయితే నామీద మీకు తప్పక

సులభమైన, మెత్తని క్షౌరమునకు

కేరళ సాఫ్ట్ ఇన్స్టిట్యూట్, కోల్కొడు
ముద్రాను ఇండస్ట్రీస్ & కామర్స్
డిపార్టుమెంటు యొక్క విభాగము
GISTA S - KS - 38

దనుకలిగేదే! మీ ఆదర్శాలకు సహాయం చేసేందుకు, మీరూ నేనూ తోడ్పడుకోవాలి. అట్టిది, మీ రిక్కడ అశక్తత చూపినారు; మావాళ్ళనడ గాలంటారు? ఏం?”

“మీ ఒక్క పిల్లను వెంకట్రావు చేసుకుంటే సరిపోతుందిటండీ; పోనీ అట్లాగే అనుకున్నా మీకు మళ్ళీ ఎంత మంది లేరు? వాళ్ళిగతి ఏంకాను?”

“నేనా మాట కాదనను, కాని మీ ఎదురుగుండా వున్న చిన్న సమస్య ఇది. ఇది ఉద్యోగతా మంచిని చేసేదేను వెంకట్రావు అంతకంటే వేరే ఏమీ చేయలేడు. అందుకే దీంట్లో తన త్యాగ శక్తిని చూపమంటున్నాను. ఈ ఆందోళన లేవదీసి యిల్లా అందరికీ సహాయపడమంటే నేను తప్పక ప్రోత్సహిస్తాను. కానీ మీరు ఆదర్శంలో మీ ఆదర్శాలను పెట్టగలరో లేరో తెలిపేందుకు యీ సహాయము చేయాలి!”

“మాకు మీరు చందా యివ్వలేని పరిస్థితుల్లో వున్నారన్నా కనక, దానికోసం మీక్కడా కొంత ధనరూప సహాయం చేయించగలుతామే కాని, యిదేమిటండీ పిల్లను పెళ్ళిచేసుకుంటే కష్టాలుగ తైక్కుతాయా?” మల్లిఖార్జునం అందుకున్నాడు.

“మీకు కావాలంటే, మీరు వృద్ధాప్యంలో వున్నార కనక వరుణ్ణి కూడా తగినవాణ్ణి కుదుర్చుతాం. అంతే కానీ మమ్మల్ని దుయ్యబట్టుకుంటే, మామందు బోలెడంత కాశ్యక్రమం వుంటే, అదంతా చాలించుకుని మీరు అడిగినట్లు ఎల్లా చేస్తామండీ!” అన్నాడు రంగారావు.

వెంకట్రావు మాత్రం మాట్లాడినట్లుగా ఏదో సందిగ్ధావస్థలో వున్నట్లుగా ఒక కంట చూస్తున్న సీతాపతిగారు అన్నారు.

“నాకు మీ ఆర్థిక సహాయమా వద్దు. నా కెక్కడా కనబడినీ వరుణ్ణి దొరకలేదని చెప్పి నచ్చ జెప్పనూ ప్రయత్నించవద్దు. మాకూ వారికీ సంబంధం లున్నాయయ్యా. మీ రిక్కడ ‘సరే’ నని వాగ్దానం చేస్తే, మీ పెద్దలదగ్గరికొచ్చి అన్నీ విన్నవించుకుంటాను. మీ వంశం మా వంశం బాగుందనుకుని, మా పిల్లను మీవాళ్ళంతా యిష్టపడితేనే విహారం చేయండి. అందరికంటే పిల్లవాడికి పిల్లనచ్చడం ముఖ్యంగా. కనక అతనికి నాకు సహాయంచేసి, తన కొచ్చే యంతకంటే మంచి సంబంధాలను కట్టులను త్యాగంచేసే శక్తివుంటే, తప్పక యిష్టపడతాడు. వాళ్ళ పెద్దల్ని కూడా బలవంతం చేస్తాడు. అందువల్ల - నాకు మీరే నాకులూ చెప్పాల్సిన పనిలేదు.

ఊరికే ఉబుసుపోక, త్యాగమనీ, స్వార్థరహితం అనీ కబుర్లు దంచుకుండాను. నాకీ సహాయంచేస్తే మీ కంటికిరీ వస్తుందో,

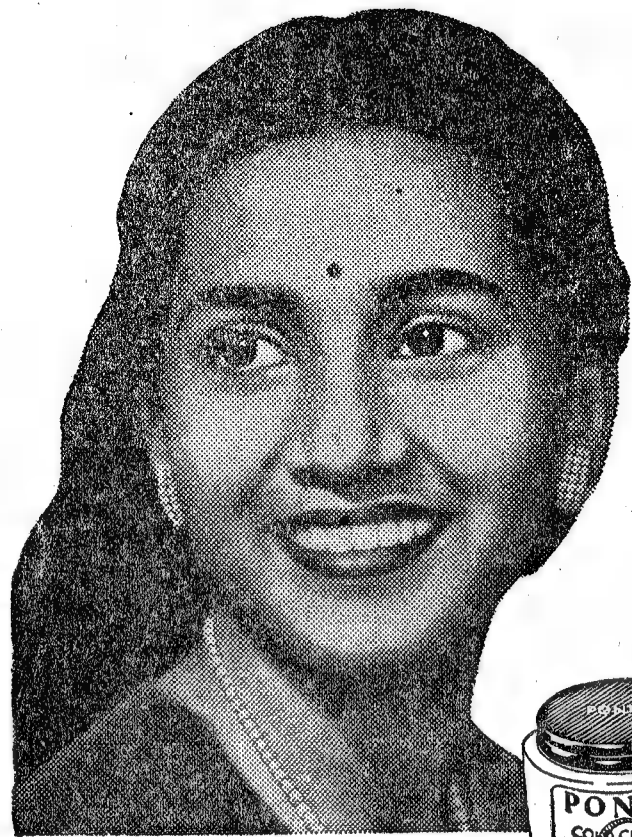
నాలాంటి ఒక వృద్ధప్రాశి ఎల్లా త్రిప్పి పడుతుందో గ్రహించుకోగలిగితే యింకా మీరు వాదనచేయరు.”

ఇదిఒక అగ్నిపరీక్షగా తయారైంది ఆ యువకులకందరికీ వెంకట్రావుకు మనీ (గిరి-ప శేజీ చూడుడు)

నేడే మృదువైన మనోహర చర్మపు

రహస్యమును కనుక్కోండి

పాండ్స్ కోల్డ్ క్రీమ్ తో మీ చర్మమును పరిశుభ్రం చేసికొనుడు .. ప్రపంచమంతటా అందమైన స్త్రీలు సౌందర్య రక్షణకు దీనినే విశేషంగా వాడు చున్నారు. తేలికగానున్న యీ క్రీమ్ తోనున్న విశేషమైన చర్మముతోనికి చొచ్చుకొనిపోయి దుమ్మును, మురికిని యింద్రజాలమువలె తొలగించి మీ చర్మమును మెత్తగా, నవనవగా అగపడునట్లు చేయును. పాండ్స్ కోల్డ్ క్రీమ్ ఒక పీసాను నేడే కొనుడు.

పాండ్స్ కోల్డ్ క్రీమ్

రోజంతయు రక్షణకుగను న్రతి ఉదయమున పాండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమ్ ను వాడుడు. రాయగానే అదృశ్యమైపోవు యీ సౌందర్య సహకారిని వాడితే మీ చర్మమెంత మనోహరంగా అగపడునో మీరే గమనించగలరు. దీనిమీద పొడదను రాస్తే మీరు ఎంతో అందంగా అగపడుతారు. అపట పాండ్స్ క్రీములనే గమనించి కొనుడు.

విజ్ఞానవిధులు

"డాక్టర్"

154. ఎత్తెక్కికు తీగలు

ఎత్తెక్కికు తీగలును గురించిన సంక్షేపాల నెన్నిటిలో చెందులూనుంచి వడ్లపట్ల వెంకటరత్నముగారు అడిగినారు. మా జనాబు లోనే ఆ ప్రశ్నల నిమిత్తి ప్రాయము న్నాము.

తేబరీయలులో నిమిత్తే తేబరీని విరిచి పరిశీలించండి రెండుద్రువాలు కనబడతాయి ఆ తేబరీ మధ్యన ఇమిడ్చేకర్చునపుకడ్డి యొక్క ప్రక్కన ఒకద్రువమూ (దీనిని ధన ద్రువమన్నారు) ఆ తేబరీయొక్క తుత్తునాగపు తొడుగుకి తగిలించిన ఇత్తడి స్పృం గువంటిది రెండో ద్రువమూను. (ఇది ఋణద్రువము) ఈ రెంటిని బల్బులోని తీగ ద్వారా కలిపితే బల్బుతీగలో విద్యుత్తు ప్రవహించి వలుగుతుంది. తేబరీయొక్క బొత్తాము కిందకి జరిపితే జరిగేది.

విద్యుద్దటానికి ధనద్రువమూ, ఋణద్రువమూ రెండుద్రువాలుంటాయనిలేదనిది ఈ రెండుద్రువాలనూ లోకాపుతీగద్వారా కలిపితే ఆ తీగలో విద్యుత్తు ప్రవహించి బల్బు వెలగడమో, ఫాను తిరగడమో జరుగుతుంది. ఒక తేబరీ కత్తికి సుమారు రెండు

వందలరెండు కత్తిగలిగిన విద్యుత్పీడనాన్ని పవర్ హౌసులో తయారుచేసి, ధన, ఋణద్రువాలకి కలిపిన తీగలను స్రంభాలమీద లాగుకుని వస్తారు. ఈ తీగలను ఇంకొక తీగ ద్వారా కలిపితే ఆ తీగలో విద్యుత్తు ప్రవహిస్తుంది ధన ద్రువపుతీగని ఎత్తుగా ఉన్న నీటితోపైతొనూ, ఋణద్రువపు తీగని తిక్కువ మట్టములో ఉన్న నీటితోపైతొనూ, ఈ రెంటిని కలిపే తీగని, ఆ తొట్టెలను కలిపే గొట్టాముతోనూ పోల్చువచ్చును. స్వీచ్ఛి ఈ గొట్టాము లోని బిరడా. స్వీచ్ఛి వేయడమంటే ఈ బిరడాని తెరవడమన్నమాట.

మాడు తీగలు కనపడతాయే, మాడెందుకూ? అని అడిగేరు. ఇళ్ళలోని అవసరాలకి 220 వోల్టుల పీడనము చాలు కనక శేవలము ఇళ్ల అవసరాల కయితే, 220 వోల్టుల భేదముగల రెండు తీగలు లాగితే చాలు. కాని ఫ్యాక్టరీలకి 440 వోల్టుల పీడనము కావాలి అందుకని, 1, 2, 3 తీగలు ఏర్పరుస్తారు. 1వ తీగకి, 2వ తీగకి 220 వోల్టుల భేదమున్నూ, ఈ రెండోతీగకి, మూడోదానికి 220 వోల్టుల భేదమున్నూ ఏర్పాటుచేసి, ఊరంతటా ఈ మాడుతీగలూలాగి ఏర్పాటు చేస్తారు. గృహావసరాలకి 1, 2 గాని, 3, 3 గాని అందితే 220 వోల్టుల పీడనము అందుతుంది. ఫ్యాక్టరీలూ, ముద్రాక్షరశాలలూ మొదలైన పారిశ్రామిక సంస్థలకి 1, 3 తీగలు అందిస్తే 220 + 220 మొత్తము 440 వోల్టుల పీడనము అందుతుంది. ఎవరు

విమూల పారిశ్రామిక సంస్థను నిర్మిస్తారో తెలియదు కనక ఊరంతటా ఈ మాడు తీగలూ లాగుతారు ఇందులో ఒకటి ఫేలయితే మొత్తపు కరెంటు ఫేలవదు. ఒకటి తెగిందనుకొండి 2, 3 పనిస్తాయి వాటి నడుము 220 వోల్టుల పీడనముంటుంది గదా?

ఒక కోతి ఒక తీగను మాత్రమే పట్టుకుంటే దానిలో విద్యుత్తు ప్రవహించదు కనక అపాయము లేదు. ఒక చేతితో ఒక తీగ, రెండోచేతి మరో తీగా తాకితే మాత్రము అపాయము తప్పదు. వైన వివరించిన దానినిబట్టి ఏ రెంటిని తాకినా ప్రమాదమే. తిరుపతి కోతులీలాగే తగ్గిపోయాయి.

1, 2 గాని, 1, 3 గాని స్వీచ్ఛివేసి నపుడు మన ఇళ్ళలోని బల్బులద్వారానూ, పెద్ద మోటార్లద్వారానూ కలుస్తాయి కనక వాటిద్వారా ప్రవహించే విద్యుత్ప్రవాహము మోతాదుగా వుంటుంది. గాలికి రెండుతీగలు తగిలితే, వాటినడుము బల్బులూ మిషనులూ లేవుగా? విద్యుత్తు అతిగా ప్రవహించి, అవి విడిచిపెట్టు ప్రవహిస్తూనే ఉండాలన్న యత్నంలో మంటగా మంగుతుంది మోటారు తేబరీ ద్రువాన్ని తీగతో కలిపి, ఆ తీగ రెండో కొనని రెండో ద్రువము మీద రాస్తే చదుకు పుట్టినట్లే ఈ మంటకూడానూ.

పెరిగ్రాము తీగలున్నచోట కరెంటు తీగలు ఏ ప్రమాదమువల్ల తెగినా ఆ పెరిగ్రాము తీగలకు తగిలి వాటి కొననున్న యంత్రాలకి అపాయము కలిగిందకుండా వలంబడ తీగలు అల్లుతారు ★

చిట్టిప్రశ్నల - జవాబులు

— 'నాడి' అనే గ్రంథము ప్రతిది జాతకాల మూహము ఒకేకగల ప్రాచీన జ్యోతిష్కు డెవరో మొత్తమొదల ఉండ

జమ్మివారి 'లివర్ క్యూర్'
పిల్లల లివర్ & స్లీన్ వ్యాధుల చికిత్సకు, నివారణకు
బ్రాంచి ఆఫీసు & సైన్స్ కాల
తాడంకివారిపేర్చి, బకింగ్ హాంపేట పోస్టు
విజయవాడ.

పైలిత్రస్సునందు మాడాడ్తు గారిని కలుసుకొని సలహాపొందవచ్చును
జమ్మి పెంకటరమణయ్య & సన్స్, H.O, మధరాసు-4
విజయనగరం బ్రాంచి - ఓరుగంటివారిపేర్చి.

గల జాతకాల రకాలను రాశీసుకుని పెట్టుకున్నాడు. ఎవరు వెళ్ళి అడిగినా, వారి జన్మదినమూ, జన్మకాలమూ అడిగి, వారి జన్మము వారు చెప్పిన కాలమునకు కొంచెము ఇటూ అటూ అయినా సరే గుణించగల జాతకాలు తీసి, మళ్ళీ వారు వచ్చినప్పుడు స్థానపులాకంగా వాటిలోని ఘటనలను చదివి ఏ జాతకం వారి జీవితానికి సరిపోతే, ఆ జాతకపు పూర్తి వివరాలు ఇస్తాడు. నాడీ గ్రంథాలు చాలా వున్నాయి. అంతే ఎవరో ఒకరు గుణించిన బృహద్గ్రంథము ముక్కలుగా విడిచిపోయినా వుండాలి, లేక వారికి తోడు ఇతరులు కూడా అలాంటివి వీలైనంతగా గుణించేనా వుండాలి 'సర్వ ఋషినాడి' అన్నదానికి అందరు ఋషులూ కలిసి గుణించిన నాడి' అర్థము చెప్పకొనవలసి వస్తుంది.

—కాదు. జైషవ మత విజృంభణతో తెలుగునాటి శివాలయాలు కొన్ని జైష్వాలయాలుగా మారినవన్న మాటలు పుకారులు కాదు. శ్రీకూర్మములో స్వామి లింగాకారముగానే ఉన్నాడూ, దేవాలయ గర్భగృహానికి నడుమ నున్నాడు! ఇంకా వినండి స్వామి కూర్మరూపుడని ప్రసిద్ధి తెలముందునైపు లేదు! వెనకవైపుకి గాబోలు ఉన్నది. స్వామి శివుడుగా నున్నప్పటి అమృతవారు నేటికీ ఆ దేవాలయపు గూళ్లలో ఒకదానిలో ఉన్నది. ఇంతవాటి సాక్ష్యము చాలనుకుంటాను. సింహాచలములోనూ స్వామి గర్భగృహమృతమున లింగము ఉండేట్లే ఉన్నాడు. జైసుల ఆలయాలు మారి శివాలయాలైనట్లు జైవుల ఆలయాలు జైష్వుల ఆలయాలైనాయి, చిత్ర మేమిటి?

—అత్త రాభ్యాసమా, వ్రాతకి విరివియైన ప్రచారమూ, జైసులతో వచ్చా యేమో నని మనము మొదట పరీక్షి "నీడం న మః" అన్న మాటలు అనుమానము పుట్టిస్తాయి సంస్కృత సంప్రదాయము వర్తిం చడమేగాని రాసుకోడము కాదు. కొద్దులే మొదట లిపి ప్రచారము చేశారంటాడు రైజేవిడ్డు తెలుగుదేశములో ఈ పని జైసులు చేశారేమో. జైవులు వీరి సణగ దొక్కి, తమ మతానికి పునాదిగా "ఓం న మః శివాయః" అని ముందు మాటలు కలిపినారేమో, ఇది శోధించవలసిన విషయము.

—రాజమహేంద్రవరపు మసీదే చాళుక్య సీమలో ప్రాచీన మసీదు అలాఫఖాను అనే మహమ్మద్ బీక్ తుగ్లకు రాజమహేంద్రవరాన్ని జయించి, దేవాలయాన్ని పడగొట్టించి మసీదుగా కట్టించాడు. 1828 లో నేటికీ ఉన్న ఆ దేవాలయపు తరిమిజి స్తంభాలవ్వు అది కాక

తీయల కాలపు దేవాలయమనీ మూడు వంతులు శివాలయమనీ ఊహించవచ్చు. కాక తీయలు మొదట జైసులు. తరవాత జైవులైనారు వారి కాలములోని ఆలయాలు మూడు వంతుల ముప్పాతిక శివాలయాలే

—మనకి తెలిసిన నూత్నుజీవు లేపి నిప్పులో శేవు

—ఒక పొడుగాటి తాడుని ఒక కొనకిటికి ఊచకట్ట రెండో కొనని పట్టుకుని నేటికీ కిందకీ జోరుగా ఊగేసలాడిస్తే, కెర

టములాంటి వంపులు బొమ్మలో చూసినట్లు తాటిమీద సాగిపోతాయి తాటికి స్థితి స్థాపకశక్తి ఉండడమువల్ల ఇది సాధ్యమౌతోంది. నీటిమీద పలాచటి పార ఉంటుంది నీటిలో ఒక రాతినివేస్తే అది తన బరువు ఈ పారని అడుక్కి నోక్కుతుంది రాయి అడుక్కి దిగిపోగానే అడుక్కు దిగినభాగము రబ్బరులాగ నేటి వచ్చేసి ఊగిన లాడుతుంది. అందువల్ల పొక మీద అన్ని నైపులకీ అల వ్యాపిస్తుంది.

నైతిదినము మీరు
మలినములోని
క్రిములనుండి
అంటురోగమును
పొందే ప్రమాద
మున్నది

లైఫ్ బాయ్
సబ్బుతో మరి
వములోని
క్రిములను
కడిగివేయండి

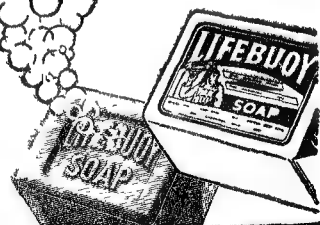
ఈ ప్రమాదము
నుండి మిమ్ము
లను మీరు
కాపాడుకొన
వలెను

దాని "రక్షక
మరుగు" మీ
అరోగ్యమును
కాపాడును.

లైఫ్ బాయ్ సబ్బు

నైతిదిన మలినములోని క్రిముల
నుండి మిమ్ములను రక్షించును

మా తా నీ శువు లు
(భువనేశ్వర్ శిల్పానికి ప్రతిచిత్రం)—సి. ఇ. నెహ్రూ.

ప్రేమ తేజ

(భవనేశ్వర్ శిల్పానికి ప్రతిచిత్రం)—శి. ఇ. నెహ్రూ

జామరెల్లు

రెండు రాళ్ల వెళ్లి

★

రచనః
"పతంజలి"

అల్లదిగో పల్లెటూరు
ఊరిచివర చెరువున్నది
గట్టమీద చెట్టున్నది
చెట్టుక్రింద పుట్టున్నది
పుట్టవెనక రాళ్లు రెండు
వందేళ్లకు క్రితమే అవి
వెలిశాయని వాడుకుంది -
ఏటేటా ఆ రాళ్లకు
ఊళ్లో చేస్తారు పెళ్లి -
పెళ్లినాడు రాళ్ల వెనక
కథనంతా గాథలుగా
వింటారు విషాదంతో !

* * *
అలనాడే ఆవాడను
తోడుగానె తిరిగినారు
ఆమె పేరు మల్లమ్మ
నాగయ్యంటా రత్నమ్మ -
బావా మరదళ్లు వాళ్లు
పదేనేళ్ళలోపువాళ్లు
ఒకరినొకరు విడవలేరు
ఎంతో గారం వారికి -
ఆటా పాటల తోడు
తోటివాళ్లు తమ జోడు -
ముద్దుగాను యిద్దరికీ
పెళ్లనుకున్నారు పెద్దలు

* * *
అయ్యవారి అబ్బాయికి
పెళ్లి జరుగుతూన్న నాడే
తమ కెప్పడో పెళ్లంటూ
ఉవ్విళ్ళూరా రిద్దరు -
తోటిపిల్ల సీతమ్మే
తోడ పెళ్లి కూతురైతే
తాను కూడ అవుదామని

తహతహలాడిం దెంతో -
ఆమె పెళ్లి కూతురైతే
తానె పెళ్లి కొడుకు గాక
తీరదనే భరోసాతో
ముసిముసిగా నవ్వె నతడు !

* * *
పంచాంగం చూశారు పెళ్లి
మాఘంలో అన్నారు పెళ్లి
ఊరంతా ఎంతో నందడి
వారంతా పెళ్లి వారు -
ముచ్చటైన పిల్లాపిల్లడు
విచ్చిన పూలంటివారు
ఇచ్చగించి పెద్దలంత
ఇచ్చిపుచ్చుకోవటాలు -
అట్టే వచ్చింది సిగ్గు
ఇట్టే దాగింది మల్లి
త్రోవలోన బావా పే
కోవెల్లో దూరై తాను !

* * *
నంకురాత్రి పండ గొచ్చె
బామ్మల పెళ్లి తై నవి
చెరువుగట్టు కెళ్లినారు
చేతబామ్మ లట్టుకోని.
పెద్ద పేరటాలు తాను
మల్లి కూడ బయల్దేరె -
'ఎవరికి వారే అంటూ -
యమునా తీరే అంటూ'
ఇళ్లకు తిరిగొచ్చినారు -
క్రమ్మినాయి చీకట్లు
నిలిచినారు వాకట్లో
దిగులాయెను పదుగురికీ !

* * *
మల్లిబాడ తెలియలేదు
పల్లి, వాడ వెదకినారు -

సెగలు రేగె తన వృద్ధిలో
నీరసించె నాగయ్య
తిండి లేదు; మతియు లేదు
మల్లిని తను చేరాలని
పలవరించె కలలోనే -
బెదురునిండె నందరి ఎదలో !

* * *
వెర్రెవాడు నాగయ్యా
నిలువలేకపోయె తాను -
మల్లిలాగ తను కూడా
చెరువుగట్టు చేరాలని
చెలికాళ్లతో చెప్పె తాను -
నాల్గురోజు లయ్యినాక
'నాగ య్యేడంటే -
నాగయ్యే డంటూ'
నలుగురు తెగ తిరిగినారు.
కొండకోన వెదకినారు -
చెరువుగట్టు చివరితట్టురేవునే
ఒరులు చూడ నాగయ్యా తేలేనే !
ప్రేవు కదలి బావురుమన్నది తల్లి
పదిమందీ ఊరడించినారు వెళ్లి

* * *
ఆవెనకే వారిద్దరు
ఏటేటా కనుమునాడు
చెరువుగట్టు చెట్టునీడ
ఆటలాడి, పాటలాడి
పోతూంటారని వినికిడి -
పసిపాపలు, ముసలివారు
పండితులూ, పామరులూ
ఊళ్లో చేస్తారు పెళ్లి
రెండు రాళ్ల వెనక గాథ
గానం చేస్తూ రక్కడ !

★

అద్దెబోటులో -

మొచ్చటిగా ముగ్గురు

(కుక్క సంగతి సరే సరి!)

(గత సంచిక తరువాయి)

18

మరునటిరోజు వుదయాన్నే 'స్త్రీటీ' నుంచి బయలుదేరాం. 'కల్ హాం' చేరాక, మా పడ వని వుప్పు తేరులోకి పట్టించి, అక్కడ లంగరువేసి, పడవలోనే పడుకొన్నాం. 'స్త్రీటీ' మొదలుకొని 'వాలింగ్ ఫర్స్' చేరేదాక, నది చూడటానికి ఏమంత పెద్ద బాగుండదు 'క్లీవ్' దాటాక మళ్ళీ దాదాపు ఆరున్నరమైళ్లు వెళ్లితే కాని, ఒక్క లాకు అయినా కంటపడదు. థేమ్సన్ దిమిద మరెక్కడా యిత దూరంవరకు లాకులేకుండా వుండదని విన్నాను. అంచేతనే కాబోలు, ఆక్స్ ఫర్డ్ క్లబ్బు వాళ్లు అప్పుడప్పుడు యీ ప్రాంతంలో పడవలపందేలు నడుపుతూవుంటారు.

పందెలలో పాల్గొనేవాళ్లకి, లాకులు లేకపోవటం బాగుంటే బాగుండవచ్చు కాని, మామూలుగా సరదాకోసం పడవప్రయాణం చేసేవాళ్లకి యిత దూరం వెళ్లేదాకా ఒక్క లాకు అయినా లేకపోవటం అనేది, చాలా యిబ్బంది అయినవిషయం.

నా మటుక్కి నాకు లాకులంటే మహా చెడ్డ యిష్టం. పడవ నడవటంలో వుండే చిరాకుని యీ లాకులు తగ్గిస్తుంటాయి ఎక్కడినుంచో వచ్చి వచ్చి లాకు తలుపులు తెరిచేదాక పడవలో కాచుకుకూర్చో

వటం బాగుంటుంది. కిక్కిరిస్తూవుంటూ ■ తలుపులు తెరుచుకొనేసరికి అంతవరకూ మనకి కనిపించకుండా పోయిన కొత్త ప్రపంచం ఏదో ఒక్కసారిగా మన ఎదుట నా మోతకరించినట్లు అవుతుంది.

లాకులు బాగుంటాయి: అంతే కాకుండా వెనుకటి రోజుల్లో సామాన్యంగా యీ లాకులు కాపడటానికి లావుపాటి ముసలివాళ్లు కొందరు వుండేవాళ్లు. వాళ్లు, వాళ్ల కుటుంబంలోని వాళ్ళు అందరూకూడా మంచి సరదా అయిన మనుషులు. (అదేమిటో— యిప్పటిరోజుల్లో లాకుమనిషి ఎవడినిచూసినా, ఎప్పుడు చూసినా మహా చిరాగ్గాబొపస్తాడు!) వాళ్ల మాట ఎల్లా వున్నా, కనీసం, ప్రతిలాకుదగ్గిరా బోలేడిన్ని పడవలు పడిగాపులు కాస్తూవుండేవి. ■ పడవల్లో వాళ్లతో ఎవరితోనైనా హాయిగా మాట్లాడుకోవచ్చు. ఒక్క ముక్కలో చెప్పాలంటే— అంతపెద్ద థేమ్సన్ దిమిద అక్కడక్కడా 'కామాలు, సెమికొలన్ ల'లాగా యీ లాకులే లేకపోతే పడవప్రయాణం ఎంత బాధాకరంగా వుంటుందో వూహించుకోవాలి వూహించుకోలేం.

ఇప్పుడేదో లాకులవూసువచ్చింది కాబట్టి, యిది వరకు ఒకసారి నాకూ జార్జికి 'హంపటన్ కోర్టు' గగ్గర జరిగిన ఒక అనుభవం జ్ఞాపకానికి వస్తున్నది.

అది వేనవికాలం. వాతావరణం ఎంతో బాగుంది. 'హంపటన్ కోర్టు'లాకు'దగ్గర మా పడ

మూలం :

జెరోమ్ కె. జెరోమ్

అనువాదం

విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి

ముచ్చటగా ముగ్గురు

వతోబాటు యింకా చాలా పడవలు తలుపులు తెరవటంకోసం కాచుకొని వున్నాయి. మామూలుగా చూడండి—వనదిమీద చూసినా లాకులదగ్గర ఎవడో ఒక ఫోటోగ్రాఫర్ ఫోటోలు తీస్తున్నట్లుంటాడు: అలాగే ఆరోజునకూడా 'హంపటన్ కోర్టు' లాకులదగ్గర ఎవడో మా పడవలన్నిటిని కలిపి ఫోటోతీస్తున్నాడు.

ఆ ఫోటోగ్రాఫర్ ని నేను ముందు చూడలేదు. నా ఎదురుగుండా కూర్చున్న జార్జి, వున్నట్లుండి కోటూ బూటూ నర్దుకోవటం మొదలుపెట్టాడు: తలా అదీ దువ్వుకొంటున్నాడు; టోపీతీసి తలమీద హోమగా పెట్టుకొన్నాడు. మొఖంలో అదొక మాదిరి విచారంతో కూడిన పెరినవ్వు తెచ్చిపెట్టుకొని, బిర్ర బిగుసుకు కూర్చున్నాడు. కొంగ కాళ్లలా అంత పొడుగునవుండే తన కాళ్లని దాచిపెట్టుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

వీడు యిదంతా ఎందుకు చేస్తున్నాడో నాకు మొదట బోధపడలేదు. ఒడ్డుమీద పడుచువాళ్లు ఎవరైనా తిరుగుతున్నారేమోనని, అటువైపంతా వెతికాను. ఎటువైపు చూసినా ప్రతిఒక్కడూ కొయ్యబారి పోతున్నట్లు నాకు అనుమానంతగిలింది. ఆడవాళ్లు అందరి మొహాల్లోనూ చిరునవ్వులు తొండవిస్తున్నాయి. మొగ కాళ్లందరూ కళ్లు పట్టా బిగబట్టి కొయ్యబాహుళుల పాటంలో కనిపించారు. ఇదంతా ఎందుకు యిలా జరుగుతోంది చెప్పా అనుకొన్నాను.

చివరికెప్పటికో నాకు తెలిసినవచ్చింది—ఎవడో ఫోటోగ్రాఫ్ తీయబోతున్నాడని. అటువంటి పరిస్థితిలో నేనేం చెయ్యాలో నాకు బోధపడలేదు. వాళ్లందరిలాగే నేనూ అర్జంటుగా బిగుసుకుపోవాలేమో ననుకొన్నాను. అండులోనూ, మా పడవే అన్నిటికంటే ముందుపక్కన వుంది అటువంటిప్పుడు నేనొక్కడిని వేరుగావుంటే, అవతలివాడు తీస్తున్న ఫోటో తగలడినట్లు తయారు అవుతుంది అలాచేస్తే వాడికి అన్యాయం చేసినట్లు బాతుందనిపించింది.

గిరుక్కున వెనక్కితిరిగి, ముందుకి కదిలి వచ్చి మాపడవ మొనమీద ఏటవాలుగా కూర్చున్నాను ఆ

కూర్చున్న పద్ధతిలో వీలైనంత హుందాతనం కనిపించేలా జాగ్రత్తపడ్డాను. తలమీద పెంట్లుకలు ఒకటి రెండు ముందుకులాగి నుదురుమీద పడేసుకొన్నాను. 'లోకంఅంటే నాకేం లెఖ్కు' అన్న ధోరణి కనిపించేలా మొఖం పెట్టేశాను. (నా మొఖం అలా వున్నప్పుడే బాగుంటుందని అందరూ అంటూవుంటారు!)

అంతా సిద్ధమైపోయి ఫోటో తీయడంకోసం అందరం కాచుకుకూర్చున్న సమయంలో, నా వెనక ఎవరో "అరె! ముక్కు!! ముక్కు!!" అని అరవటం మొదలుపెట్టారు. ఎవరిముక్కు, ఆ ముక్కుకి ఏమిటాచ్చిందో తెలుసుకోవాలంటే, వెనక్కి తిరగాలి: వెనక్కి తిరిగా ననుకోండి, అంతలో అవతల వాడు ఫోటో తీసేస్తే ఎల్లా? అక్కడికి నా పక్కనే వున్న జార్జిగాడి ముక్కువంక ఓరచూపులుచూశాను. వాడి ముక్కులో కొత్తగావచ్చిన పేచీ ఏమీ లేదు. కొత్తగా యిప్పుడు యింత అర్జంటుగా వాడిముక్కులో చేయగల మార్పులు ఏమీ లేవు. అతికష్టంతో రెండుకళ్లలోనూ మెల్ల తెప్పించుకొని నా ముక్కు మొన చూసుకొన్నాను, అందులో ఏమన్నా లోపంవచ్చినదేం దేమోనని! ఇదివరకు ఎలావుండేదో యిప్పుడూ అలాగే వుంది నా ముక్కులోనూ కొత్తగా వచ్చిన పేచీ ఏమీ లేదు.

"ముక్కు! ముక్కు!!...అడ్డగాడిదలా అలా నిలిబడ్డావేం!" అంటూ మా వెనకనుంచీ మల్లా ఎవరో బిగ్గరగా అరిచారు.

మరొకక్షణం అగి: "మీరే— కుక్కపక్కన నిలబడ్డ మీ యిద్దరినీ— ముక్కుని కాస్త పక్కకి నెట్టలేమా?" అంటూ అదే కంఠం మళ్లీ వినిపించింది.

నేనుకాని, జార్జికాని వెనక్కి తిరిగిచూడ నాహాసించ లేకపోయాం. అవతల ఫోటోతీసేవాడు అప్పటికప్పుడే 'రెడీ' అనబోతున్నాడు. ఏ క్షణనలయినా ఫోటోతీసేయటం జరగవచ్చు. అలాంటి సమయంలో వీల్లేవరో మమ్మల్నే నేనా పిలుస్తున్నారా? ఏం—మా ముక్కులకి ఏమైంది? వాటిసెందుకు వెనక్కి నెట్టాలి?

నేను యిలా ఆలోచిస్తూ వుండగా మా వెనక నుంచి ఒకటే నవ్వు వినిపించింది. వందలకొద్దీ మరు మ్మలు ఒక్కసారిగా విరగబడినవ్వటం ఆరంభించారు ఈ నవ్వులను చీల్చుకొంటూ బాంగురగొంతుక ఒకటి వినిపించింది: “మీ బోటు ముక్కువంక చూడండి— మీరేనండీ— ఎర్రటోపీ పెట్టుకొన్న మిమ్మల్నే పిలుస్తూంటుంది. ఇప్పటికైనా మీ బోటు ముక్కువంక చూసుకోకపోతే ■ ఫోటోలో పడబోయేది మీ శవాలు కాని మీరు కాదు. జాగ్రత్త!” అని.

మే ముభయులమూ అప్పటికి వెనక్కి తిరిగి చూశాం. తీరా చూసేసరికి— యింకేముంది— మా పడవ మొన పోయి లాకుకి అడుగున పేర్చికట్టిన కొయ్య దుంగల్లో యిరుక్కొనివుంది. ఆ విధంగా పట్టుబడిపోవటంతో, పడవనిండా నీళ్లు వచ్చేస్తున్నాయి మాపడవ అప్పటికప్పుడే సగండాకా నీటిలో మునిగిపోయింది. మరొక్క క్షణంలో సాంతం మునిగిపోయేటట్లుంది. ఏం చెయ్యాలో ఆలోచించటానికి కూడా అవకాశంలేదు. మా యిద్దరి బుర్రల్లోనూ ఒక్కసారి మెరుపల్లే ఒకే ఆలోచన వచ్చింది. ఇద్దరమూ చెరోక తెడ్డా తీసుకొని లాకు గోడకి గట్టిగా పట్టించి బలంగా ఒక్కసారి వెనక్కి పూపేశాం. ■ పూపుతో లాకుగోడల్లో యిరుక్కుపోయిన పడవ మొనలయితే పూడివచ్చింది కాని, అందులోవున్న మేముభయులమూ అమాంతం గాలిలోకి ఎగిరి వెల్లికిరిలాపడ్డాం

మొత్తానికి ఆ ఫోటోలో మేము ఏమీ బాగా పడలేదు. (‘మేము’ అంటే జార్జీ, నేనూ అన్నమాట) ఇంతకీ మా దురదృష్టం అల్లావుండబట్టి కాని, లేక పోతే, సరిగ్గా మాకీ రసాభాసు జరిగినప్పుడే అవతలి ■ ఫోటోగ్రాఫరు కెమెరా నొక్కటం జరగాలా? అదేమిటో అందులో మేము కాళ్లు నాలుగూ పైకిఎత్తుకొని వెర్రివెంగళప్పలా పడ్డాం.

■ ఫోటో అంతటితోకీ మా పాదాలే చాలా పెద్దవిగా పడ్డాయి నిజానికి అవి తప్పించి ఆ ఫోటోలో యింకేమీ కనిపించడంలేదు. మా కాళ్లు సందునుంచీ అక్కడక్కడా కాస్త నీనరీమాత్రం కనిపిస్తోంది. మిగిలిన మనుష్యులు, కేలేడంత పొటిగాకనిస్తున్నారు అంతేత ఆ ఫోటో కాపీలు ఎవరూ తీసుకోలేదు.

మొదట ఆరుకాపీలు కావాలని ఆర్డరుయిచ్చిన

లాంచ్ ‘యజమాని ఎవడో, తీరా ఫోటో తీసి నెగటివ్ చూపించాక, తనకేటూ అక్కరలేదు పొమ్మన్నాడట. ఆ ఫోటోలో ఎక్కడైనాసరే తన లాంచ్ వున్నట్లు ఎవరైనా ఋజువు చెయ్యగలిగితే, తను తప్పకుండా ఆ ఆరు కాపీలూ తీసుకోగలనన్నాడట ఆ లాంచ్ ఎక్కడ కనుపిస్తుంది?— జార్జీ కుడికాలుచాటునవుంది!

మొత్తానికి ఫోటోగ్రాఫర్ పని అనందరఘంగా తయారైంది వాడుతీసిన ఫోటోలో పదింట తొమ్మిది వంతులు మేమే ■ క్రమించుకొన్నాం కాబట్టి, మే మిద్దరమూ కనీసం చెరోక డజను కాపీలు అయినా తీసుకోక తప్పదని వాడు పట్టుపట్టాడు. మేము ఒప్పుకోలేదు. పదింట తొమ్మిదివంతులేకాదు, పదింట పదివంతులూ మమ్మల్నే తీసినా మాకేమీ అభ్యంతరం లేదనీ, అయితే— తీసేది సరిగా నిలబడ్డప్పుడు తీస్తేకే ఒప్పుకొంటాం కాని, యిలా కాళ్లు ఎత్తేసిన సందర్భంలో ఫోటోతీసి కాపీలు కొనమంటే కొనమనీ గట్టిగా చెప్పేశాం.

■ కథ అంతటితో వదిలేసి మా ప్రస్తుత ప్రయాణాన్ని గురించి చెప్తాను మరునటిరోజు వుదయాన్నే నిద్దరలేచాం. మధ్యాహ్నంలోగా ఆక్స్ ఫర్డుకి చేరిపోదామనుకొన్నాం. ఇలా ప్రయాణాలు చేస్తున్నప్పుడు ప్రతివాడికీ పొదరాడే నిద్ర మెళుకువ వచ్చేస్తుంది. కొయ్యపడవలో పడుకొన్న వాడెవ్వడూ ఒక్కసారి నిద్ర మెళుకువ వచ్చాక, మరొక ఐదునిమిషాలు పడుకొని లేద్దామని బద్ధకించడు నిద్రలేచి లేవగానే మొఖాలు కడుక్కొని, ఫలహారాలు పూర్తిచేసి లంగరు ఎత్తాం పొద్దున ఎనిమిదన్నర అయ్యేలోగా ‘క్లిఫ్ టన్ లాక్’ దాటివచ్చేశాం.

‘క్లిఫ్ టన్’ నుంచి ‘కల్ హాం’ వరకు నదీతీరాలు చూడటానికి అంత బాగుండవు.

‘ఎబ్బింగ్ టన్’ దగ్గర నది ఆహ్లా వీధులని ఆనుకొని ప్రవహిస్తుంది ఊరుకూడా చూడటానికి చాలా గౌరవనీయంగా వుంటుంది అక్కడ యిది వరలో చాలా పురాతనమైన చర్చి ఒకటి వుండేది. అటువంటి పవిత్రమైనచోట జనం యిటీవల బట్టీలు పెట్టి నిత్యం సారా కాస్తున్నారు.

‘ఎబ్బింగ్ టన్’ దగ్గరనుంచి ‘న్యూన్ హామ్ కోట్స్ ట్రి’ వరకు నది మళ్ళీ చాలా బాగుంటుంది.

ముచ్చటగా ముగ్గురు

‘న్యూన్ హామ్ పార్క్’ నిజంగా చాలా అందమైన పార్కు.

‘సాండ్ ఫిల్డ్’ లాకు పక్కగానే చిన్న నీటి కుంట ఒకటి వుంది ఆత్మహత్య చేసుకోదలచిన వాళ్ళకి అది చక్కని చోటు. అక్కడ నీటి వేగం చాలా ఎక్కువ. పైకి మాత్రం అదేమీ కనిపించదు. తెలిసో తెలియకో దిగామీ అంటే యిక అంతే! ఇదివరకెవరో యిద్దరు స్నానం చెయ్యటానికి దిగి, అందులో పడి చచ్చిపోయారు. ఆ చోటు గుర్తు తెలియటంకోసం అక్కడ ఒక చిన్ని కర్రపలక నాటటంకూడా జరిగింది.

‘ఆక్స్ ఫర్డ్’ ఇంకొక మైలుదూరంలో వుండగా ‘ఇఫ్లీ’ లాకు, మిల్లు ఎదురౌతాయి ఈ మిల్లునే కుంచె పట్టిన సోదరు లెండరో చిత్రించారు. బామ్మల్లో మిల్లుని చూసి చూసి వున్న మీదట, అనలు మిల్లు చూడటానికి చాలా అందవికారంగా కనిపించింది. దీన్ని బట్టి నాకు ఒకటి అనిపిస్తుంది—ఈ సువిశాల పృథ్విలో బహుకొద్ది వస్తువులు మాత్రమే చిత్రాల్లో కనిపించేటంత అందంగా యితరత్రాకూడా వుండగలవేమో!

మధ్యాహ్నం పన్నెండున్నరకి కాబోలు—మాబోటు ‘ఇఫ్లీ’ లాకు దాటింది. పడవలంతా శుభ్రం చేసి చివరిమైలు ప్రయాణానికి సిద్ధంగా పెట్టుకొన్నాం.

నాకు తెలిసినంతమటుకు ఇఫ్లీ లాకుకీ ఆక్స్ ఫర్డ్ కీ మధ్య వున్నంత దరిద్రంగా పడవ ప్రయాణం యీ థేమ్స్ నది మీద మరెక్కడా వుండదు. ఆకస్థం ఏదో మీకు బోధపడాలంటే, మీరు అక్కడ పుట్టి పెరిగిన వాళ్లు అయితే తప్ప కుదరదు. అంత ఎందుకు—ఆ ప్రాంతంలో యిప్పటికీ యిన్ని సార్లు నేను పడవ ప్రయాణం చేసి నప్పటికీ, అక్కడ నదీ జలానికి ఏం మాయరోగం వస్తుందో నాకీరోజుకీ బోధపడలేదు. ఆక్స్ ఫర్డ్ నుంచి ‘ఇఫ్లీ’ వరకు సూటిగా పడవ నడపగలిగిన వాడెవడైనా వుంటే, వాడు నిజంగా యీ సంసార సాగరాన్ని అవలీలగా దాటగలిగిన దిట్టగా మనం పరిగణించవచ్చు.

అక్కడ ఏం జరుగుతుందంటే—నదీ ప్రవాహం ప్రతి పడవని ముందు కుడి గట్టుకి కొట్టేస్తుంది. అక్కణ్ణాచి ఎడమ గట్టుకి తోసేస్తుంది. మళ్ళీ నట్టనడానికి లాక్కొచ్చి అక్కడ కానేపు గిరిగిరా గింగిరాలు తిప్పేస్తుంది. ఇలా చేసిచేసి చివరికి, అక్కడ కాలేజీ

వాళ్లు నదిలోకి కట్టిన గోడమీదికి విసి రేస్తూది.

ఇటువంటి పనులన్నీ అక్కడి ప్రవాహం చేస్తుంది కనుకనే మా పడవ అనేకమైన యితర పడవలదారులకి అడ్డం తగిలింది; మా పడవకీ అనేకమైన పడవలు అడ్డం వచ్చాయి. ఇలాటివి జరిగినప్పుడు మన నోట్లోనుంచి బండబూతులు రాక తప్పవు కాబట్టి, ఆరోజు మేమూ చాలా బూతులు ప్రయోగించామని చెప్పక తప్పదు.

అలా ఎందుకు జరుగుతుందో చెప్పలేం కాని, మామూలుగా నేలమీద వుండేటప్పుడు మేకలా వుండే మనిషి కూడా పడవ ప్రయాణంలో మహాదురుసుగా తయారైతీరు తాడు. నేలమీద వున్నప్పుడు లెక్క చెయ్యని చిన్న చిన్న తప్పులు కూడా, పడవలోకి ఎక్కినరికి ఘోరమైన నేరాలుగా అవుతాయి. ఉదాహరణకి మా విషయమే తీసుకొందాం మామూలుగా ఒడ్డున వున్నప్పుడు జార్జి గాని హారిస్సు కాని చిన్న తప్పు ఏదైనా చేస్తే, నేను చిరునవ్వు నవ్వి పూరుకొంటాను అటువంటిది బోటులోకి ఎక్కినరికి నాకు ఎక్కడలేని చిరాకూ వచ్చేస్తుంది. వాళ్లు ఎంత చిన్న తప్పు చేసినా కూడా నహించలేను వాళ్ళని పట్టుకొని అనరాని మాటలన్నీ అనేస్తాను నేను ఎక్కిన పడవకి అడ్డంగా మరొక పడవ ఏదైనా వస్తే ఆ పడవ నడిపేవాడి బుర్రని ఒక్క వేటుతో చితక కొట్టుదా మనిపిస్తుంది ఇది నా ఒక్కడి విషయంలోనే కాదు: అందరి విషయంలోనూ యిలాగే జరుగుతుంది.

ఇదివరకు ఒకసారి నేను ఒక ఆడమెతో కలిసి పడవ ప్రయాణానికి వెళ్లాను. ఆవిడ నిజంగా నోట్లో నాలిక లేని మనిషి. ఇంట్లో వున్నప్పుడు కలుపుమాట అనేది ఆవిడ నోట్లోనుంచి వస్తుందనికూడా ఎవరూ అనుకోలేరు. అట్లాంటి ఆమె—అదేమీ చిత్రమో—బోటులోకి ఎక్కిన ఊణానుంచి పూర్తిగా మారిపోయింది మా పడవకి అడ్డం వచ్చిన ప్రతి పడవనీ, ఆ పడవల్ని నడిపే మనుషుల్నీ అనరాని మాటలన్నీ అప్రయత్నంగా అనేసింది.

మొత్తానికి నదిమీద వీచే గాలిలోనే మనుష్యుల నైతిక విలువల్ని కదిలించివేసే శక్తి ఏదో వున్నదేమో! (ఇంకా వుంది)

నామతిక్

ప్రలైటారు అవటమువలన మా పూర్ణో మూడవ ఫారమువరకే చదువున్నది. మా అన్నయ్యకి మా నాన్నగారికి ఆడవాళ్లు చదువు కోవడం ఇష్టం. అదీ కాకుండా నాపట్టుదలకూడ నా పై చదువుకి కొంతపనిచేసింది. ఎల్లాగయితేనేం నేను పట్నంలో మా పినతండ్రిగారింట్లో చదువుకున్నాను.

కె. కావే ఎస్వర్

నేను స్కూల్ ఫైనల్ పరీక్షలు రాసి అప్పడే ఇంటికొచ్చాను. మా అక్కయ్య తప్పించి, నన్ను అందరూ “బాగా రాశావా” అని అడిగారు. మా అక్కయ్యకి నాకూ ఎప్పడూపొత్తుకుదురదు. మా ఇద్దరికీ మధ్య పచ్చగడ్డినే స్తేభగ్గుమంటుంది. నేనేమన్నా అంటే అది పూరుకో కూడదుటగానీ, అది పెద్దది గనుక అది ఏమన్నా అంటే నేను ఎదురు చెప్పగూడదుట. మా ఇంట్లోవారందరూ ఇలాగే అంటారు. కాని నాకుమాత్రం దానిపెద్దతన మేమీ కనపడదు. కనుక దానితో సమానంగా నేనూ జగడంవేసుకుంటాను.

ఆవేళకి నాలుగు రోజులనుంచే నేను పరీక్షా ఫలితాలకోసం ఎదురు చూస్తున్నాను. ఆరోజున మామూ (54-వ పేజీ చూడండి)

“అయినా అడవాళ్లకి చదువేమిటి! కాలం మారిపోయింది.

చుట్టాలి

అని మంచి కగువు రోజులు
 కగువు రోజుల్లోనే శ్రీరామ
 నవమి వచ్చిపడింది! అసలు ఈపండ
 గంటే రాజమండ్రి పట్టణమంతా
 హడావిడిగా ఉంటుంది ఉరంతా
 పందిళ్ల నేసి కళ్యాణం జరుపుతారు.
 సంగీత కచేరీలు, హరికథలు ఒహ
 శోచిటి అనేకం వుంటాయి. పందిళ్లు
 జనంకో కిక్కిరిసిపోయి వుంటాయి
 పండగ పేరు చెప్పి అనకాపల్లి నుంచి
 అయిదుగురు చుట్టాలు వూడిపడ్డారు
 మాయికి. అంతదూరమునుంచి
 వచ్చారుకదాఅని ఏదో మర్యాద
 చేదామంటే, అప్పుడు మా నాన్న
 గారిచేతిలో డబ్బు లేదు. ఇంట్లో
 బియ్యము లేవు ఆ వారానికి
 తెచ్చిన బియ్యము అర్థశేరు మాత్ర
 మున్నాయి రేపను యిచ్చే

వాయిదా ఇంకా నాలుగురోజులు
 వుంది మానాన్నకు ఏమీ తోచ
 లేదు. మా అమ్మనుపిలిచి 'ఏమిటి
 చెయ్యడం' అని అడిగారు.

"పొరుగింటోవాళ్ళే సర్దుకు
 తింటూంటే, మనకేమిస్తారు? తెలి
 సుండి వాళ్ళని ఎలాగ అడగనండీ?
 అయినా వచ్చినచుట్టాలు మీతిరపు
 వాళ్ళేగా! నాకేం తెలుస్తుంది?
 ఆబరువుమాత్రం నామీద పడేయ్య
 కండి" అంది అమ్మ

అమ్మగారే ఏమి చేశారు?

సరిపోయింది యింక ఎలాగ?
 నాన్న గారు ఆలోచించారు.
 నాకు చుట్టాలమీద కోపంవచ్చింది
 రేపనోరోజులనైనా ఆలోచించ
 కూండా పెద్ద బలగంవచ్చి కూచు
 న్నారు.

ఇంతలో మానాన్న గారికి ఏదో
 ఉపాయం తట్టివచ్చింది. హుషారుగా
 పిలిచారు మా అమ్మని.

"ఎందుకండీ పిలిచారు మళ్ళీ"
 అంటూ వచ్చింది అమ్మ.

"ఇంట్లో ఏమాత్రం బియ్య
 మున్నాయి?" అని అడిగారు

"అర్థశేరు" అని నిక్కచ్చిగా
 చెప్పింది మా అమ్మ.

"ననే నువ్వు యీ బియ్యం
 మాత్రమే వండు చాలు. పప్పు
 చారు కాదు" అన్నారు.

"అమ్మా, నాన్నకి నేటి
 మీద ఒక్క పెంట్రికైనా
 లేదేం?"

"ఆయన గొప్ప తెలివైన
 వాడుకదూ. తెలివైనవాళ్ళకి
 డబ్బున బట్టల సస్తుంది,"

"అయితే, నీకు అంత పెద్ద
 జుట్టుండేం?"

"ఎందుకంటే - ఛీ, అవ
 తలికి పో వెధవప్రశ్నలూ,
 నువ్వును."

"అదేమిటండీ సరిగ్గా అబ్బా
 యిక్కి మీకేనా చాలాదు వీళ్లందరి
 మాట ఏమిటంటారు?" అంది.

మానాన్న గారు "అదేనే పిచ్చి
 దానా, ఇక్కడే వున్నాయి తెలివి
 శేటలు వీళ్ల కతగిన శాస్త్ర చెయ్యాలి.
 బంధువులూ వద్ద ఎవరూ వద్దగాని
 ముందు వీళ్లని సాగనంపితేనేగాని
 నాకు మనసుకుడటబడదు. అదంతా
 నీకెందుకు? వాటితోనేమడు, నేను
 చెప్పినట్టుచేయి చెప్పాను వడ్డింగ
 డంలో ముందు నా దగ్గరనుంచే
 మొదలుపెట్టి వడ్డించు సుమా?
 మర్చిపోకు" అనాడు

ఒక అరగంతులో వంట అయి
 పోయింది భోజనానికి బంధువుల్ని
 లేవమన్నాడు. అంతా స్నానాలు
 చేసివచ్చి పీటలమీద ఆసీనుయారు.

మానాన్న గారు ప్రారంభించారు
 లెక్కర్. "ఈవూరు, పట్టణమన్న

సకల దంత వ్యాధులకు

కోతిమారు
నల్ల పండ్లపాడి

ప్రతిరోజు
దొరకును.

నోగి అండ్ కో
 87 బైనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు-1

మాటగాని ఏమీ నడుపాయ
ముండదండీ" అన్నారు.

"అలాగేనండీ, అవునండీ,"
అంటూ వంతపాడ్డం మొదలు
పెట్టారు చుట్టాలు. మాటల్లోనే,
మా అమ్మ పళ్లెంతో అన్నం తీసి
కొచ్చింది. భయంతో నాన్నగారి
వంక చూసింది. చూసి నిర్భాంత
పోయింది. నాన్నగారు తనకేం తెలి
యనట్టు చుట్టాలతో కులాసాగా
కబుర్లు చెప్పున్నారు మా అమ్మకి
కంగారు పట్టింది. అన్నం పళ్లెంతో
దగ్గరికి విచ్చింది.

"వడ్డించు. ఇంక ఆలస్య
మొదలుకు" అన్నారు నాన్నగారు.

అమ్మకి చేతులు వణకుతు
న్నాయి. నాన్నకి బక గరిట అన్నం
వడ్డించింది. రెండవసారి వేయబో
యింది.

"అరే? అదేమిట. అలా వేస్తు
న్నావు? మమ్మల్ని మనుషుల్లో
జమకట్టేవా, లేక పోతురాజులను
కున్నావా? మాది కడుపు అనుకు
న్నావా కంటాళి మడుగు
అనుకున్నావా. చాలు చాలు
తయ్యి ఇంతకన్నా ఎక్కువ ఏ
బకాసురుడు తింటాడని!"

ఈమాటల్ని చుట్టాలంతా ఒక్క
సారి అదిరిపడ్డారు. మా అమ్మకు
యిదేమీ అర్థం కావడం లేదు.
రెండవసారికి వడ్డించడము మొద
లుపెట్టింది. వడ్డన మొదలుపెట్టగానే
"చాలమ్మా చాలు, ఇంతకన్నా
ఎక్కువ మేముమాత్రము ఏం తిన
గలం" అంటూ ఒక్కొక్క గరిట
తోనే సరిపెట్టేశారు, అయిదుగు
రూను! ఇంకా వేసుకుంటే నాన్న
గారు ఎగతాళి చేస్తారనో, లేక

"బంధువులూ వద్దు ఎవరూవద్దు గాని ముందు వీళ్లని సాగనంపితేనే గాని
మనసు కుదుటపడదు"

యీ వూరి పద్ధతి యింతేననుకొనో,
ఏమో. గవ్వచివ్మని, మంచీళ్ళు
అడగకుండా లేచిపోయారు.

నరే నేను తిసుకొచ్చి ఇచ్చిన
కిళ్ళిలు నములుతూ, "వెళ్ళిస్తా
మండీ" అన్నారు.

"అబ్బే దూరము నుండి
వచ్చారు. రెండరోజులు వుండండి"
అన్నారు నాన్నగారు.

"అలాంటి కాదండీ, ఈ రాత్రి
అంతా శ్రీరామనవమి పందిళ్లన్నీ
చూచి, పాసింజర్లో వెళ్ళిపో

తాము" అన్నారు చుట్టాలు.

"నరే మీ యిష్టం" అన్నారు,
పెద్ద ఆపేక్షతో నాన్నగారు.

మా అమ్మ యిదంతా చూచి,
"ఎంత ఆలోచనచేశారండీ. అన్నం
ఇంకా మిగిలిపోయిందాడీ అబ్బా
యికి నాకూ కూడా సరిపోతుంధి",
అంది.

నాన్నగారు చిలిపిగా చూస్తూ
"ఏమనుకున్నావు మరి? మళ్ళీ
వీళ్లు రాజమండ్రి వస్తే వట్టు వచ్చి
నా మనింటికి రారింక" అన్నారు. ★

పెళ్లి చూపులు

పరీక్షలు అయిపోయాయి. సంవత్సరమంతా కష్టపడి చదివిన విద్యార్థులంతా పరీక్షాఫలితాల కోసం వేయికళ్ళతో ఎదురుచూస్తున్నారు.

“నిండుకుండ తొణకడు” అన్నట్లుగా బాగా చదివి, పరీక్షలో బాగా వ్రాసిన విద్యార్థిని “ఏమోయి ప్యాసవుతావా?” అని అడిగితే “ఏమో చెప్పలేనండి” అంటాడు. మధ్యరకం విద్యార్థులు అంటే అత్తినరు మార్కులు వచ్చే విద్యార్థులనడిగితే, వారు మనమీద నవలేకూడా చేస్తారు. “నేను ప్యాసవకపోయి నట్లయితే మదరాసు రాజధానిలో ఎవరూ ప్యాసవరు” అంటూ ప్రగల్భాలు కొట్టారు. యిది సహజంగా ప్రతి మామూలు విద్యార్థి అనేమాట. తను ఎల్లాగూ ప్యాసవడం కల్ల, పోనీ ఫలితాలు వచ్చేదాకా అయినా నలుగురిలోనూ ప్యాసవుతాడేమో అనే నమ్మెను పుట్టించడం వారి అలవాటు.

మోహనరావు స్కూలుపైసలు పరీక్ష వ్రాశాడు. ఎంత చదివినా, చదివినది, బుర్రలో యిముడ్చుకోలేని అసమర్థుడు. పాపం!! సంవత్సరమంతా గడియారం అలారం కొట్టినపుడల్లా లేచి, లాతరులో కిరిసనాయిలు అయిపోయేదాకా చదివేవాడు. ఈలాగ సంవత్సర

మంతా గడిపి పరీక్షలుబాగా వ్రాశాననే ఆత్మసంతృప్తితో కూర్చున్నాడు. తల్లికూడా కొడుకు ప్యాసవుతాడనే ధీమాతో, తన కొడుకును గురించి నీలాటిరేపులో నలుగురి అమ్మలక్కలతోటి ఘనంగా చెబుతుండేది.

అయ్యగారి వెంకటసుబ్బారావు

ఆరోజు టపాలో మోహనరావుతండ్రి రామారావు గారికి, మదరాసునుంచి ఒక పుత్తరం వచ్చింది. ఆ పుత్తరం మోహన్ రావుకి ఆశ్చర్యం, ఆనందంకూడా గల్గించింది.

“రామారావుగార్ని — నమస్కారములు మీరు చెప్పిన పెళ్ళి కూతురు యిక్కడనే వుంది. పెళ్ళి చూపులికి తరలిరావలెను. మీ రాకకై నిరీక్షిస్తుంటాను” అని వ్రాసినపుత్తరం మోహనరావు తడే కదీక్షగా అధమం లేదంటే పది సార్లయినా చదివివుంటాడు.

ఆ పుత్తరం వాళ్ళకే వచ్చిందో, పొరపాటున పోస్టుజవాను వారికిచ్చాడో అని అనుమానం కలిగి పుత్తరాన్ని పెనక్కు త్రిప్పి చిరునామా చూచాడు. వాళ్ళ నాన్న గారికొచ్చిందే, సందేహంలేదు.

“పెళ్ళిడుకొచ్చిన మొగపిల్లలు ఎవరాలేరే, నేను తప్ప. ఏమిటి?

ఈ పెళ్ళి సంబంధం ఎవరికైనట్టు? నాతో సంప్రదించకుండానే నాన్న గారు నాకు పెళ్ళి నిశ్చయిస్తారా? సూచనప్రాయంగానైనా, ఏ సందర్భంలోనూ కూడా నాన్నగారు నాకు చెప్పలేదే! పెళ్ళివారిది ఏ సూర్యో, అనుకుంటూ మళ్ళీ పుత్తరం కేసి చూచాడు. అది మదరాసు నుంచి వచ్చింది. అతనికి కొంచెం సంతోషం కల్గింది, బస్టిపిల్ల పెళ్లాం కాబోతుందంటే. “నవనాగరికు

రాలైయుంటుంది. ఎంతవరకు పది విందో? పిల్లనుగురించి ఏమీ వివరాలు వ్రాయలేదే. ఎగుపో-నలుపో-చామనచాయో-అసలు ఈ పెద్ద వాళ్ళకి యిటువంటి విషయాల్లో మెదడు కొంచెం మందకొడిగా పని చేస్తుండేమో! ఈ కార్డు వ్రాయకపోతే, ఫోటోతోనహా పూర్తి వివరాలు వ్రాయకూడదూ ఒక కవరులో. అయినా నాన్నగారికింత కంగారెందుకో, యింకా పరీక్షా ఫలితాలపై నా ప్రకటించలేదు. అప్పుడే పెళ్ళికేం తొందర వచ్చింది.” అనుకుంటూ గోడగడియారంకేసి చూచాడు. టంగ్! టంగ్!! టంగ్!!! మని మూడు గంటలు కొట్టింది.

ఇంతలోకే మోహన్ రావు తల్లి గంగమ్మగారు కాఫీ కప్పుతో మోహనరావువెదురుగుండా ప్రత్యక్షమయింది. పొగలుగక్కుతూన్న వేడి వేడి కాఫీని మోహనరావు

త్రాగుతూ, గంగమ్మగారివంక ఏదో అడగాలని చూచాడు యింతలోనే గంగమ్మగారు తన సంభాషణ ఉపక్రమించింది.

“కళ్యాణమొచ్చినా కక్కువచ్చినా ఆగడంట్టారు. నీకు ఈ సంవత్సరమే పెళ్ళిచేద్దామని ఊనన్నగారికి, నాకూకూడ వుంది. మంచివి, పెద్దవి సంబంధాలు వస్తున్నాయి. నీ పుద్దేశ్యంకూడా కనుక్కొని, పెళ్ళి నిశ్చయిద్దామన్నారు మీనాన్న. మొన్న మదరాసు నుంచి వచ్చిన పెద్దమనిషి మీనాన్నగారు ఒప్పుకునేదాకా వెళ్ళలేదు. మరి నీ పుద్దేశ్యం ఏమిటిరా”

“నా పుద్దేశ్యానికి ఏముండమ్మా... యింకా స్కూలుపైనలయినా పూర్తికాలేదు... పుద్యోగం, సద్యోగంలేని నాకు ఓ గుడిబండను తీసుకొచ్చి మెడకుక్కట్లడం ఏమంత సమంజసమమ్మా” అన్నాడు మోహన్ పుద్యోగం లేదనే నిరుత్సాహంతో.

“అదేమిటిరా ఆలా అంటావు పెళ్ళిళ్ళు చేసుకునే వాళ్ళంతా పుద్యోగాలు చేస్తున్నారాయేం? ఎల్లకాలం పుద్యోగం లేకుండానే వుంటావా! స్కూలుపైనలు ప్యాసవగానే ఏదోపరీక్ష వుండటం పరీక్ష ప్యాసవుతే గవర్నమెంటు వాళ్ళే కళ్ళకద్దుకొని పుద్యోగం యిస్తారుట. అయినా నాకు తెలియకడుగుతూ, మొన్న సాంబయ్యగారబ్బాయికి ఏం పుద్యోగం వుందని పెళ్ళిచేశారు? ఎనిమిదో క్లాసు మూడు సంవత్సరాలు పోయి యింట్లో కూర్చున్నాడు. అటు

వంటి వాడు పెళ్ళిచేసుకోగా లేంది నీకెందుకొచ్చిందిరా ఈ ధర్మసంజేహం” అంది గంగమ్మగారు.

“అమ్మా! ఎవరో చేశారని మనంకూడా అలా చెయ్యడం భావ్యమా! వాళ్ళకి పెనకాల ఎకరాలున్నాయి. మనకేముంది. సూదిమోపినంత భూమి కూడా లేదు. రెక్కాడితే డొక్కలు నింపుకునే మనబ్రతుకులను వాళ్ళతో పోల్చుకోవడం ఎందుకమ్మా! అసలు... ఈ మదరాసు వాళ్ళే వరు?” అన్నాడు కొంచెం పెళ్ళికూతురునిగురించి తెలుసుకోవాలనే ఆతురతతో.

“ఆయన పేరుమోసిన స్లీడరు గారు మదరాసులో. ఆయనకి పెనకాల పది ఎకరాలదాకా ఆస్తి వుంది ఆయన కూతురు పేర నాలుగు ఎకరాల మాగాణిభూమి వుండటం పెళ్ళిసందర్భంలో వరుడికి నాలుగువేల రూపాయల కట్నం, పట్టుబట్టలు, వెండికంచం, వెండి చెంబు యిస్తారుట. పిల్లకూడా గుణవంతురాలు, బుద్ధిమంతురాలు అందకత్తె కూడానట మరి యిటువంటి సంబంధం కాళ్ళదగ్గరకొచ్చినప్పుడు కాదని కాలదన్నుకోడం మంచిదా? ఈవాళ్ళో రేపో పుత్తరం వ్రాస్తానని, పెళ్ళిచూపులికి వెంటనే రావలసిందని, మరి, మరి నొక్కిచెప్పి వెళ్ళాడాయన. అడగటం మర్చిపోయాను. పోష్టాఫీసుకు వెళ్ళి మనకేమైనా పుత్తరాలు వచ్చాయేమో కనుక్కొనిరా” అంది గంగమ్మగారు.

మోహనరావుకి పెళ్ళింటు లోలోపల ఆనందంగా వున్నా వైకి

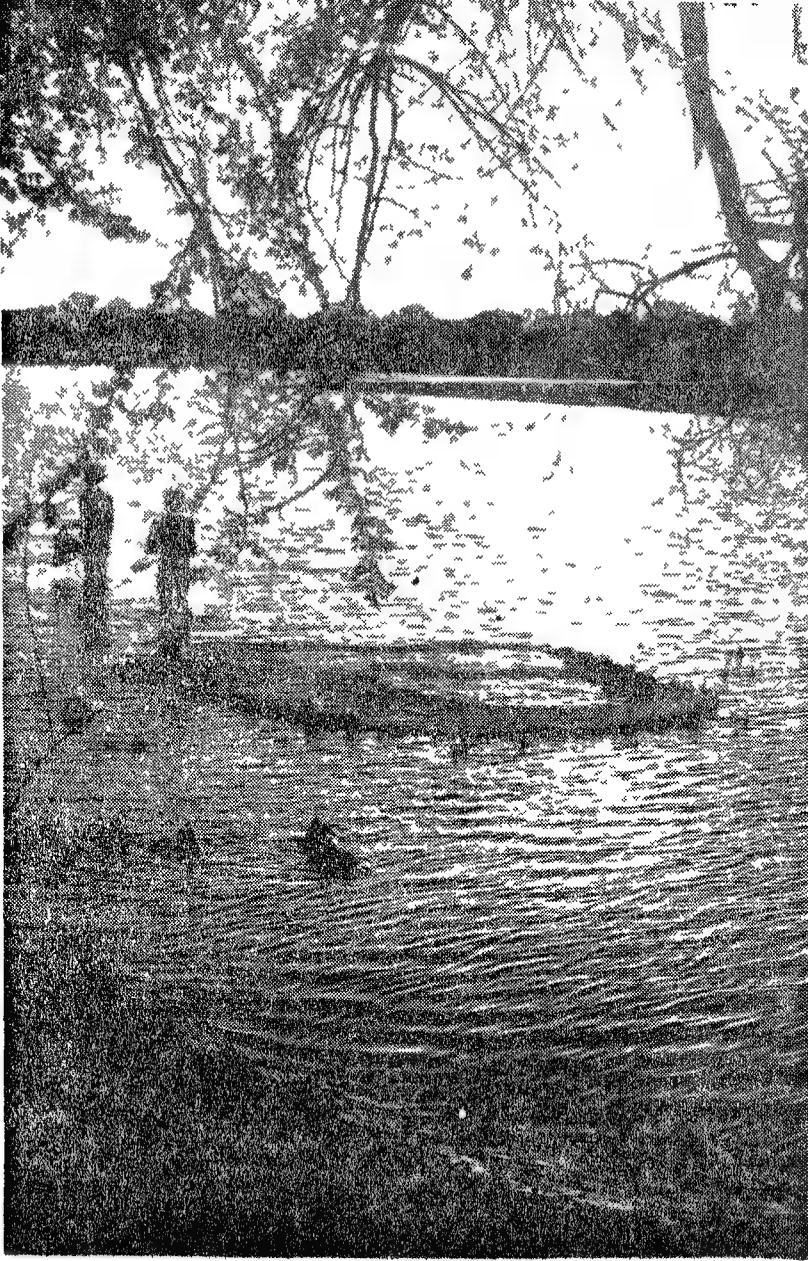
మాత్రం మేకపోతుగాంభీర్యంగా మాట్లాడుతున్నాడు. గంగమ్మగారు పుత్తరం అన్నమీదట మదరాసునుంచి వచ్చిన పుత్తరాన్ని తల్లిచేతి కందించి “యిదిగో అక్కడనుంచే వచ్చింది” అన్నాడు.

“అ! వచ్చిందా. మరి చెప్పవేం యిందాకటి నుంచి... నాకేం తెలుసు అ ఆలు రానిదాన్ని కాస్త నువ్వే చదివి వినిపించు” అంది, సంతోషంతో. మోహనరావు పుత్తరాన్ని తీసుకొని, శ్రీరామ మొదలు చిత్తగించవలెనుదాకా ఒక అక్షరంకూడా పోల్చు పోకుండా చదివి వినిపించాడు. కొడుకు పుత్తరం చదువుతూ పున్నంతసేపు గంగమ్మగారు ఆనంద సాగరంలో మునిగి తేలిపోయింది. యింతలో గుమ్మంలోంచి ఒకావిడ “గంగమ్మగారూ!...” అంటూ పిలిచింది.

“రండి కామాక్షమ్మక్కా” అంటూ గంగమ్మగారు లోపలికి ఆహ్వానించింది.

“ఈలా చూడండి కామాక్షమ్మక్కా. మావాడికి ఈ సంవత్సరం పెళ్ళిచేద్దామనుకుంటున్నాం. సంబంధాలున్న పైన సంబంధాలు, వచ్చిపడుతున్నాయి. మేం నాలుగువేలు యిస్తామని, మేం అయిదువేలు యిస్తామని పీక్కుతింటున్నారు. మా పిల్లాడిచదువు పూర్తయ్యేదాకా మేం పెళ్ళిచెయ్యమంటున్నా వినక మమ్మల్ని నిర్బంధిస్తున్నారు” అంది గంగమ్మగారు గుక్క త్రిప్పకుండా

“శుభస్య శీఘ్రం... కానిచ్చేయ్యండి. అనువైన సంబంధాలు

పెలుగు నీడల్లో వలల జాడ
ఫోటో—పి జనార్దనరావు (మద్రాసు)

పెళ్ళి చూపులు

వచ్చినపుడు ఆలా అనకూడదు చెప్పండి” అంది కామాతమ్మ మనం. ఈ నెలలోనే మంచి గారు ముహూర్తం లున్నాయి కాని “అదే నేనూ అంటున్నా. కాళ్ళ

దగ్గరకొచ్చిన బేరం కాశీకి వెళ్ళినా దొరకడట. మదరాసునుంచి వచ్చారు. నాలుగువేలు కట్టం. పిల్లపేర నాలుగేకరా లున్నాయి. మా వాడికి యిందాకటినుంచి నూరిపోస్తున్నా. వాడు నాకు పుద్యోగం లేదు పరీక్షాఫలితాలు రావాలి అంటూ వెరి వెరి వేమాలు వేస్తున్నాడు. ఈ సంబంధం మంచిది కాబట్టి ఈ నెలలోనే ముహూర్తంపెట్టి వెళ్ళి చెన్నయ్య లని వుంది”

“అదేమిటి కుట్టాడుకనకనా మనం చెప్పడానికి యిరవై సంవత్సరాలు మీదపడ్డాయి.....” అన్న కామాతమ్మగారి మాటకు అడ్డు వచ్చింది గంగమ్మగారు.

“అబ్బే యింకా యిరవై రాలేదు. మొన్ననే పదిహేను వెళ్ళి పద్దెనిమిదో ఏడు వచ్చింది”

“అదేలేండి యిరవై కాకపోతే పద్దెనిమిది” అని నమస్కించుకుంటూ కామాతమ్మగారు పువన్యాసాన్ని ప్రారంభించ పోతుంటే, ఆ విడకొడుకు గిరి వచ్చాడు.

“ప్రొయ్ మోహన్, యింకా కూర్చున్నావేం... రావోయి పోదాం” అన్నాడు వచ్చిరావడం నోకి

మావాడికి ఎప్పుడూ షికార్లు, సినిమాలు, నాటకాలు. చచ్చి పోతున్నా బాబూ ఏడితో వేగలేక” అంది కామాతమ్మగారు విసుగుతో. గిరి పిలవడంతోనే మోహన్ రావు లేచి మైరకని బయలుదేరాడు యంతలో గంగమ్మ గారు మోహనరావు నాపి,

గిరితో సంబంధంవిషయం మళ్ళీ ఏకరువుపెట్టి, "మావాడికి కొంచెం చెప్ప నాయానా బాత్రిగా యింగిత జ్ఞానం తెలియనివాడు" అని చెప్పి కామాక్షమ్మ గారితో అప్పడాలు, వడియాలు విషయంలోకి దిగింది. వీళ్ళ హడావిడికి గిరి నవ్వుకొని మైరుకని బయలుదేరాడు మోహన్ తో.

"ఏరా! మంచి సంబంధంవస్తే కాదంటున్నావట" అన్నాడు గిరి. "అబ్బే లేదురా....." అని నసిగాడు మోహన్.

"పూరుకోరా నీసంగతి నాకు తెలియదటగాని గుండెమీద చెయ్యి వేసుకొని చెప్ప, ఈ సంబంధం నీకిష్టంలేదని, ఈ వెళ్ళి నేనావు చేయిస్తాను. ఎవరో మెచ్చుకుంటారని నుఖాన్ని పోగొట్టుకుంటారా ఎవరైనా. ఒరే! నామాటవిను ఈ సంబంధం అన్నివిధాలా తగింది. నువ్వు "ఊ" అంటే అంతావాళ్ళే తంటాలు పడతారు. నానవేసిన వాడు నీరు పోయడురా నీ భ్రమ కాని"

"అది కాదురా....."

"అదికాదు యిదికాదు నువ్వు ఒప్పుకొని తీరవలసిందే ఈ సంబంధానికి. అసలు సంగతి మర్చి పోయాను. రేతుంతరా".

మోహన్ రావుకి వాడుచెప్పే మాటలు అర్థం గావట్టలేదు. వాడిమాట వాడిదేకాని ఎదుటి వాడు చెప్పతున్న విషయాన్ని గ్రహించటం లేదు.

"నాలుగువేలు....."

"నాలుగువేలే! యింకా చూచావట్రా స్కూలుఫైనలు గ్రాడ్యు

యేట్ కి నాలుగువేలు యిస్తున్నారంటే నీకు డిమాండ్ ఎక్కువన్నమాట. అదే నాకు వస్తే కళ్ళకద్దు కొనేవాడిని" అన్నాడు గిరి. "నేనుమాత్రం కాదన్నానా... కాని వుద్యోగం లేకుండా....." "వుద్యోగం! వుద్యోగం!! వచ్చే వాళ్ళ పాదమహిమవల్ల వెంటనే

రాకూడదూ వుద్యోగం? ఒరే యిక నీఅడ్డుపిటివన్న ఏమీ చెప్పి నేరవు" అన్నాడు గిరి ఒక నిశ్చితాభిప్రాయంతో.

నీలాటిరేవులో నిల్చున్న కామాక్షమ్మగారు, వచ్చే వారితోను, పోయే వారితోనూ, (50 వ పేజీ చూడండి)

తెల్లగా ఉతుకబడినవి

ప్రకాశవంతముగా ఉతుకబడినవి

ఇందుకు సన్ లైట్ సబ్బు కారణము

SUNLIGHT SOAP

బాదకుండగనే బట్టలను తెల్లగాను, ప్రకాశవంతముగాను ఉతుకును!

S. 202-50 TL

కథల కథ

ఎన్నెండేళ్ల పాప ప్రతి శని వారం రాత్రి “ఎప్పుడు తెల్లారి పోతుందా, ఎప్పుడు ఆంధ్రప్రతిక వారపత్రిక చూస్తానా?” అనే ఆలోచిస్తుండేది... ఆదివారం ఉదయమే పాప నాన్నగారు తాత గారితో కలిసి బజారు కెళ్లిపోయే వారు. స్నేహితులతో కలిసి తిరగడానికని నాన్న అటూ ఇటూపోతే- తాత మాత్రం పాపకోసమని వారపత్రికా, తన కోసమని మరీ కొన్ని ప్రతికలూ కొని ఇంటి వెచ్చాలు తీసుకొని తొందరగా తిరిగి వచ్చేసేవాడు. రాగానే పాప తాతమీదకు ఎగబడి ప్రతిక లాక్కొని తనగదిలోకి పరుగెత్తి పోయేది...

ఒక రోజు మామూలుగానే ఆత్రంగా తాతచేతిలోని వారపత్రిక లాక్కొని పేజీలు తిరగేస్తున్నది పాప. హఠాత్తుగా పిల్లకళ్లకి “దనరా పిల్లల ప్రత్యేక సంచిక” ప్రకటన కనిపించింది— గబగబా ప్రకటన సొంతం చదివేళింది. పాపకి అంతవరకూ కథలు చదవడం చెప్పడంతప్ప కథలు వ్రాయడం అలవాటులేదు, కాని- బామ్మరిల్లులో తన కథలు రంగు రంగుల బామ్మల్తో పడాలనీ, తన పేరు ఎంచక్కా అచ్చపాలనీ ఎన్నాళ్లనుంచో కోర్కెగా ఉండేది. తానూ ఓకథ వ్రాసి పంపిస్తే?... ఈసారైనా తప్పకుండా

ఒక కథ వ్రాయాలనుకొంది. బాగా ఆలోచించి చూచింది తన గదిలో తీర్గూ కూర్చుని చక్కగా ఒక కథ వ్రాసేసింది—శ్రమపడి!

సాయంత్రం - తాత తోటలో పడక్కుర్చీలో పడుకొని ఆకాశం లోకి చూస్తూ ఆనందిస్తున్నాడు పాప మెల్లగాపెళ్లి తాను వ్రాసిన కథని తాతకిచ్చింది, చూడమని. తాత అదిచూస్తూనే వింతగా “ఇదేమిటమ్మా!” అన్నాడు.

కె. వి. బాబు

“ఆంధ్ర వారపత్రికకి”

“ఓ ఇంకేం!” అంటూ ఆనందంతో పాప కథని పరిశీలించసాగాడు తాత. ఆత్రం కనిపించనీకుండా చూస్తూ నిలబడింది పాప.

అంతా చదివాక “అయితే పాపా! నేనొకటడుగుతాను. నిజం చెప్తావా?” అనడిగాడు తాత.

“ఓ. తప్పకుండాను!” అంది.

“ఈ కథ చాల బాగుండమ్మా! కాని, ఇలా చూడుపాపా, ఇది నీ పాతాల పుస్తకంలోది కాదు కదా?” అన్నాడు నెమ్మదిగాను. పాప బిక్కముఖం పెట్టేసింది. తాత నవ్వాడు— “స్వంతంగా ఊహించి, కల్పించి స్వతంత్రంగా వ్రాసి పంపాలి కాని, కథలు కాపీ కొట్టి వ్రాయకూడదమ్మా! అది చాల తప్పు.” పాప చాల చిన్న బుచ్చుకొంది— “తాతా! మరి నాకు కథలు చదవడం, ఇంకోళ్లకి

చెప్పడమైతే బాగా వచ్చుగాని, కథలు రాయడం రాదు - కదా—! ఎలా చెప్పు?” అంది.

“స్వంతంగా ఊహించి కథలు వ్రాయడం చేతకాదని, కాపీ కొట్టడం కూడదమ్మా! ప్రయత్నించాలి, సాధించాలి! అదీ మంచి పని!” అన్నాడు తాత. “కథలు స్వంతంగా రాయడమెట్లా?” అంటూ ఎంతో ఆశగా, అడిగింది పాప. “గట్టి చిక్కే తెచ్చిపెట్టావే! సాధారణంగా మన చుట్టూప్రక్కల్లో ఎవ్వరూ కూడా ఒక విద్యగా ఈ కథలు వ్రాయడాన్ని నేర్చుకోలేదు. ఇతరదేశాల్లో అక్కడ కూడా దీనికి పద్ధతులంటూ కొన్ని నేర్పుతారట కాని, మనదేశంలో ఆ విధానాలు లేనట్లే!” అంటూ బుర్ర గోక్కున్నాడు తాత. పాప ఉన్నట్టుండి చటుక్కున “అయితే, నీవేలా వ్రాయగలుగుతున్నావమ్మా?” అనడిగింది పుడుకు మోతుతనంగా.

“అవును మంచిపళ్నే అడిగావు పాపా! నేను కథలు వ్రాయడం ఎట్లా అలవాటు చేసుకొన్నానో, మొదటినుంచీ వివరంగా చెప్తాను— బాగావిను నీవూ ఆవిధంగాచేస్తే నీకూ కథలు వ్రాయడం అలవాటైతే మో!” అంటూ తాత ఇలా చెప్పడం ప్రారంభించాడు...

“నా చిన్నతనంలో— అంటే స్కూల్లో చదువుకొనే రోజుల్లో

సంగతి - అప్పుడు నాకు తీరికైన పుష్కల, ఏవైనా కథల పుస్తకాలు చదువుకోవాలనీ, ఆటలాడుకోవాలనీ ఉత్సాహపడేవాణ్ణి. పుస్తకాలు విపరీతంగా చదువుతుంటే, నాకేవేవో కొత్తకొత్త ఊహలు పుట్టుండేవి నేనూ కథలు వ్రాయాలని, అనిపించేది. స్కూల్లో కూడా కాంపోజిషన్లు బాగా వ్రాసేవాడినని నన్ను మా మేస్టర్లు మెచ్చుకొనేవాళ్లు. ఇంట్లో అందరూ - ఇప్పుడు నిన్నంటున్నట్లే, అప్పుడు నన్ను కూడా - తెలివిగల బుర్ర అంటూండేవారు. అవన్నీ చూస్తుంటే, తప్పకుండా కథలు వ్రాస్తే, బాగా వ్రాయగలనని తోచింది! అంతే - ఒకనాడు చటుక్కున, ఊహించి స్వతంత్రంగా ఒక కథ వ్రాసి పాఠశాలకు

పాప భుజాలెగరేస్తూ “ఓస్. ఇంతేనా? అయితే రేపట్నుంచే నేనింకా బోలెడు పుస్తకాలు చదువుతాను... కాని నీలా నాకూ కథలు వ్రాయడం వస్తుందంటావా తాతా?...” అంది. తాత నవ్వి ఇలా చెప్పాడు - “అప్పుడే కథ అయిపోలేదమ్మా! పూర్తిగా విన

“ఆ మర్నాడు నాకేమో అనిపించి, నేను వ్రాసిన కథని మా తెలుగు మాస్టారుకి చూపించాను. ఆయన చదివి నన్ను చూచి నవ్వారు. ‘నీకథ ఎలాగుందో నేను చెప్పటం ఎందుకు కాని, నీ ప్రాణన్నీహితు డెవరికైనా చదివి విప్పించు. ఆ తరువాత నాదగ్గరకు రా’ అన్నారు. ఆయన మాటలంటే నాకెంతో గురి. నా కథని ఒకనాటి సాయంకాలం స్నేహితు

డాక్టర్ జోటలోకి తీసుకువెళ్లి అక్కడ సర్దాగా చదివి విప్పించాను.”

“అప్పుడే జరిగిందేమిటి తాతా?” అని అడుపడింది పాప.

“అదేమిటోగాని, అలా చదువుతుంటే ఏవో కొన్ని లోపాలు నాకే కనిపించాయి ఆకథ విన్న నా మిత్రుడు కూడా నిర్మొగమాటంగా ఎక్కడ బాగాలేదో చెప్పాడు. పైగా వాడి ఉద్దేశ్యంలో ఆకథ ఎక్కడ ఏవిధంగా ఉంటే ఇంకా బాగుంటుందో అదంతా కూడా చెప్పాడు. వాడు నాన్నేహితుడు కనుక, అలా చెప్పినా నాకేం బాధగాని సిగ్గుగాని కలుగలేదు. అప్పుడు నేను తిరిగి ఆ కథని కొంత సరిచేసి, మళ్లీ మా పంతులు గారికి చూపించాను.

మళ్లీ పాప అందుకొని “మరి పంతులుగారు రెండోసారి నన్ను తాతా?” అనడిగింది. “చెప్పున్నా తొందరపడకూ!... ఆయన నేను తిరుగ వ్రాసుకొచ్చిన కథని చూచి ‘నీకెలాగుందిరా?’ అనడిగారు ‘నాకు బాగానే ఉండ’ న్నాను. ‘నరే - ఈ కథని భద్రంగా కొంతకాలం దాచి వుంచు. తర్వాత చూద్దాం’ అని చెప్పారు.

“నాకు చాల ఆశాభంగం కలిగినా ఆయన చెప్పారుగదా అని అలానే చేశాను. మరుసటి నెల లోనే మా స్కూలు తరఫున ఒక ప్రతీక ప్రకటించడానికి నన్నా హాలు ప్రారంభించారు. స్కూలు విద్యార్థులందరిచేతా రచనలు వ్రాయించి, వాటినిన్నిటిని సరిదిద్ది

ప్రకటించే భారం మా పంతులు గారిమీద పడింది. ఆయన ప్రథమంగా నా కథని గురించి అడిగారు. చాల సంతోషంగా ఇస్తానని చెప్పాను. ఇంటికొచ్చి దాచి ఉంచిన నా కథనుతీసి చదివి చూశాను. స్కూలుపత్రికలో నాకథ పక్షే ఎంతో మంచి చదువుతారు గదా; వాళ్లందరూ బాగుందంటారో లేదో అని ఆలోచించిచూస్తే, ఆకథ నాకేమీ తృప్తిగా లేదు. అంతకుముందు ప్రతిరోజూ నేను దాన్నిగురించే ఆలోచిస్తుండేవాణ్ణి కనుక - నాకింకా ఎన్నోలోట్లు దానిలో కనిపించాయి. కాని, వాటిని సర్దిగల ననే ధీమాకూడా కలిగింది. అంచేతనే తిరిగి ఆ కథని సరిదిద్ది వ్రాసి మా పంతులుగారికిచ్చాను. అప్పటికి ఆయన నా భుజంతట్టి ‘బాగుందిరా’ అన్నారు... అంతేకాదు, స్కూలు పత్రికలో మొదటి పేజీల్లోనే నా కథ వేశారుకూడా! నా కథ చదివినవాళ్లంతా చాల మెచ్చుకొన్నారు. చాలమంది నేనే అంతచక్కని కథ వ్రాశానంటే నమ్మలేక పోయారు కూడాను...” అంటూ తాత ముసముసి నవ్వులు విసిరాడు

పాప ఇదంతా విని నోరావలించి “అబ్బో! చాల కథ ఉండేదీదీనీ?” అంది.

“మనం వ్రాసే కథలు బాగా కుదరడానికి ఇంతేకాదు, ఇంకా ఎంతైనా శ్రమపడాలని నేను సాగనుభవమీద తెల్పుకో (53-వ పేజీ చూడండి)

ఎమ్. పి. ప్రొడక్షన్స్ వారి "బాబ్ల" హిందీ చిత్రంలో మాస్టర్ సీరీస్, శోభా సేన్.

కదిలిందే పిత్రులు *

“కదిలేదీ, కదిలించేదీ” నవకవనానికి కావాలన్నాడు నెలకటికొక నవకవి. ఆ నవకవి కోరిక కవిత్వవిషయంలో నెలకేరిందో లేదో చెప్పలేనుగాని, సినిమాల విషయంలో పూర్తిగా నెలకేరిందని ధంకా బజాయించి చెప్పవచ్చు.

ప్రాజెక్టులో ఆ నేక పేల బొమ్మలు అతి పేగంగా కదులుతూండడంవల్ల నెలకేరిందని చిలనచిత్రించిన కనిపిస్తున్నదని అందరికీ తెలిసిందే.

కదిలానంటే కదిలానని కాక, అతి పేగంగా, తిరపేగంగా, వాయుపేగంగా కదలగల కళ ఒక్కటే; అదే సినిమాకళ. ఇలా కదలగల శక్తి మరే కళకూ లేదు.

ఇక కదిలించడంలో కూడా సినిమాలకున్న శక్తి మరే దిశకి లేదు.

ఈ శక్తి కాలం గడుస్తున్న కొద్దీ, డైరెక్టర్లు, తారలు అనుభవం గడిస్తున్న కొద్దీ

వృద్ధిచెందుకోందని మళ్ళీ ఇంకోసారి ధంకా బజాయించి చెప్పచ్చు.

ఈ సోజులో నెలకవసుతున్న తెలుగు చిత్రాలు ఇదివరకటివాటికన్న ప్రేక్షకులను బాగా కదిలించగలుగుతున్నాయని ఇతరలి బాకా ఫీల్ తెక్కలేవలన ఋణ పోతున్నది. చిత్రవిగ్మాల తాము సాధించిన ఈ అభివృద్ధి దూసి తామే ఆశ్చర్యపోతున్నాము.

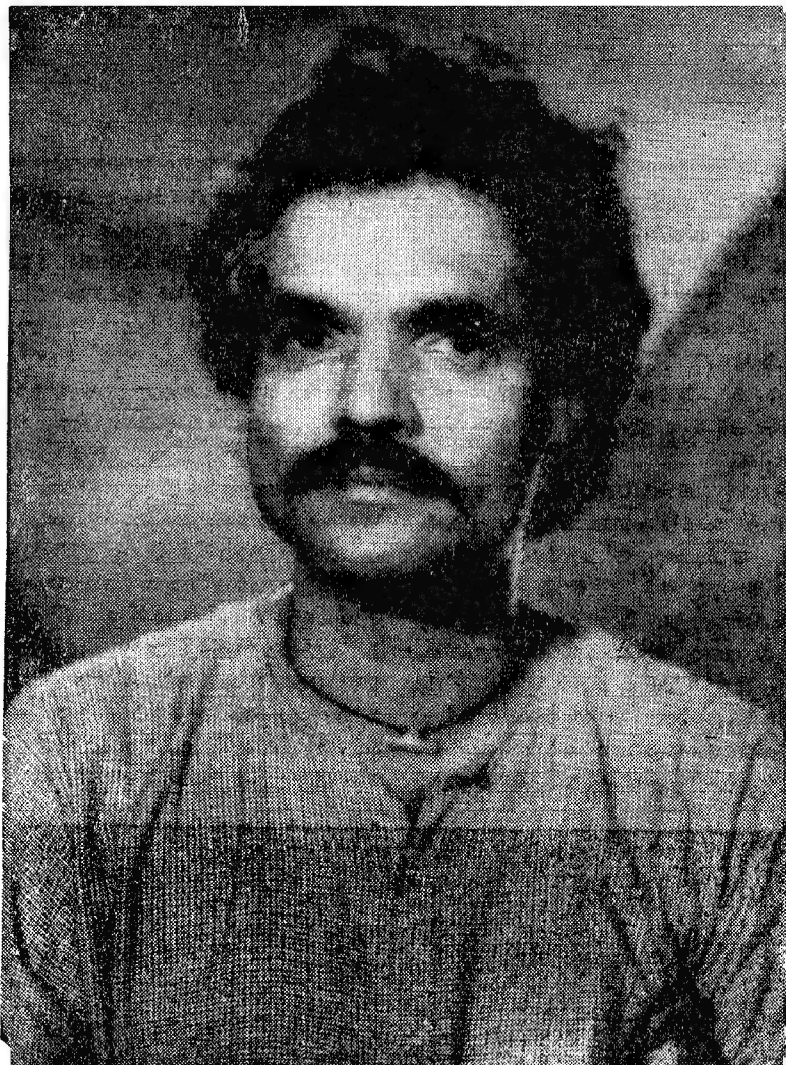
ఈయన విమర్శనలను కొన్ని జానపద చిత్రాలు మొదటి ఆటకు హాజరైన ప్రేక్షకుల్ని ఆట మధ్యలోనే కదిలించాయి. ఆట మధ్యలో కదిలిపోయే ప్రేక్షకుల్ని మానె నెంజో ఆటకోసం వచ్చిన జనం కూడా కదిలిపోనాగాను. గొప్ప డైరెక్టర్ల చేతి తీయబడి, గొప్ప తారల చేతి ఎటించబడిన ఈ చిత్రాలు ప్రేక్షకులను సజీవంగా కదిలించడం దూసి అందరూ ఆశ్చర్య మూర్ఛితులయ్యారు. ఈ అపూర్వ

విజయానికి నిర్మాతల హృదయాలు కూడా అతిపేగంగా కదిలిపోయాయి.

తమ చిత్రాలు ప్రేక్షకులను కదిలించడానికి కారణ మేమే వుంటుందో అని నిర్మాతలు తర్జన భర్జనలు చేస్తున్నారు. రాజాజీ, కేసార్లు చేసే గుర్తులను విని ప్రజలు కదిలిపోతున్నారని కొందరు మార్చిస్తున్నారు. ప్రజలదగ్గర పెట్టే శక్తి వంపవల్లనని కొందరు భావిస్తున్నారు. కథకి సంబంధం లేని సన్నివేశాలు, సన్నివేశాలతో సంబంధం లేని పాటలు, నేరీ తోనూ సంబంధం లేని చిత్రం పొగుకూ — ఇవే కారణమని కొందరు విమర్శకులు చెప్పే గోల ఎవరికీ వినిపించడం లేదు. బాకా మొదటి కాంతాలూ ఒప్పుకోక మరేకొందరు నిర్మాతలు కొన్ని అత్యాజ శక్తుల గుర్తు భావంవల్ల, అంటే తాము చిత్రం ప్రారంభించిన వేళావిశేషం, తిను కాగు నంటు, తిను జన్మదిండు మొదలైనవాటి ప్రభావం

రోహిణివారి "ప్రతిజ్ఞ"లో సావిత్రి.

ప్రసాద్ ఆర్ట్ పిక్చర్లు వారి
"పాపుడుకొడుకు" లో ప్రసాద్.

కదిలించే చిత్రాలు

వర్స, తమ చిత్రాలు ప్రేక్షకులను కదిలించే పున్నాయని భావిస్తున్నారు.

మొదటిమీద యావన్మంది నిర్మాతలూ "కదిలేది కదిలించనిదీ, కొవాలోయ్ నన సినిమాలకు" అని త్రికరణపద్ధిగా కోరుకుంటున్నారు

అమావాస్యరోజున చంద్రుణ్ణయినామాడ గలమేరగాని, పాపాలు లేని భారతీయ చిత్రం ఇప్పట్లో చూడగలమునే ఆశ లేదు. ఇప్పటికే ఒకాయన లెక్క గట్టాడు, ఇండియన్ ఇప్పటికి ముప్పయ్యేవేల సినిమా పాపాలు తగూగయ్యాయనీ, పిటిమీద

నిర్మాతలు యాభేకోట్ల అంగుల మండి ఫిల్మ్స్, అయిదు లక్షల షూటింగ్ గంటలు, పదికోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారనీ

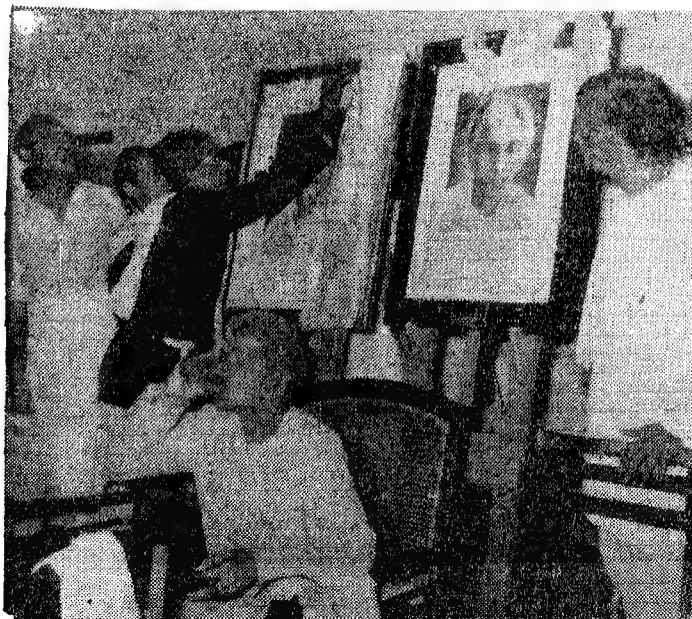
పాటలు లేందే చిత్రానికి డబ్బు రాదని నిర్మాతల తలచు

కొన్ని కొన్ని సినిమాలు మానే, నిర్మాత కవిగార్ని పిలిచి, కథాగిథా వెప్పకుండా 'అయ్యా నాకు పదిహేనుపాటలు కావాలి' అని అడుగుతాడనీ, కవిగారు కొన్ని శోక గీతాలు, కొన్ని శృంగార గీతాలు, కొన్ని హాస్యగీతాలు, కొన్ని రోద్రగీతాలు, ఇలా నవరసాల్లోనూ గీతాలు వ్రాసి సమర్పిస్తాడనీ, వాటిని ప్రతి పదేసిరెమిమేలకే ఒకటి చొప్పున నిర్మాత వాగుకుంటాడనీ అని పిస్తుంది

ఈగీతాలకు సంగీతం ఇవ్వడంగా, సంగీత దర్శకుడు శోకగీతాలకు పంజాబీ సంగీతం, శృంగారగీతాలకు కర్నాటక రుంజా సంగీతం, హాస్యగీతాలకు మరెన్ ఆఫ్రికన్ అండ్ మన్ సంగీతం ఇస్తాడనిపిస్తుంది

సాధారణంగా నిర్మాతలు మూలశోరకం కవుల్ని పాటలు వ్రాయడానికి నియమిస్తారు ఒక వేళ ఒక మోరకం కవుల్ని నియమించినా, మూడోరకం కవిత్వం వ్రాయించుకుంటారు వాక్యాలు వ్రాయడం వేత నైన ప్రతివాడూ సినిమాకవి కావచ్చు వేత

విజయవాడ లక్ష్మీ టాకీసులో గవదాసు శత దినోత్సవ సందర్భంలో శత వధాని వేలూరి శవరామశాస్త్రి గారు శతక చిత్రపటాన్ని, శ్రీ చిలకలూరి ఎంకటేశ్వరి శర్మగారు శ్రీ శ్రీ సుబ్బరామన్ గారి చిత్రపటాన్ని ఆవిష్కరింపచేసిన దృశ్యం.

భక్తి కేయాలు వ్రాయడంకంటే కూడా సినిమా పాటలు వ్రాయడమే తేలిక. పాట యొక్క అక్షర స్వరూపాన్ని సంగీత దర్శకుడే నిర్ణయిస్తాడు కనుక సినిమా పాట సాధారణంగా "నజీవీతా పదావా, మునీగి

—పోయేనాటనాడీ కదాలిలోనా" అనే ధోరణిలో వుంటుంది. ఈ పాటలకి శబ్ద దోషాలూ, సమాసదోషాలూ అంటవు. కథానాయిక కూర్చుంటూ ఒక పాట, కథానాయకుడు నుంచుంటూ ఒక పాట,

ఇద్దరూ కలిసి నవ్వుతూ ఒక పాట, విడువూ ఒక పాట.

ప్రేక్షకులకు ముందే తెలిసిపోతుంది ఎప్పుడు ఏ పాట రాబోతోందో. ఆ పాట (50-వ పేజీ చూడుడు)

దాలా
దీపావళి ఇంకా
ఆనందకరముగానుండేటట్లు చేయును

దాలాతో తయారైన తీపిపదార్థములతో దీపావళి ఆనందనములు మొదలుపెట్టును.

దీపావళి మనకు మిక్కిలి ఆనందకరముగానుండేటట్లు కల్గి చేసింది:

దాలాతో తయారైనవి చాలా దాగున్నవి

మరియు దాలా ఎంతో పొదుపైనదికూడ :

దాలాతో బుచికరమైన పిండివంటలను తయారుచేసుకొని ఈ సంవత్సరము దీపావళి ఇదివరకు కంటే ఆనందకరముగానుండేటట్లు చేసుకొనండి అద్భుత వంట క్రొవ్వపదార్థమైన దాలా వనస్పతి ఆరోగ్యమునకు ఎంతో మంచిది దానితో దీపావళికి మిక్కిలి బుచికరమైన తీపి పదార్థములను చేయవచ్చును అట్లైన, ఇది ఎంతో పొదుపైనదికూడ : ఈ వంటగను దాలా వంటతో నిజంగా జయప్రదంగా జరుపుకొనండి మీకు సంకోచకరమైన దీపావళి కలుగుగాక.

దీపావళికి విశేషమైన తీపిపదార్థములను ఏలాగు తయారుచేయుట ఉచిత సలహాకు ఈ వేళే ఈ క్రింది అధ్యక్షుడు వ్రాయండి.

ది దాలా అడ్ వై నరీ సర్వీస్ పోస్ట్ బాక్స్ నంబరు 353, బొంబాయి 1

దాలా
వనస్పతి

ప్రశ్నోత్తర సమాధానము

కె. బి. దొర—కాకినాడ

భారతమును రచించిన తిక్కనకంటె భాగవతమును రచించిన పోతనకంటె “రాఘవ పాండవీయం” రచించిన సూరన గొప్పకవి యని నా అభిప్రాయం. మీరు నాతో ఏకీభవిస్తారా? లేకపోతే మీదృష్టిలో ఎవరు వీరిలో గొప్పవారో తెలుపండి?

—మీ అభిరుచినిబట్టి శ్రీహరికారం త్రుష్కలంగావున్న కావ్యమే గొప్పదన్న నూట పదితొంభైవరూ శ్రీమదు ఇంత పెద్ద స్థానం ఇవ్వలేదు మీరు శ్రీరామన్న

ముగ్గురు కవుల్లో తిక్కనకే చాలమంది పండితులు ఎక్కువ స్థానం ఇచ్చారు.

* * *

వి.డి. జయపాలు—బద్వేలు.

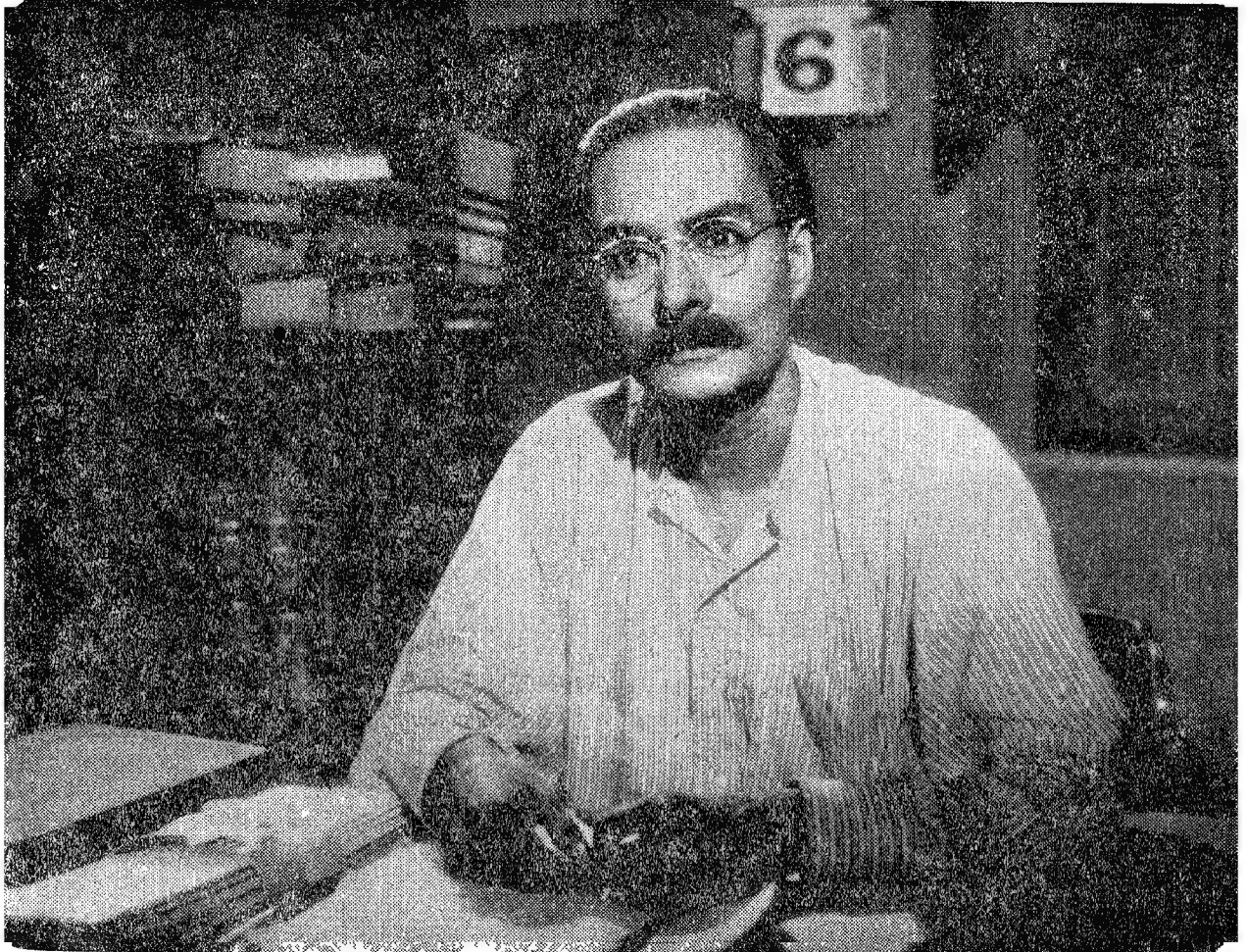
సోవియట్ సెలిం “ఫాల్ ఆఫ్ బెర్లిన్” లో హిట్లరు, అతని భార్య విషము త్రాగి చని పోయినటుల చూపించారు కాని హిట్లరు మరణవిషయము చాలామంది వేరేవిధముగా చెప్పుకొందురు. ఇందులో ఏది నిజమో తెల్పదరా?

—వదంతులు రకరకాలుగా వుంటాయి. హిట్లరు దనిపోగాడా లేదా అనేది కాదు ముఖ్యం, హిట్లరిజం ఎంకా బ్రతికే వున్న దనేదే ముఖ్యం.

* * *

ఎస్. ఎమ్. బాపా—బద్వేలు
కృష్ణలీలలో వసించి ‘రాజేశ్వరరావు’ సంగీతదర్శకుడు రాజేశ్వరరావు ఒక్క శేనా?

—ఒక్క శే

శ్రీరాజరాజేశ్వరివారి “లక్ష్మి”లో సి. ఎస్. ఆర్.

‘ఆంధ్రపత్రిక’ ఆంధ్రుల పత్రిక కదా మరి ఆంగ్ల చిత్రాలు, తమిళ చిత్రాలను గూర్చి కూడా తెలుపుతుంటే దేమిటి?

—ఆంధ్రులు తమకుగరించి తప్ప ఇంకెవరి గురించి తెలుసుకోగూడదా?

* వి కృష్ణ—ఒంగోలు *

అనేక భారత కాలక్షేపములలో గాని, అనేక పుస్తకములలో గాని నూరుగురు కౌరవులలో మొదటి నలుగురైదుగురు పేరు తప్ప తక్కినవి కనిపించవు ఆ పేర్లు మన తెలుగు భారతములో నే లేవా? లేక వేదవ్యాసుని చేరచింపబడిన సంస్కృత భారతములోకూడ లేవా? అసలు గృతరాష్ట్రము, గాంధారి కౌరవులందరికి పేర్లు పెట్టినారా?

—అది పర్వంలో నూరుగురు కౌరవుల పేర్లు ఇవ్వబడివున్నాయి, చూడండి.

* * *

ఎ. బి. ప్రసాదశర్మ—మొగలితూరు.

ఎవరెన్నో శిఖరం ఎక్కినటువంటి ‘టెన్సింగ్’ జీవితచరిత్ర ఒక సినిమాకింద తీస్తారని విన్నాను. తీస్తారా మహాశయా?

—రాజకపూర్ టెన్సింగ్ జీవితచరిత్ర తీయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

అమెరికాలో ఉన్నటువంటి టెలివిజన్లు మనదేశమునకు రాకపోవుటకు కారణము నెలవిస్తారా? రాదంటారా; వస్తుంటారా?

—టెలివిజన్ సెట్ ఖరీదు మనదేశంలోని జీవనస్థాయినిబట్టి చూస్తే చాలా ఎక్కువ. అందుచేత ఇక్కడ టెలివిజన్ ప్రసారం ప్రారంభిస్తే ఏమాత్రం లాభసాటిగా వుంటుంది అని ప్రశ్ని. మన జీవనస్థాయి బాగా పెరిగితే టెలివిజన్ దిగుమతి చేసుకోవడం కష్టం కాదు.

* * *

ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు. —చానుమకొండ.

ఒక చిత్రము రాణించడానికి ముఖ్యం శ్రమలను నా స్నేహితుల నడుగగా వారు పరి పరి విధముల చెప్పచున్నారు. మీ అభిప్రాయమేమిటి?

—రాణించిన చిత్రాన్నొక దాన్ని, రాణించని చిత్రాన్నొకదాన్ని తీసుకుని రెంటినీ పరిశీలిస్తే ఒకటి రాణించడానికి, రెండోది రాణించక పోవడానికి కారణాలు కనిపిస్తాయి. ఆ కారణాలు దాదాపు అన్ని చిత్రాలకీ వర్తిస్తాయి.

* * *

వై. ఆది శేషారెడ్డి—నెల్లూరు.

బి. వి. సుబ్బారావుగారు తీయుచున్న ‘రాజా—పేద’ చిత్రంలో కవలపిల్లలు నటించుట లేదనియు, మాస్టర్ సుధాకర్ రెండుపాత్రలను నటించు చున్నాడనియు విన్నాము. నిజమేనాండి?

—అవును, నిజమే. 80-9 58 నేటి వారపత్రికలో సినిమా వార్తలనే 900క చూడండి.

* * *

కనుపర్తి విశ్వరావు—నెల్లూరు.
ఆచార్య వినోబా భావేగారు నిర్యసిం చే “పూదానయజ్ఞం వుద్యమం”

కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతంగా దానిని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఎందువలన నిషేధించలేదండి?

—అది కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతం అంటే కమ్యూనిస్టులూ ఒప్పుకోరు. బహుశా భావేగారూ ఒప్పుకోరు. దానిపేరు వేరలం ‘సోషలిజం సిద్ధాంతం.’

“నాకు తెలుసును... లక్ష్మీటాయలెట్ సబ్బు మీ చర్మమును ఇంక మనోహరముగాచేయును”

అని
టి.ఆర్.రాజకుమారి
చెప్పుచున్నది

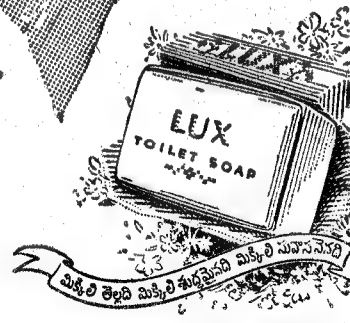

“శుద్ధమైన ఈ
రెల్లటి సబ్బు నా
చర్మముమీద వదిలిపెట్టు
నువ్వననంజెనాకు మిక్కిలి
ఇష్టము.” అని టి. ఆర్. రాజకుమారి చెప్పుచున్నది. ఆమె ఇంకా
ఇలాగన చెప్పుచున్నది: “మనోహరమైన చర్మసౌందర్యమునకు నావలె
చేయండి. లక్ష్మీటాయలెట్ సబ్బుతో మీ
చర్మమునకు ప్రతిదిన సందర్శనను ఇవ్వండి.”

లక్ష్మీ

టాయలెట్ సబ్బు

సినిమా తారలకు
సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు

LTS 387-X30 TL

కదిలించే చిత్రాలు

(47 వ పేజీ తరువాయి)

అయిపోయేదాకా ముళ్లమీద కూర్చున్నట్లు
కూర్చుంటారు

రానురాను సినిమాలో పాటలు అనభ
వింతక తప్పదని ప్రమాదంగా పరిమి
న్నాయి ఈ సంగతి నిర్మాతలు త్వరలో
గ్రహించడం మంచిది

—“ఎన్నార్”

□~~~~~□

★ సినీమా వార్తలు ★

□~~~~~□

“ఎలిఫెంట్ బోయ్” సామీ ఈ నెల
19 వ తేదీన బొంబాయి విమానాశ్రయంలో
దిగినప్పుడు సినీకారాభిమానులు, స్కూలు
బిల్లులు పెద్ద సమూహంగా పోగై “సామీ
పాబూ” అనే పేరుతో ఆతన్ని గుర్తు

మూడు కొద్ది గజాలదూరంలో తనకోసం
వేచివున్న కారును చాలా కడపడి చేరు
కున్నాడు అతనికి స్వాగత మివ్వడానికి
ప్రొడ్యూసర్ డైరెక్టర్ క్రికోర్ సాహూ,
అతని భార్య వచ్చారు. క్రికోర్ సాహూ
తను తీసుకోయే “సాదా” అనే బ్రాం
ంలోని సామీను బుచ్చేశాడు సాహూ
చేతి ఆహూతుడై సామీ కోమ సగరం
నంచి వచ్చాడు సామీతో అతని అమెరి
కన్ భార్య కూడా వచ్చింది.

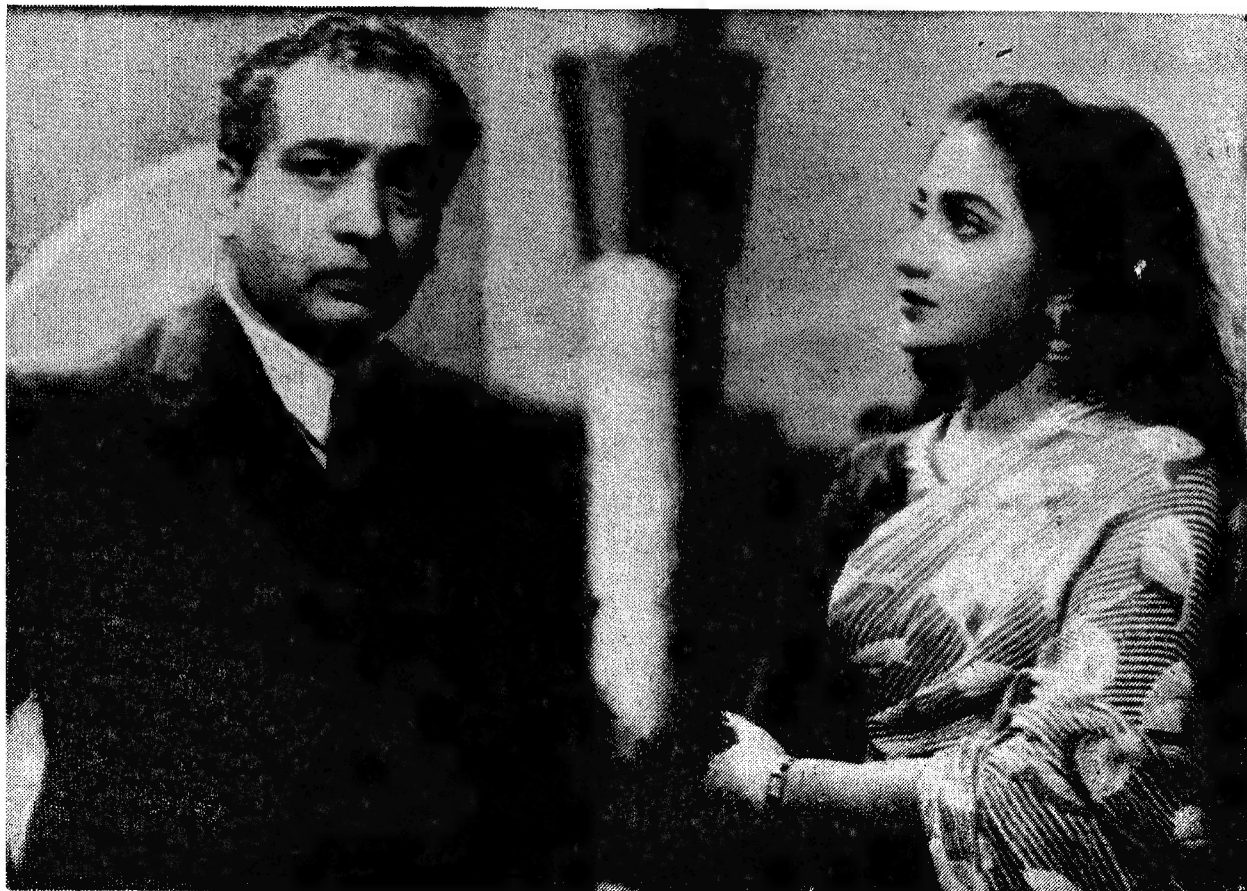
సామీ మెనుగు రాష్ట్రంలో జన్మం
గాకు మాతృభాష కన్నడం 1936 లో
ఇండియా వదిలి హాలీవుడ్ లో జంగిల్
చిత్రాల్లో నటించడానికి వల్లిపోయాడు.
17 ఏళ్ళ తర్వాత స్వదేశం వచ్చాడు
స్వదేశాగమనం తనకు చాలా సంతోష
కరంగా వున్నదనీ, తన సంతోషం ఎలా
వల్లించాలో తెలియకుండావుందనీ అతడు
పత్రికా విలేఖరులతో అన్నాడు సామీ
అమెరికన్ ఉద్యోగంతో ఇంగ్లీషు గా

ళంగా మాట్లాడతాడు కాగా తన మాతృ
భాషను మరిచిపోలేదనీ, ఎవరన్నా
కన్నడం మాట్లాడుతుంటే బాగా అర్థం
చేసుకోగలననీ, తను మాట్లాడవలసివస్తే
కష్టమొద మాట్లాడవలసి వస్తుందనీ
అన్నాడు

ఇండియాలో తన రోజుక్రమం ఇంకో
నిర్ణయించుకోలేదనీ, కాగా వీలు దొరక
గానే స్వగ్రామంపోయి తనవాళ్ళిగు చూసి
వస్తాననీ, కొద్దిగోజుల్లో తన కౌగు
బొంబాయి వస్తుందనీ, అంగులో మెగుగు
తెచ్చి ప్రదేశాలు పర్యటిస్తాననీ సామీ
అన్నాడు మూడు నాలుగు నెలలు ఇండియా
లోనే వుంటాననీ, ఆ తరువాత హాలీవుడ్
నెళ్ళడమో, లేక ఇక్కడే మరి కొన్ని
రోజులు గడపడమో నిర్ణయిస్తాననీ అత
డన్నాడు సామీ కిప్పుగు 29 ఎళ్ళు అత
నితో అతని రెండున్నర ఏళ్ళ కుమారుడు
పోల్ కూడా వచ్చాడు

మద్రాసు ఆర్థు ప్రొడక్షన్సువారి “రోహిణి”లో రోహిణి ముందుదృశ్యం :
మాధురీ దేవి, సహస్రనామా, ఆది శేషయ్య మున్నగువారు.

ఎమ్. పి. ప్రొడక్షన్స్ వారి "బాబ్లూ"లో హరి సన్యాల్, మంజు దే.

బొంబాయి, ఎమ్ ఎంజీ టు మాడియోనలో గత నెల 21 వ తేదీన హామీ తీ విక్టర్ వారు "పాపాయి" అనే తెలుగు చిత్రం ప్రారంభించారు. ఇందులో నారాయణ రావు, జమున, శివగావు, కనకం మున్నగు వారు నటిస్తారు. కథ, పాటలు తండ్రి వ్రాశారు.

* * * * *
మద్రాసులో ఈమా టాకీస్ (కెలీస్ విరియూజ్) అనే కొత్త సినిమా థియేటరు ఈ నెల 17 వ తేదీన ప్రారంభించబడింది. భాస్కర్ ప్రొడక్షన్స్ వారి "ప్రతుకు తెలుపు" తో ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. దీని ఆధిపతి శ్రీ కృష్ణ టాకీస్ అధిపతి డి. మునిరత్నం నాయుడు గారు.

* * * * *
ఫిల్మిస్టాన్ వారు తమ "అనార్కలీ" చిత్రం గొప్ప ఆర్థిక విజయం పొందడంతో ఇక ముందు కూడా సంగీత ప్రధాన చిత్రాలే తీయడానికి నిశ్చయించారు. విడుదలకు సిద్ధంగా వున్న "షర్" చిత్రానికి, పూర్తి

కావస్తున్న "మూర్తి" చిత్రానికి ప్రసిద్ధ బెంగాలీ సంగీత దర్శకుడు హేమంతకుమార్ ముఖర్జీ సంగీతం సమకూర్చాడు. మొదటిది అపరాధ పరిశోధక చిత్రం, రెండోది సముద్రపు దొంగల కథ గల చిత్రం. వీరి మూడవ చిత్రం "నాస్తిక్"లో కూడా విరివిగా పాటలుంటాయట. దీని సంగీత దర్శకుడు సి. రామచంద్ర. లతామంగేష్కర్ పాడిన ఒక ఘోర ఈ చిత్రంలోకల్లా ముఖ్యమైన ఆకర్షణ అట.

* * * * *
మామూలు శ్రీ - డి. చిత్రాల్లోవలె కాక, ఒకే కే.మెరాతో, ఒకే ఫిలింమీడ షూట్ చేయడానికి వీరిచ్చే పద్ధతి వియన్నాలో కనుగొనబడి ఇటీవల హాలీవుడ్ లో కొందరికి చూపించబడిందట. ఈ పద్ధతిలో తెరమీద ఎక్కువ కాలం లేకపోవడం మొదలైన లోపాలు ఉండడంచేత దానిమీద ఎగ్జిబిట డైరీయా ఆసక్తి చూపడంలేదట. ప్రస్తుతం అందరిమీదూ సినిమాస్కోప్ బద్ధతిమీదనే వున్నదట.

సిద్ధమగు నున్నది.

డాన్ క్విక్ సెట్

(DON QUIXOTE)

మూలం :

సెరివాన్ టెజ్

అనువాదం :

విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకం.

వెల రెండురూపాయలు

ఆంధ్ర గ్రంథమాల

మద్రాసు 1.

★ కాల కై పం ★

(5-వ పేజీ తరువాయి)

గడవడాటి, తరించానని తనివికెందుతాడు. ఈ అజ్ఞానమే ఆచారగోపాలం అందరికీ ఉంది. ■ పైవరికి? అనే ప్రశ్న ప్రపంచం పుట్టినప్పటినుంచీ ఉంది. అదామ కాలం నుంచీ, హవ్య కాలం నుంచీ ఉంది. ఏదేను తోటలో తినకూడదని భగవంతుడు నిషేధించిన పండును తినవచ్చునని సైతాను ప్రోద్బలించేసింది హవ్యకొనింది. అదామను తినవలసినదని కోసి తెచ్చి యిచ్చింది. ఇద్దరూ తిన్నారు సైతాను మాయలో పడ్డారు అందువల్ల భగవంతునకు దూరమై పోయినారు బైబిలు గంధం లో ఆదిపురుషుల కథ యిది అదామ పురుషుడు. హవ్య అనేది స్త్రీ వారిద్దరూ ఆదిగానవ దంపతులు ఈ కథలో తప్పేవరికి? ఎవరితిప్పు వారిదే అని చివరకు తీర్పు చెప్పక తప్పదు.

మానవుడు పతివ్రతై భ్రష్టుడై అధోగతి పాలై పోయినాడని వేదనపడి రోదన చేయవలసిన అగత్యంలేదు. "కొంప మునిగి పోతోంది! లోకం తెగులబడిపోతోంది!" అని గుండెలు బాదుకొనవలసిన అగత్యంలేదు. ఈ ప్రపంచం నీదికాదు. ఈ జీవరాసుల నన్నింటినీ కాపాడేది నీవుకాదు నీ శరీరమే నీదికాదు శరీరరాచార్యులవారికి సంభవించిన భగంధరవ్యాధికి ఆయన "కర్త" కాదు ఆయన "కర్త" మాత్రమే. అంత మాత్రం చేత ఆయనకు దేహవిముక్తి కావాలంటే కాలేదు అంతమాత్రం చేత ఆయన జీవితం రిక్తం వ్యర్థంకాలేదు.

దేహం అనేది ఒక అద్దెకొంపపంటి దిన్నారు పెద్దలు. అంటే ఏమిటి? అది మన స్వగృహంకాదు అద్దెకొంట్రోలో ఆఫీసరు ఎవడో ఒకడు నిర్ణయించి యిచ్చిన అద్దెకొంప-అలాగయితే ఈ అద్దెకొంపకు అధికారం మనంకాదు. కాని, కొంపలు కాలిపోతూ ఉంటే, మాతులు త్రవ్వడం తెలివి తక్కువనని అనడంలో తెలివి తక్కువ ఉంది కాలిపోయే కొంపలను అర్చనల శిక్ష మనకు ఎంతవరకు ఉన్నదో మనకే తెలియకు అందుకనే, కొంపలు కాలిపోతున్నవని గంతులు వెయ్యడం తెలివి తక్కువ కాని, అందు నిమిత్తమై సూతులు త్రవ్వాలని తలపెట్టడం విధానంకం. ఆ ఖరు తూణం లోనైనా సరే, "రావే! యాశ్వర కావవే వరద!" అంటే ఏమీ తప్పలేదు ఈ ఆర్తనాదమే పైరుఇంజను గంటలాగున మ్రోగుతుంది. "లక్ష్మీస్వస్తింహ మమదేహి కరణలంబం" అనే కేక హృదయం లోనుంచి వస్తే కడుపులో మంట చల్లారుతుంది. ఆత్మహంత, ఆత్మ దైర్యం కలుగుతుంది

మాతులు వేళ త్రవ్వ నక్కరలేదు. మనంచేసే పతివనీ ముక్తి సాగనమే. చేసిన పని త్రికరణశుద్ధిగా చేస్తే చాలు చేసిన ప్రతిపనినీ త్రికరణ శుద్ధిగా కృష్ణార్పణం అంటే చాలు

"సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ." నీవు ఏమీ చేయవద్దు. నీ వర్ణాశ్రమ ధర్మాలన్నీ కట్టకట్టి తుంగలో త్రొక్కి నన్ను మాత్రమే నమ్ముకో. ఇదే భారత మహాసంగ్రామానంతరం భారతదేశం లోకానికి యిచ్చిన శాంతిసందేశం.

మొదటి ప్రపంచ సంగ్రామమును జర్మను చక్రవర్తియైన కెయిజరు సాగించిన కాలంలో ఎమ్మడెన్ అనే పేరుగల ఒక జర్మను యుద్ధనావ ముద్రాను నగరం సమీపమునకువచ్చి ముద్రానుమీద నిరంగులను రాత్రిపెళ్ళ కాల్చింది కొన్ని గుంపు ముద్రానులో ఓడల రేవువద్ద పడ్డాయి కిరసనాయిలు నిల్వచేసేటటువంటి బ్రహ్మాండ

మైన గుండ్లు రేవులో ఉన్నాయి వాటి మీద యీ అగ్ని గోళములుపడి కిరసనాయిలు గుండ్లు నిప్పుంటుకొని అగ్నిపర్వతి ములవలె మండుతూఉంకే, ఎవ్వరూ ఏమీ చేయలేకపోయినారు. ప్రక్కనే సముద్రం ఉంది. నీటికి తక్కువలేదు. ఫెరుయంజన్లు చెంతనే ఉన్నాయి. ఆ విధంగా ఆ కిరసనాయిలు కటాహములు అహోరాత్రిములు మండుతూ ఉండటం అందరూ మూర్ఛకుతిరిగి నమస్కరించేవారు. మాతులు త్రవ్వనక్కరలేదు మంటలు అర్చనక్కరలేదు అన్నారు.

"సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య

మామేకం శరణం వ్రజ"

ఈ గీతావాక్యంతో ముడిపెట్టుకొని నిర్మితగా ఉండవలెనన్నారు రామానుజాచార్యులవారు ఆ గీతావాక్యంతో ఎట్లు వంటి జీవితమునైనా ముక్తికి భీమాచేయవచ్చునన్నారు. ఇంతకుముంచిన తారక మంత్రం ఇంతకుముంచిన అభయపత్రం ఎక్కడుంది? క్రిమి తే రామానుజాయనమః ★

రచయితలకు మనవి

మాకు కథలు, గేయాలు, చిత్రాలు, ఫోటోలు పంపేవారు ఈ క్రింది అంశాలను గమనించ ప్రార్థన.

ప్రచురించని వానిని త్రిప్పి పంపగోరే వారు బుక్ పోస్టుకు అవసరమైన స్టాంపులను, రచనలూ, చిత్రాలూ, ఫోటోలతోనే చేర్చి పంపాలి.

బుక్ పోస్టుకు అణా స్టాంపుకు తక్కువ కాకుండా పంపాలి.

రచనలను కాయితానికి ఒకే వైపున నిరాతో వ్రాసి పంపాలి.

ఫోటోలు కనీసం కార్డు సైజులో వుండాలి. నెగటివ్ లు స్వీకరించబడవు

చిత్రాలు ఇండియన్ ఇంకుతో వేసి పంపాలి. రంగుల చిత్రాలు స్వీకరించబడవు.

ప్రచురణ విషయాన్ని వెంటనే తెలియచెయ్యడం కష్టం.

నిరాకరించబడిన రచనలను త్రిప్పి పంపడానికి మాకు కనీసం ఒక మాసమైనా వ్యవధి అవసరం ఫోటోలు, చిత్రాల విషయంలో యింకా ఎక్కువ వ్యవధి కావలసివుంటుంది.

ప్రచురించే వానిని గురించి ప్రచురించే ముందు మాత్రమే తెలియపరచగలము. మాకు పంపిన రచనలను, ఫోటోలను, చిత్రాలను గురించి మా కార్యాలయం నుంచి ఎవ్విధమైన సమాచారమూ అందనిదే, వాటి ప్రతులను యితర ప్రతికలకు పంపవద్దని ప్రార్థన.

రచయితలూ, చిత్రకారులూ, సహృదయంతో సహకరించగలరని విశ్వసిస్తున్నాము. —సంపాదకుడు.

“ఏమోయ్, మీ కొత్త పని మనిషి తిన్నగా వుంటోందా?”

“ఆ; ఇప్పటికీ అరడజను మంది అయ్యారుగదూ. ఈ మనిషి కూడా వాళ్ళలాగానే పని మానేస్తుందేమోనని చాల మర్యాదగా చూస్తున్నాను.”

“అయితే ఇక ఏమిటి నీ విచారం.”

“నా ప్రవర్తన సచ్చక మా ఆవిడ పుట్టింటి కెళ్ళిపోయింది ■

కథల కథ

(43-వ పేజి తరువాయి)

గల్గారు.” అన్నాడు తాత. “అదీ చెప్పేయి” అంది ఆసక్తిగా పాప.

చందమామ వెలుగులు వెదజల్లుతున్నాడు... చాల ఆహ్లాదకరంగా వుంది!... “నీవు వ్రాసే కథ అయిదు పంక్తుల్లో సరిపోయినా, లేక అయిదు పేజీలైనా, కాక, అయిదొందల పేజీలదైనా— ముఖ్యంగా అది చదివేవాళ్లు ఉత్సాహంకలిగి ‘ఇంకా ముందేమి జరుగుతుందో’ ననే ఆత్రం పొందేటట్లు వ్రాయాలేగాని, నీరస పడిపోయి నిద్రపోయేట్లుండకూడదు. ఇంకో చిన్న విషయం— చిన్న చిన్న ఇటుకలతో కట్టిన గోడలెంత బలంగా ఉంటాయో, చిన్న చిన్న మాటలతో, వాక్యాలతో వ్రాసిన కథలూ అంత జగిగాను చక్కగాను ఉంటాయి. కనుక, నీకు తెలియనివీ, అర్థంకానివీ, అయినటువంటి మాటలును, గొప్పకోసం

వాడబోకు. చక్కగా నీ కథమైనటువంటి సూభమైన మాటలతోనే ఎప్పుడూ వ్రాయు. అసీ కాకుండా, నీవు చెప్పేదేమిటో నూటిగా, అర్థమాతుండాలి. అంతేగాని డొంక తిరుగుళ్లుగాను, గండ్ర గోళంగాను ఎప్పుడూ వ్రాయకూడదు!— తెలిసిందా?” అన్నాడు తాత.

“తెలిసింది తాతా! కథలు వ్రాయడమంటే ఎంత కష్టమైన పనో బాగా తెలిసింది” అంటూ నవ్వింది పాప. మురిపెంగా పాపని దగ్గరకు తీసుకొని తల నిముర్చా “మరే మనుకొన్నావమ్మా! ఈ మాత్రం శ్రమపడలేనివారు ఇటువంటి ప్రయత్నాలే చేయకూడదు! నర్దా కొద్దీ శ్రమపడకుండా తొందరపడ్డా వ్రాసేస్తే కథలు ఏం బాగుంటాయి? నీవు తెలివి తేటలు గలదానివి కకను— అలా చేయక శ్రమపడి, ఓర్పుతో కృషిచేసి అభివృద్ధిలోకి రాతల్లీ! ఏమంటావ్?” అనడిగాడు.

“నీమాట నే నెప్పుడైనా కాదని తిరిగానా తాతా?” అంది పాప అమాయకంగా. “అయ్యో నా తల్లీ— నేనలా అన్నానా?” అని తాత చెప్తుంటే, పాపతల్లి ఇంట్లో నుండి భోజనాలకు రమ్మని కేకేసింది. “వస్తున్నా” మంటూ అమ్మకి జవాబిచ్చి పాప తాతతో కలిసి లోనికి నడిచివెళ్లుతూ కథలనుగురించి ఆలోచిస్తోంది. “తప్పకుండా నీవభివృద్ధికి వస్తావుపాపా?”

తాత పాపని మనసులోనే ఆశీర్వాదిస్తూ ముందుకు నడిచాడు.

కే స రి ర త్ని త్ర య ము లోద్ర

గర్భాశయ రోగ నివారిణి

శ్రీలకు గలుగు ఋతుకాల. విహిద కాకుండుట. అకాల విహిద, మైల జాన్తిగాను తక్కువగాను పోవుట. కుసుమ రోగము సంధాన హీనత. రక్తహీనత, మలవిర్ధము, సూతికావతము, కీళ్ళ నొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు ముండు మొదలగు శ్రీమర్మవ్యాధులను కుదుర్చును లోద్ర శ్రీలపారిటీ వరప్రసాదము, కల్ప వృక్షము. కామదేనువు, కొంగు బంగారము, రత్నబుచిత యాభరణము, సర్వాభీష్ట ప్రదాయినియని వాదనవారు వల విధములుగ స్తోత్రము చేయుచున్నారు.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము

ఇది రక్తహీనత, మలవిర్ధము, అశీర్ధము, కీళ్ళ నొప్పులు, పోమరితనము, మేహవణములు, సుఖసంకటములు, విప్పత్తుక, కడుపులోమండు మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును ఈ మేలైన యౌషధమువలన యెందరో యారోగ్య వంతులైనారు.

ఆర్క

సర్వ జ్వర నివారిణి

అహార, విహార ఋతుభేద దోషముల వలన అన్నాశయమునందు క్రిమికూటము చేరి విభావిధములైన జ్వరములు సంభవిండుచున్నవి వాతజ్వరము, పిత్తజ్వరము కఫజ్వరము, సన్నిపాతజ్వరము, మరియు కషయజ్వరములను కడుపులో స్తేహమును జ్వరగర్భము కుదుర్చును ఈ ఔషధమును ఎన్నివిధాలకుగూడ యివ్వవచ్చును

కే స రి కు టీ రం

లిమిటెడ్

రాయపేట మద్రాసు-14

తెనుగుజిల్లాలకు, నైజాముకు ఏజంట్లు.

శ్రీ సీతారాం జనరల్ డ్రోగ్స్

బెజవాడ సికింద్రాబాదు

★ నా పరీక్ష ★

(35-వ పేజీ తరువాయి)

లుగా మా అక్కయ్యా నేనూ దెబ్బలాడుకున్నాం. “నాతో ఇలా అనవసరంగా దెబ్బలాడుతున్నావు గనుక నువ్వు పాస్ అవ్వవులే” అంది మా అక్కయ్య. ఇది నిజమేమో అని నామనసులో ఒక మూలపీకుతున్నా, ఇంతలోకే తగ్గకూడదని సమానంగా పోట్లాడేను.

ఇంతలోకే మా తమ్ముడొచ్చి “అక్కయ్యా నాకు తలకి నూని రాయవే” అన్నాడు. నాకు వళ్ళు మండింది. “పోరా పెథవా” అన్నా. ఇంతలో మా అమ్మగారొచ్చి “ఎందుకే వాణ్ని అల్లా కనురుకుంటావు? అక్కతో దెబ్బలాట చాల్లేదా ఏమిటి? చదువుకున్నావు కూడాను. ఎందుకొచ్చిన చదువు తమ్ముడిని సముదాయించే ఓపికయినా లేదు” అంది.

ఇంతలో మా బామ్మ వచ్చి “కూర కొంచెం తరిగియ్యమ్మా” అంది. తరగకపోతే ఈవిడేవంటుందో నని తప్పనిసరిగా పెళ్లి కత్తి పీటమీద కూర్చున్నాను. కూర తరుగుతున్నానన్నమాటే గాని, మా అక్కయ్యా, మా అమ్మా అన్న మాటలు తలుచుకుంటే, నేను నిజంగా పాస్ అవసేమో అని భయం కలిగింది. కూర తరుగుతున్నానన్నమాటే మరిచిపోయాను. ఇంతలో నా వేలు తెగి రక్తం కారింది. ఎల్లాగో అల్లాగ బామ్మ కంటబడకుండా కూర తరుగుదామనుకున్నాను. మా బామ్మ చూడనే చూసింది. “అదేమిటే నీ

సుకుమారం మండిపోనూ! రేపు అత్తారింటి కెళ్లినా ఇంతే గావును! అక్కడ నాకు మల్లే ఊరుకు నేవాలైవరూ లేరు. (తనేదో ఊరుకు న్నట్టు) అయినా ఆడవాళ్ల కీ చదువేమిటి? కాలం మారిపోయింది. నాకు నీ యీడుకే మీ నాన్న, మీ అత్తయ్యా కూడా పుట్టారు. నువ్వొంకా చిన్న కూచిలాగ కూర తరగడం కూడా నేర్చుకోలేదు. ఒకసారి యిలా చేస్తే రెండోసారి తరగమనరని కాబోలు! ఈకాలపు వాళ్ళకి ఎంతెంత బుద్ధులయినా వున్నాయి!” అంది.

ఈ మాటలన్నీ విన్నాక నా మనస్సు నా స్వాధీనంలో లేకుండా పోయింది. ఇంతలో మా అన్నయ్యొచ్చి “ఏమేపు నీ రిజల్టు పడ్డాయేవు” అన్నాడు. మా అన్నయ్య చేతులోవున్న పేపరు చూసేటప్పటికి నాకు దడ ప్రారంభమయింది. మా అన్నయ్య “నీనెంబరెంతా?” అని అడిగాడు. వాణుకుతో నానంబరు 19583 అని చెప్పాను. మా అన్నయ్య పేపరుచూసి మూతి విరిచాడు. ఇంతలో మా అక్కయ్య ఒచ్చి “ఎలా పానవుతుంది? పెద్దా చిన్నా లెఖలేకుండా అయిందానికీ కానిదానికీ నాతో జగడం పెట్టుకొంటుంది. ఇంకెల్లా పానవుతుంది? అది పాస్ అవుతుందని నేను కలలో కూడా అనుకోలేదు” అంది.

ఎప్పుడొచ్చిందో మా బామ్మ. “దీనికింకా చదువెందుకులేరా! మాని పించి ఇంట్లో కూర్చో పెట్టక” అంది. ఇదంతా వింటుంటే నా తల తిరిగి

పోతోంది. నేను ఎప్పుడూ ఫెయిల్ అవుతానని అనుకోలేదు.

మానాన్నగారప్పడే ఆఫీసునుంచొచ్చారు. “అమ్మాయి నువ్వు పాస్ అయ్యావమ్మా” అన్నారు. మా అన్నయ్య “అదేమిటి నాన్నగారూ మీరు తప్పచూశారేమో! 19583 నంబరు లేదే” అన్నాడు.

“అదేమిటిరా దాని నంబరు 19283 అని నాతో చెప్పిందే” అన్నారు నాన్నగారు. అప్పుడు గ్రహించాను; నేను కంగారులో అన్నయ్యకి తప్పనెంబరు చెప్పానని. “నానంబరు 19283 నాన్నగారూ. అన్నయ్యకి తప్ప చెప్పాను” అన్నాను. “అయితే ఇదుగోనమ్మా నీనంబరు” అన్నారు. నా సంతోషాని కింక హద్దులేదు. మా అక్కయ్య కోసం చూసేసరికి అది ఎప్పుడో పలాయనమంతం పోయింది. “పోనీ అమ్మా దేవుడి దయవలన పాస్ అయ్యావు అంతే చాలు” అంది బామ్మ. మా అన్నయ్య “బామ్మా దానికి పెళ్లి ఎప్పుడు చేద్దాం” అన్నాడు. “చాల్లేరా అది చదువుకోడం నాకుమాత్రం ఇష్టం లేదూ! ఈరోజుల్లో ఇంతింత వాళ్లు కూడా పెద్ద వాళ్లని ఆక్షేపించడమే” అంటూ వంటింట్లోకి వెళ్లి పోయింది.

ఏమయితే ఏంగాని మా బామ్మ అక్కయ్యల అభీష్టం మాత్రం నెరవేరలేదు. నా చదువింకా సాగుతూంది.

రాజూ - పేదా
వెల రూ 2-0-0
ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు-1

★ పెళ్లి చూపులు! ★

(41-వ పేజీ తరువాయి)

మోహనరావు పెళ్లివిషయం చెప్పటం మొదలుపెట్టింది.

“అలులేదు - చూలులేదు - కొడుకు పేరు సోమలింగం పెడదామా” అంది టీ మహాయిల్లాలు. అల్లాగ మీ అమ్మగారు చూశావట్లా అందరితోనూ ఏకరువు పెడుతున్నారు” అన్నాడు ప్రకాశంతో మోహన్.

“ఏడిచినట్టే వుంది నీ తెలివి. శుభకార్యం చేసుకుంటున్నావు కాబట్టి నలుగురితోనూ చెబుతోంది. కేపు నువ్వు పెళ్లిచూపులకి వెళ్ళటం అబద్ధమా, పెళ్లి

చేసుకోవడం అబద్ధమా, కట్నం పుచ్చుకోవడం అబద్ధమా, అయినా అదోసరదా ఆడవాళ్ళకి” అని గిరి మోహన్ యిళ్ళదారి తీశారు. భోజనంజేసి, కాబోయే పెళ్లి కూతురుని తలుచుకుంటూ మోహన్ నిద్రపోయాడు.

ఒక రాత్రి వేళ మోహన్ కి మెళుకువొచ్చింది.

గది అవతల నుంచి ఏవో మాటలు వినిపిస్తున్నాయి.

“అబ్బాయి పెళ్లి సంబంధం గురించి ఆయన మళ్ళీపుత్రం వ్రాశారు. పుత్రం అందిన వెంటనే పెళ్లి కూపులకి రమ్మన్నారు. పాపం!! ఆడపిల్లల్ని కన్నవాళ్ళ ఆతురత చూడండి. ఆయన కెంత శ్రద్ధ!!” అంటోంది గంగమ్మగారు.

“ఏంపెళ్లి సంబంధం? ఎవరూ?” అన్నాడాయన విసుగ్గా.

“మొన్న రాలా మదరాసు నుంచి - ఆయన పుత్రం వ్రాశారు”

“అ! ఆయనా!... పుత్రం వ్రాశాడా” అన్నాడాయన ఆతురతతో.

“ఊ! వినండి పెళ్లికూతురు మదరాసులోనే వుండటం - వెంటనే రమ్మన్నారు”

“పెళ్లికూతురు మదరాసులోనే వుందా. అయితే మనవాడు అదృష్టవంతుడే”

“మీకంతకన్నా చెప్పలేం - పెళ్లిచూపులకి వెళ్ళినప్పుడు పిల్లను

కొత్తగా పెళ్లయిన యువతి యువకులు బీచిరోడ్డున కులాసాగా నడుస్తూ కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. భర్త చెప్పే కబుర్లు వింటుంటే భార్యకి అతనంత గొప్పవాడు లోకంలో లేడనిపించింది. ఇద్దరూ నమ్రద్రం వొడ్డుకి వచ్చారు. భర్తకి కవిత్యం కూడా వచ్చు గనక వెంటనే, “అహో నిలసాగర తరంగములార, ఎలుగెత్తి ఘోషించి, ఎగసి ఎగసి పగిలి పొందు,” అని ఆశువుగా అన్నాడు. భార్య సంతోషంతో చప్పట్లు కొట్టి అన్నది:

“డాల్లింగ్! నరిగ్గా నువ్వు స్నటే జరుగుతోంది. చూడు, చూడు.”

జాగ్రత్తగా చూడండి. పాట, నడక, అంతాకనిపెట్టి ఆఖర్ని కట్నం గురించి తేల్చండి” అంది గంగమ్మగారు.

“ఏడిశావులే - కట్నం ఏమిటి నీ మొహం. పెళ్లికూతురంటే నిజంగా పెళ్లికూతురనుకున్నావా యేమిటి? వీడి ఇంగ్లీషుపేసరు అక్కడ వుండటం. అలా వ్రాస్తే నలుగురికీ వెల్లడవుతుందని, పెళ్లి నేరం క్రిందవ్రాశాడు” అన్నాడు రామారావుగారు.

“అ!” అని నోరు తెరిచింది గంగమ్మగారు.

ఇదంతా విన్న మోహన్ నిరాశ, నిస్పృహలతో బరువుగా శరీరాన్ని పరుపుమీదికి వేళాడు.

నంజుగూడు పండ్లపాడి వారి
కాన్స్టంట్
కర్రస్
బాలక్స్
యునైటెడ్ కన్స్ట్రక్షన్స్-1.

NEVER AT SO LOW PRICE
High Class Machine, Swiss Made
GTD. 10 YEARS
WATERPROOF
Size 10½
No. 5
15 Jewels Stainless Steel Case 40/-
15 Jewels Non Water Proof 32/-
5 Jewels Rolled Gold Case 22/-
GERMAN POCKET WATCH 10/-
CATALOGUE FREE ON REQUEST
MODEL PEN SUPPLIERS
POST BOX NO. 6772 CALCUTTA 7

★ స్వార్థమా? త్యాగమా? ★

(25-వ పేజీ తరువాయి)

చిక్కవచ్చి కూర్చుంది. అతని వల్లంతా దిగిపోయింది. పోయడం మొదలైంది. అతనిలోని సంస్కారం, అక్కడ అతనికి 'కాదు' అంటే జరగజోయే సగుణాలూ తనవ్వారా తన సంఘభ్రష్టలకు కలగజోతున్న పరాజయం అన్న ఒక్కమాట బాకులూ యాటెలా తీసుకొనిపోయి న్నాయింది అతనికి. స్నేహితులకూ ఆ పిల్లనీ, పిల్లలందరినీ యిలా ఉద్ధరించడం కన్న వేరే ఏమిటి ధర్మంవుందో తెలిక, ఆయన ప్రశ్నలకి సమాధానాలు చెప్పలేక, అంతా వెంకట్రావునిదే పడేశారు.

ఈ ఒక్క పిచ్చి ముసలాయనకు సమాధానం చెప్పి బప్పించుకోలే ఎంతో ఏదో మొండిమాటలు నాలుగు రూపానికి అక్కడి నుంచి ఉదాయించే బలం వారందరిలోనూ కనబడలేదు. నిజానికి సీతాపతిగారు చెప్పే వన్నీ నిజమైన సమస్యలే! ఆయన సమస్యలపై అన్ని విధాలా యోగ్యంగా అందరికీ ఆవాదోపవాదాల ప్రైలులో అనిపిస్తుంది. పోనీ ఆ అవగాయల కురూపి అనో కుంటి కాలిదనో తోసేయడానికి విల్లేకండా గంధర్వకన్యలూగుంది. వెంకట్రావు ఒప్పు దిల ఎంగుకు యివ్వకూడదో తెలియలేదు... ఆ లోచించాడు వెంకట్రావుకూడా. అలాంటి మనస్తత్వం గల వ్యక్తికి అప్పుడే వేరేదారి లేదు. వెంకట్రావు సరేనని ఒప్పు కునేవాడు.....

అందరిముగాలా విప్పారినయ్య. సీతాపతి గారు కళ్లనీళ్ల పర్యంతంగా వెంకట్రావును కావలించుకుని 'ప్రార్థన' పిల్చి యిద్దిరి

జత చేశాడు. స్నేహితులంతా ఉప్పొంగి పోయి అప్పటికప్పుడే ఒక స్టూడియో కల్పి ఘోషాకూడా లాగించేశారు. సీతాపతిగారి మీద తామంతా ధ్వజమెత్తినట్లు సీతాపతి గారే వాడంటూ ఓడిపోయేసి తమ వెంకట్రావే విజయంపొంది తన అచంచలధ్యేయ నిష్ఠను రుజూ చేసుకున్నట్లు ఎక్కడలేని ఉపన్యాసాలు దం చేసుకుని ఆయన్ను వెంకట్రావుగారి తల్లిదండ్రుల యింటికి తీసు కల్పి అక్కడి పరిచయం చేశారు. తర్వాత తిరుతా వ్యక్తిగతంగా ఎవో వాళ్ళ క్షుణ్ణంబ విషయాలకు సంబంధించిచిడిచింది. ఇంతకూ వివాహం యిద్దరికయింది.

వివాహం విన మూడో రోజున ఘోష నాలు చేసి తాంబూలాలు వేసుకుంటూ స్నేహితుల సమక్షంలో, రిటైర్డ్ తాని ల్లాడు జనార్దనరావుగారు, —అంటే వెంకట్రావు తండ్రి—వియ్యంకుడితో మాట్లాడుతూ అడిగాడు.

“ఎమండీ సీతాపతిగారూ, యా ఉండంత అంతా విన్నాక, నాకు అర్థం కాని మూడు సందేహాలు, తేలకుండా వున్నయ్య. ఏమిటంటే, ఏదో సామాన్యంగా చందా యివ్వమని వచ్చిన మా వెంకట్రావుకు, యింకో పెళ్ళికొడవని ఎలా పసికట్టేశారు? ఇతన్ని మీరు ఒప్పించి తీరుతానని ఎలా నిశ్చయించుకోలిగారు? పైగా నాకూ మీకూ సంబంధాలున్నాయని ఎలా ఊహించగలిగారూ?”

“బావగారూ అజేయంబండీ! ఎవరికి ఏ నీళ్ళ రుణమో ఎవరు చెప్పగలరు! ఈ వరదల రాకపోయినా మీలాంటి నివ్యమైన కుటుంబంతో నేను వియ్యమందుతానని కిలలోకూడా అనుకోలేదు.

“వెంకట్రావు ఆరోజున గ్లాస్ లాల్స్ కాబోలు తోడుక్కుని వచ్చాడు. లోపల బనియను లేస్తే వుంది. ఒంటమీద ఒంటి పోగు జండము బాగా కనిపించింది. దానికి తగ్గట్లు యింటి పేరూ అవ్వీ అడిగింతిర్వాత మీకూ నాకూ లావాదేవీలు వున్నాయని తేల్చుకున్నాను. తీరల్లో అడిగితే నా కేవలూ వ్యతిరేకంగా సమాధానం చెప్ప లేకపోయాను.”

“మీరు చాలా ఘటికులండీ! మాట్లాడుతూనే మీ పనులు మీరు చక్కచెట్టుకోగల వ్యక్తులు!”

“స్వార్థమండీ మహా ప్రభో! యిది

తొమ్మిదేళ్ల కుర్రాడు ఏడుస్తూ అమ్మదగ్గరి కల్లాడు. “ఎందుకురా ఏడుస్తున్నావ్” అని అమ్మ అడిగింది. “ఆ, ఏముందీ. మీ ఆయన మళ్ళీ కొట్టాడు నన్ను,” అన్నాడు వాడు.

స్వార్థం. ఇది ఎన్ని అబద్ధాలైనా చెప్పిస్తుంది. వెంకట్రావుచేతిలో నోటుబుక్కు మీద వ్రాసినదాన్ని పట్టి ఆతడు బి. ఏ చదువుతున్నాడని తెలుసుకున్నాను. అంగుళ అన్ని వదిలదలలేదు.”

లోపల గుమ్మంలో నిండుని, అందాకటి నుంచి వింటూన్న వియ్యపు రాళ్ళ గారు కూడా అంగుకుని అన్నద—

“మీ దగ్గర ఏం మంత్రబలముందో కాని, అంతకుముందు ఏ సంబంధం వచ్చినా వలకాదన్నవాడు కాస్తా, తనంతటి తన వచ్చి, యీ వివాహానికి ఒప్పుకోకపోవే త్యాగమా చెప్పాస్తాను. అంగుళే మేముకూడా ‘కాద’నలేకపోయాం.”

“అది నామంత్రబలం కాదండీ అది ‘నోదావరీ’ అల్లి మంత్రబలం. లేకపోవే నే నీవ్రాల్లోవుండటమే తిట్టించేది కాదు. మా అమ్మాయికి మీ యింట్లో వుండే అదృష్టం లభించేది కాదు,” అన్నారు సీతాపతి.

“ఇదుగో యీ రాజు ముగ్గులో తిరిగి తన ఆరోగ్యం చెంగొట్టుకుంటున్నాడు. అది కూడా ఎల్లాగో మునించి యింత చదువుకునే అలవాటుచేస్తే - అదీ చాలు!”

“అక్కయ్యగారూ, మీకాడోసే అక్కల్లగు ఇహను! కొద్దిరోజుల్లో యివ్వన్నీ మారిపోతాయనుకోండి. ఇంతి కూ అనుభవాన్ని మించిన చదువులేదు. అతను పెళ్ళిచేసుకోడం స్వార్థమా? త్యాగమా? చెప్పండి?”

ఆ మాటలు వింటూ కూర్చున్న వెంకట్రావు తినిపప్పుడు చేసింది - “స్వార్థమా? త్యాగమా?” తెలిక తిక్కుకపడ్డాడు. ★

58 సం॥ బుగా కోక ప్రభాతశివోద్ధిని
మదనమంజరి మాత్రలు
 ఈ మాత్రలు వ్యవహారము, శీతవనము, దాటవీణమువలన వుట్ట రోగములను తొలగించి, ఉద పీడమును పుట్టించి, దాటవను గలిచర దును అవీరమును పారదోలి, తీర్థక్షత్రిని వృద్ధి పరచును. శరీరమునందు ఉత్సాహమునిచ్చును
 40 మాత్రలు, వెల రు. 1-4-0 య.
మదనమంజరి ఫార్మసి
 184, కెనాబజు రోడ్డు మదన-1.
 కెనాబజు-త్రానివాన మెడికల్ షాపు-పాథురోడ్డు
 తమిళనాడు హైద్రాబాద్
 547, ప్రెక్టాపు రోడ్, తరువంతెన.

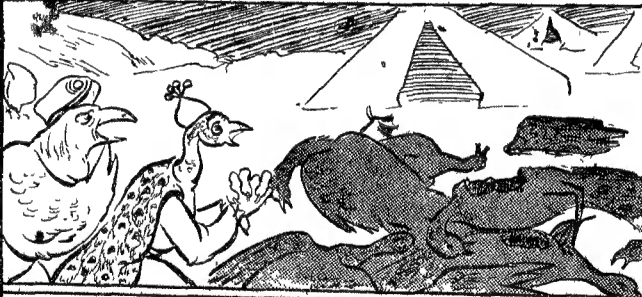

సంధి-విగ్రహం

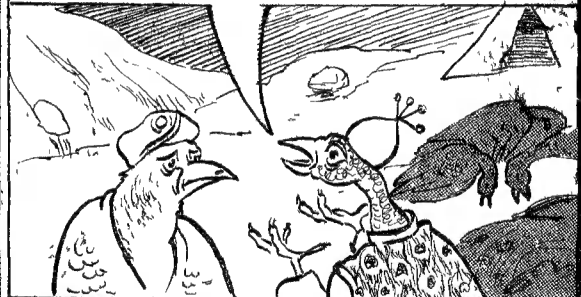
కర్త... విశ్వాత్ముల నరసింహమూర్తి

చిత్రవల్లడూ వెలికి వచ్చెను.
ఇల్లును పడినా సేనల చూచే
నీళ్ళుండే నిలిచిపోయెను.

ఈ విధముగ మనవారందరు-కానివారిచే అవమాని
తులై-మిత్తి, వాతబడి నశించి పోగా-మిన్నకుండు
టది నేకు డచితమా?-నే డవేక్షయి దీనికి పోతున్నా

"అయినా ఇది నా దురదృష్టము!-నే మాటలు
నే లక్ష్యపెట్టుక-పరుష వాక్యముల
నిన్నవోమానించితి.-తెచ్చలేదము
నే ననుభవించితిని!-ఓరిగినదంతయు
విస్మరింపుము-మిగిలిన సేనల వింధ్యకు
చెట్టుము,-నేనిచ్చటనే కన్నుముసదను"

బేలపడిన చిత్రవల్ల
తిలకంచిన దూరదృష్టి
మనమునగల శంకవేడి
పుకాంతముగ పలుకదొడగె

"దేవా! సుఖదుఃఖము లనివార్కములు-
చనిపోయినవారి కొరకు-చనిపోవగ
నున్నవారు-వెలపించుట పాడిగాదు -
పరిమితముగ సేన్యంతో-విరోధుల
పరిమాట్టుతుకు-డవారు మూల
చెంపుడు!"

మంత్రిగారు కొంతసేపు
దీర్ఘంగా యోచించారు

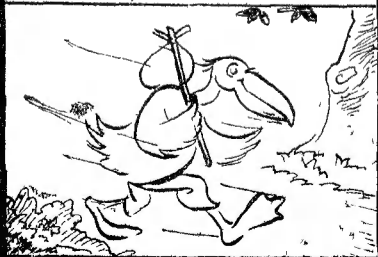
"మహాత్ము! మనవి చేసినదను:-బలవంతులు
మీ వదుటను-ఈ హంసలు నిలువలేవు! -
మనమందరమొక్కసారి-దుర్గానికి గల
మార్గాలను-అవరోధం-కల్పించిన-లోనివారు
లోపలనే-కదుపు చిచ్చున క్రోధాత్ములై-
వృక్షపు కొరకాగలరు.-దళవాయిని
పలిపించి-కర్తవ్యము బోధింపుడు "

వృక్షిలోగల వృధ తోకగా
చిత్రవల్లడూ సంతసించెను.

.... అది యట్లుండ
దీర్ఘముఖుని సహాయమునకై
గొడవారిగా పంపబడిన
ధవళాంగుడు వేవేగముగా
హిరణ్యగర్భుని రాజ్యం చేరెను

రాజసన్నిధికి పోయినిలిచెను - వినవచ్చు విన్నవించెను-
"నన్నా! అవధరింపుడు-చిత్రవల్లడూ దూరదర్శియూ
-మన దుర్గానికి గల మార్గాలను-అవరోధింపగ-
నుద్దామించిరి-మహాత్ములైనా, అహంకారులనూ
కర్తవ్యము నాలోచింపుడు "

కర్తవ్యము బోధపడక-
హిరణ్యగర్భుడు మంత్రుని
చూచెను

రాకూర్ బాలిక

ఈ బాలిక తన గ్రామంలోని వీరపురుషులను గురించిన పలుగాధలను వింటున్నట్లునటిస్తున్నదేగాని, వాస్తవంగా తన తెల్లటి, నీలపుగాజు పూసలను చూచుకుని ఎంతగా మురిసిపోతున్నదో గుర్తించండి: ఆగాధలు మూడు పాళ్లు రాజపుత్రగాధలే అయివుంటాయి. ఎందుకంటే ఈ రాకూర్ల రక్తంలో రాజపుత్రయద్ధవీరుల జీర ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తున్నట్లు ప్రదీపేనవ శతాబ్దంలో మహమద్ బిగడా రాజ్యమేలిన కాలంలో గుజరాత్ నుండి పారిపోయినవని వారు కొందరు, దయాపరులై గౌరవ జీవన సాగిస్తున్న ఈ రాకూర్ల ఆశ్రయాన్ని పొందినారు ఈ రాకూరులు అక్కడ క్కడ చెడుగుగావున్న బహుప్రాచీన వర్గానికి చెందినవారు. వీరు రాణా, కొలాణా జిల్లాలలోని అడవులలోను, లేక వాటి పరిసర ప్రాంతాలలోను జీవిస్తుంటారు. వీరు వల్లెల నిర్మాణానికై విశాలమైన ఐమిరంగ సమ ప్రదేశాలనే ఎల్లప్పుడూ వాడుకుంటారు. కుటీరాలు నిర్మించుకున్న మీదట వారు అక్కడ స్థిరపడి, వ్యవసాయ దారులుగా నిరాడంబర జీవన సాగిస్తారు.

ఇండియాలో మారు మూలలలోను నివసించేది వివిధ వర్గాలతో నిరంతరసన్నిహిత సంబంధాన్ని మేము ఏర్పరచు కున్నాము. వారు తమకు కావలసిన పెట్రోలియం ప్రాధర్భులకు మాపై ఆధార పడుతున్నారు గనుక, మేము కూడా వారికి సేవ చేయడము గొప్పగా భావిస్తున్నాము.

బర్మా-మెల్ బారత జీవితంలో ముఖ్య భాగమై యున్నది